ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2560

วิวิธวรรณสาร

WIWITWANNASAN

Journal of Language and Culture

ISSN 2630-0168

ผู้เขียนประจำฉบับ

สันติภาพ ชารัมย์
ภัทราภรณ์ ละมุล
พิชญาวี ทองกลาง
สินทรัพย์ ยืนยาว
ชนกนันท์ จิวริยเวชช์
ปัณณรัช ชูเชิด
ศรัณย์พร ศิลปพรหม
เฉลิมพล ตั้งศิริสกุล
รณกร วังชนะชัย
ยุพาวดี อาจหาญ

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2560

เจ้าของ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์พิเศษ จำนงค์ ทองประเสริฐ	ราชบัณฑิต
รองศาสตราจารย์สงบ บุญคล้อย	ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตะวันออก

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์	ราชบัณฑิต
ศาสตราจารย์ ดร.ดวงมน จิตร์จำนงค์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร คงศิริรัตน์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.ศานติ ภักดีคำ	ราชบัณฑิต
รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลศักดิ์ กิ่งคำ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจันทูล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ ขนิษฐานันทน์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ รอดลอย	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองศาสตราจารย์สุนีย์ เลี่ยวเพ็ญวงษ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์กฤษฎา ศรีธรรมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภักดีผาสุข	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารียา หุตินทะ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์สกุล บุณยทัต	มหาวิทยาลัยศิลปากร
นางชมัยภร บางคมบาง	ศิลปินแห่งชาติ

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2560

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ รักษ์มณี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐา จักรไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรธน์ ศรียาภัย	มหาวิทยาลัยพะเยา
ดร.สรพันธ์ นันต๊ะภูมิ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
ดร.รัชดา ลาภใหญ่	มหาวิทยาลัยรังสิต
ดร.วิชุดา พรายยงค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
ดร.จิรัฐิพร ไทยงูเหลือม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Dr. Chom Sonnang	Researcher to Royal Academy of Cambodia

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุณย์เสนอ ตรีวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายภาษาต่างประเทศ

ดร.สมศักดิ์ พันธ์ศิริ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อาจารย์บำรุง กันรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ดร.พิสุทธิ์พงศ์ เอ็นดู	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

เลขานุการ

อาจารย์ยุพาวดี อาจหาญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อาจารย์พิมพ์ผกา ยอดนารี	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

พิสูจน์อักษร

อาจารย์สันติภาพ ชารัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อาจารย์อุภาวัณณ์ นามหิรัญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อาจารย์ณภัทร เชาว์นวม	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อาจารย์พิพัฒน์ ประเสริฐสังข์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ประสิทธิภาพเว็บไซต์

อาจารย์สินทรัพย์ ยืนยาว	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อาจารย์ชลาวัล วรรณทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
นายมานะ สลุบพล	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ศิลปกรรม – รูปเล่ม – ภาพประกอบ

อาจารย์ปาลิตา ผลประดับเพ็ชร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ประชาสัมพันธ์

อาจารย์อุภาวัณณ์ นามหิรัญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วิวิธวรรณสาร
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2560

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2560

ที่ทำการสำนักงานวารสารวิวิธวรรณสาร

439 สาขาวิชาภาษาไทย อาคาร 1 ชั้น 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถนนจิระ
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

โทรศัพท์: 084-518-6262
e-mail address : wiwitwannasan@gmail.com
สมัครสมาชิกและส่งบทความได้ที่เว็บไซต์ http://www.wiwitwannasan.com

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2560

วิวิธวรรณสาร เป็นวารสารวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรมของสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และเครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม มีกำหนดออกปีละ 3 ฉบับ เดือนมกราคม-เมษายน เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และเดือนกันยายน-ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ บทความวิชาการ บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความทั่วไปที่เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษา วรรณกรรม วรรณคดี การสื่อสาร คติชน การสอนภาษา วัฒนธรรม และการสื่อสาร บทความที่เผยแพร่ลงในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใด ๆ บทความทุกเรื่องในวารสารนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องจำนวนสามคน และอาจได้รับการปรับปรุง แก้ไขตามที่กองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควร ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นใด ๆ ในบทความถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความเองทั้งสิ้น

วิวิธวรรณสาร
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2560

วิวิธวรรณสาร
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2560

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ วิวิธวรรณสาร ฉบับนี้ เป็นฉบับปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2560) ประกอบด้วยบทความวิชาการ และบทความวิจัย รวม 6 เรื่อง ได้แก่

ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา *(Comparison of the King in Eulogy Poem of Aeventy-Year Anniversary of Rajdhammaraja)* มุ่งพรรณนาวิเคราะห์ว่า กวีจากทุกภูมิภาคของประเทศไทย ที่ได้รังสรรค์บทกวีลงพิมพ์ในหนังสือ “กวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา” มีกลวิธีในการใช้ความเปรียบอย่างไร และกวีได้สะท้อนแนวคิดใดผ่านบทกวีในการกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ที่พวกเขารักมากที่สุด

อุปลักษณ์ชีวิตในบทบันทึกชีวิตของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล *(Life Metaphor in Seksan Prasoetkun’s Life Diary)* มุ่งศึกษา อุปลักษณ์ เป็นอันกระบวนทางปริชานที่สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา กล่าวคือ เมื่อมนุษย์มีมุมมองหรือวิธีคิดต่อสรรพสิ่งเช่นไร ย่อมมีพฤติกรรมรวมถึงการใช้ภาษาที่สอดคล้องกับวิธีคิดนั้น ๆ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล วีรบุรุษ 14 ตุลาคม 2516 เป็นผู้มีประสบการณ์ชีวิตหลากหลาย มีมโนทัศน์ต่อชีวิตในลักษณะใดบ้าง ใครเป็นแฟนหนังสือของเสกสรรค์ จึงไม่ควรพลาดบทความนี้

การเขียนสร้างสรรค์: ลักษณะการใช้ถ้อยคำและประเภทการเขียน *(Creative Writing: Use of Words and Types of Writing)* เป็นการสังเคราะห์แก่นสารของงานเขียนที่เรียกว่า “สร้างสรรค์” ว่า มีลักษณะ ประเภท ทั้งมีกลวิธีที่สร้างงานให้เป็นงานเขียนที่สร้างสรรค์อย่างไร

การประกอบสร้างความเป็นอีสานในภาพยนตร์ กรณีศึกษาไทบ้านเดอะซีรีส์ *(Isan Construction on the Film: A Case Study of 'Thai Ban The Series')* มุ่งสะท้อนให้เห็นอำนาจในวัฒนธรรม ที่ระบบวัฒนธรรมได้ก่อให้เกิดการยกย่องวัฒนธรรมหนึ่ง และเหยียดหยามวัฒนธรรมหนึ่ง ภาพยนตร์เรื่อง "ไทบ้านเดอะซีรีส์" ในฐานะปฏิบัติการทางสังคม ได้ชี้ให้เห็นว่า แม้โลกได้เคลื่อนเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีล้ำสมัยเพียงใด แต่ความเป็นอีสานที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์ยังคงถูกผลิตซ้ำวาทกรรมภาพคนอีสานให้ "โง่ จน เจ็บ" อยู่เช่นเดิม ในภาพยนตร์จึงได้ประกอบสร้างอัตลักษณ์ความเป็นอีสานที่เป็นคนชายขอบ ความเป็นผู้ด้อยพัฒนา และความเป็นอื่น ซึ่งดูเหมือนวาทกรรมดังกล่าวจะคอยบีบคั้นบังคับให้คนอีสานยอมจำนนกับสภาพความเป็นอื่นนี้ตลอดกาล

การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏในนิตยสารท่องเที่ยว *(Language of Persuasion in Airline Advertisements Appearing in Travel Magazines)* มุ่งศึกษากลวิธีชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือให้โอนอ่อนด้วยภาษา ผ่านข้อมูลที่ใช้ คือ นิตยสาร 3 ชื่อ อ.ส.ท. นิตยสารเพื่อนเดินทาง และนิตยสารเที่ยวรอบโลก ที่ตีพิมพ์ ในปี พ.ศ. 2558-2559 จำนวน 72 เล่ม ผลการศึกษาได้พบกลวิธีทางภาษาโน้มน้าวที่น่าสนใจยิ่ง

บทปริทัศน์หนังสือ (Book Review) ก่อร่าง สร้างเรื่อง : เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และชุมชน ในวรรณกรรมสตรีชายขอบ *(Making A Story : Story Identity and Community in Marginal Feminist Literature)* การต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีมีพัฒนาการที่ยาวนาน และหลากหลาย กล่าวคือ การเรียกร้องสิทธิของผู้หญิงให้มีความเท่าเทียมกับผู้ชาย ด้วยความเชื่อที่ว่าผู้หญิงโดยธรรมชาตินั้นมีศักดิ์ศรีความเป็นคนเท่าเทียมกับผู้ชาย แต่ถูกโครงสร้างทางสังคมไม่ว่าจะเป็นกฎหมาย หรือจารีตประเพณีทำให้ผู้หญิงดูอ่อนแอกว่าผู้ชาย หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมวรรณกรรมสตรีชายขอบจากส่วนต่าง ๆ ของโลก สะท้อนถึงการต่อสู้เพื่อชิงพื้นที่ความเท่าเทียมชาย อ่านหนังสือนี้แล้ว จะทำให้มีความเข้าใจสตรีจำนวนมากในโลกนี้ ที่ตกอยู่ใต้มายาคติแห่งความเกลียดชัง ถูกเหยียดหยาม กดขี่ ต่างๆ นานา ทั้งในฐานะอคติความต่ำต้อยของชาติกำเนิด สีผิว ตลอดจนการถูกมองในฐานะวัตถุทางเพศ

หวังว่า บทความในวารสารเล่มนี้ คงช่วยขยายมุมมอง และความคิดต่าง ๆ ยังผู้อ่านและผู้สนใจตามสมควร อันจะนำสู่การพัฒนางานวิชาการเฉพาะตน ที่อาจยังประโยชน์ต่อผู้อื่นต่อไป

บุณย์เสนอ ตรีวิเศษ

สารบัญ

วิวิธวรรณสาร
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2560

ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติ เรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา 13
Comparison of the King in Eulogy Poem of Seventy-Year Anniversary of Rajdhammaraja
สันติภาพ ชารัมย์
Santiphap Charam

อุปลักษณ์ชีวิตในบทบันทึกชีวิตของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 37
Life Metaphor in Seksan Prasoetkun's Life Diary
ภัทราภรณ์ ละมุล
Phattharaporn Lamun

การเขียนสร้างสรรค์: ลักษณะการใช้ถ้อยคำและประเภทการเขียน 61
Creative Writing: Use of Words and Types of Writing
พิชญาวี ทองกลาง
Phitchayawee Thongklang

การประกอบสร้างความเป็นอีสานในภาพยนตร์ กรณีศึกษาไทบ้านเดอะซีรีส์ 77
Isan Construction on the Film: A Case Study of 'Thai Ban The Series'
สินทรัพย์ ยืนยาว
Sinsup Yuenyao

การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏในนิตยสารท่องเที่ยว 99
Language of Persuasion in Airline Advertisements
Appearing in Travel Magazines
ชนกนันท์ จิวริยเวชช์ / ปัณณรัช ชูเชิด / ศรัณย์พร ศิลปพรหม /
เฉลิมพล ตั้งศิริสกุล / รณกร วังชนะชัย
Chanoknan Chiwariyawet / Pannarat Chuchoet / Saranphon Sinlapaphrom /
Chaleomphon Tangsirisakun / Ronnakon Wangchanachai

บทปริทัศน์หนังสือ (Book Review) 119
ก่อร่าง สร้างเรื่อง : เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และชุมชน ในวรรณกรรมสตรีชายขอบ
Making a Story : Story Identity and Community in Marginal
Feminist Literature
ยุพาวดี อาจหาญ
Yupawadee Artharn

ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา

Comparison of the King in Eulogy Poem of Seventy-Year Anniversary of Rajdhammaraja

สันติภาพ ชารัมย์[1] / Santiphap Charamt[1]

[1]สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
[1] Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University,
Buri Ram 31000, Thailand
Email: big_addy@hotmail.com

Abstract

This article aimed to study a comparison of the king in eulogy poem of seventy-year anniversaryof Rajdhammaraja from texts of 70 poems, using descriptive analysis. The study revealed that there was twofold comparison of the king as follows:1) strategy of presenting comparison of king was simile, metaphor, hyperbole, metonymy, rhetorical question.2) concept of using comparison of the king was comparison of position, quality, charisma. Presenting of comparison of the king in such a way was the poetic composition that poet used to convey his idea to eulogy the king, which indicated the importance of using comparison in the literature of eulogy, which reflected the good image of the king.

Keywords: comparison of the king, honorary poem, seventy-year celebration of Rajdhammaraja

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชาจากบทประพันธ์รวมทั้งสิ้นจำนวน 70 บท ใช้วิธีการเขียนแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า มีการนำเสนอความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ 2 ด้าน ดังนี้ 1) กลวิธีในการเสนอความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ได้แก่ การใช้ความเปรียบแบบอุปมา การใช้ความเปรียบแบบอุปลักษณ์ การใช้ความเปรียบแบบอติพจน์ การใช้ความเปรียบแบบนามนัย และการใช้ความเปรียบแบบปฏิปุจฉา 2) แนวคิดในการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ได้แก่ การใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระราชฐานะ การใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระคุณสมบัติ และการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับการเสริมบารมี การนำเสนอความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ดังกล่าวถือเป็นกลวิธีการประพันธ์อย่างหนึ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อแนวคิดเกี่ยวกับการยอพระเกียรติพระมหากษัตริย์ ทำให้เห็นความสำคัญของการใช้ความเปรียบในวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติ ที่มีผลส่งเสริมภาพลักษณ์ของพระมหากษัตริย์

คำสำคัญ: ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์, กวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติ 70 ปีสัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา

บทนำ

สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่มีความสำคัญและอยู่คู่กับชนชาติไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประชาชนชาวไทยเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ จะเห็นได้ว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยมีกษัตริย์ปกครองมาตลอด การที่สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยสามารถคงอยู่ได้อย่างต่อเนื่องนั้นแสดงว่าสถาบันพระมหากษัตริย์มีความชอบธรรม ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้ปกครองหรือในฐานะประมุขของประเทศก็ตาม สถาบันพระมหากษัตริย์จึงเป็นสถาบันที่มีความสำคัญยิ่งต่อสังคมไทย

พระราชพิธีบรมราชาภิเษกหรือพระราชพิธีเสด็จขึ้นครองราชย์อย่างเป็นทางการมีขั้นตอนต่างๆ ซึ่งสืบทอดมาตั้งแต่โบราณกาลล้วนแต่มีความหมายลึกซึ้งเป็นการถวายพระเกียรติยศแด่พระมหากษัตริย์เสมือนเป็นเทพเจ้าแห่งโลกมนุษย์

พระมหากษัตริย์ทรงอยู่ในฐานะสมมุติเทพ ตามความเชื่อแต่บรรพกาล ทรงกอปรด้วยขัตติยราชภาระและขันติยราชธรรม นำพาประเทศให้คลาดแคล้วปราศจากภยันตราย อีกทั้งยังคงรังสรรค์ความรุ่งโรจน์ให้แก่อาณาประชาราษฎร์ (Itrat, 2003: 76) กวีในฐานะราษฎรในพระองค์จึงได้แสดงความจงรักภักดีโดยการแต่งบทประพันธ์สรรเสริญและยอพระเกียรติคุณแห่งพระมหากษัตริย์ให้เป็นที่ประจักษ์ชัดเจนยิ่งขึ้นนับตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา

วรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติเป็นกวีนิพนธ์ประพันธ์ขึ้นเพื่อสรรเสริญพระเกียรติคุณของพระเจ้าแผ่นดินในวาระต่าง ๆ เทิดทูนพระปรีชาสามารถ และบันทึกพระราชกรณียกิจสำคัญที่สร้างคุณูปการยิ่งใหญ่แก่อาณาประชาราษฎร์ ในอดีตพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ส่วนใหญ่คือด้านการสงคราม การกอบกู้อิสรภาพของบ้านเมือง อาทิ วรรณคดีเรื่อง โคลงยวนพ่าย และลิลิตตะเลงพ่าย และนำวีรกรรมที่โดดเด่นในรัชสมัยมากล่าวสดุดี ต่อมาเมื่อบ้านเมืองสงบร่มเย็น กวีจึงนำพระราชกรณียกิจด้านอื่นๆ มาประพันธ์เฉลิมพระเกียรติ เช่น พระราชกรณียกิจด้านการศาสนา การปกครอง การสร้างสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากวรรณกรรมเรื่องลิลิตเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งสดุดีพระราชกรณียกิจด้านการปกครอง การปรับปรุงและทำนุบำรุงสยามประเทศให้ทันสมัย โดยใช้หลักทศพิธราชธรรม ยังผลให้บ้านเมืองในรัชสมัยของพระองค์เจริญก้าวหน้าและสงบร่มเย็น (Department of Fine Arts, 2016: 189)

การจัดพิมพ์หนังสือร้อยกรองเฉลิมพระเกียรติเป็นวาระที่กรมศิลปากรประชุมกวีในรัชสมัยเพื่อประพันธ์บทกวีนิพนธ์สรรเสริญพระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ธรรมเนียมการแต่งวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรตินั้นปรากฏมาแต่โบราณ ดังจะเห็นได้จากวรรณกรรมสรรเสริญพระเกียรติเรื่องต่าง ๆ เช่น คำฉันท์สรรเสริญพระเกียรติสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงปราสาททอง โคลงยอพระเกียรติพระเจ้ากรุงธนบุรี โคลงสรรเสริญพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โคลงดั้นเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และโคลงเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้น (Department of Fine Arts, 2016: 188) ส่วนรูปแบบคำประพันธ์ในวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติมีหลากหลาย แตกต่างไปตามความถนัดของกวี จึงปรากฏว่าวรรณกรรมบางเรื่องประพันธ์ด้วยโคลง บางเรื่องแต่งเป็นฉันท์ เช่น คำฉันท์สรรเสริญพระเกียรติพระพุทธเจ้าหลวงปราสาททอง เป็นต้น บางเรื่องอาจจะแต่งด้วยคำประพันธ์หลายชนิดผสมกัน เช่น ลิลิต ซึ่งประกอบด้วยคำประพันธ์ชนิดร่ายและ

โคลง เช่น ลิลิตคำหลวงยอพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้น

เนื่องในโอกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 70 ปี พุทธศักราช 2559 นับเป็นวาระสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ของชาติ ประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าต่างมีความปีติโสมนัสเป็นล้นพ้น รัฐบาลโดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจึงพร้อมใจกันจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลดังกล่าวกระทรวงวัฒนธรรมได้พิจารณาเห็นชอบให้กรมศิลปากรจัดพิมพ์หนังสือร้อยกรองเฉลิมพระเกียรติ น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชสักการะด้วยความจงรักภักดี และเผยแพร่พระเกียรติคุณให้แผ่ไพศาล

หนังสือ "กวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา" เป็นหนังสือรวมบทกวีเฉลิมพระเกียรติที่กรมศิลปากรโดยสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ ได้เรียนเชิญกวีทั่วทุกภูมิภาค ศิลปินแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสร้างสรรค์บทกวี พรรณนาพระราชประวัติ พระอัจฉริยภาพ พระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตลอดจนพระราชกรณียกิจนานัปการที่ทรงอุทิศพระวรกาย กำลังพระปัญญา และกำลังพระราชทรัพย์ ปฏิบัติบำเพ็ญตลอดระยะเวลา 70 ปีแห่งการครองสิริราชสมบัติ เพื่อความผาสุกของพสกนิกรชาวไทยทั่วราชอาณาจักร และเพื่อความเจริญมั่นคงของประเทศชาติ (Department of Fine Arts, 2016: 11) มีบทประพันธ์รวมทั้งสิ้นจำนวน 70 บท การรังสรรค์วรรณกรรมร้อยกรองเฉลิมพระเกียรตินี้ นอกจากเพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชบูชาเนื่องในโอกาสมหามงคลแล้ว ยังเป็นการรักษาสืบทอดประเพณีการประพันธ์วรรณกรรมสดุดีพระเกียรติคุณของพระมหากษัตริย์ เฉกเช่นกวีไทยในอดีตได้ปฏิบัติสืบมาแต่ครั้งโบราณด้วยลักษณะเด่นประการหนึ่งของกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติคือความเปรียบ

จากการศึกษากวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา เพื่อวิเคราะห์ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ พบการนำเสนอความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ 2 ด้าน ได้แก่ กลวิธีในการเสนอความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ และแนวคิดในการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

กลวิธีในการเสนอความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ที่ปรากฏในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติถือเป็นกลวิธีการประพันธ์อย่างหนึ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อแนวคิดเกี่ยวกับการยอพระเกียรติ

พระมหากษัตริย์ เป็นการเชิดชูและสดุดีพระมหากษัตริย์ในฐานะเทวราชา หรือสมมุติเทพผสมผสานกับความเป็นพุทธราชา อันหมายรวมถึงความเป็นธรรมราชา ซึ่งเป็นคุณสมบัติอันสำคัญยิ่งของความเป็นกษัตริย์

กลวิธีในการเสนอความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์คือ วิธีการใช้ถ้อยคำหรือวิธีการถ่ายทอดความคิดของกวีในการเปรียบเทียบพระมหากษัตริย์กับสิ่งอื่น หรือวิธีการใช้ถ้อยคำที่แฝงไว้ซึ่งนัยของความหมายอันเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับพระมหากษัตริย์ ซึ่งก่อให้เกิดความคิด ความรู้สึก และภาพที่เด่นชัดของพระมหากษัตริย์สู่ผู้อ่าน ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการกล่าวถึงพระเกียรติคุณรวมทั้งการยกย่องสรรเสริญพระมหากษัตริย์ เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของวรรณคดียอพระเกียรติ และวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติ ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา มีกลวิธีในการเสนอความเปรียบที่สำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ผลการใช้ศึกษาพบการใช้ความเปรียบแบบอุปมา การใช้ความเปรียบแบบอุปลักษณ์ การใช้ความเปรียบแบบอติพจน์ การใช้ความเปรียบแบบนามนัย และการใช้ความเปรียบแบบปฏิปุจฉาดังต่อไปนี้

1. การใช้ความเปรียบแบบอุปมา คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมีลักษณะอันโดดเด่นบางประการที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน โดยใช้คำเชื่อมแสดงความเปรียบเทียบ เช่น เหมือน ราว ราวกับ เปรียบดุจ ประดุจ ดัง ดั่ง เฉก เช่น เพียง เพี้ยง ประหนึ่ง ถนัด กล เล่ห์ ปิ้มว่า ปาน ครุวนา ปูน พ่าง ละม้าย แม้น เป็นต้น (Wetphada, 1998: 41) ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา ปรากฏการใช้ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อเปรียบเทียบพระมหากษัตริย์กับสิ่งต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภูมิ ผืนแผ่นด้าว แดนสยาม
พล พระยิ่งพลังยาม ปกหล้า
อดุลย เกียรติยศงาม สง่าศักดิ์ ศรีแฮ
เดช **ดุจธรรมจักร**กล้า ปัดป้องอาธรรม์

(Department of Fine Arts, 2016: 51)

จากบทประพันธ์ข้างต้นพบว่าผู้ประพันธ์ได้ใช้ความเปรียบพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เหมือนดั่งธรรมจักร ซึ่งเป็นเครื่องหมายในพระพุทธศาสนา เปรียบพระมหากษัตริย์เหมือนพระธรรมที่คอยปกป้องประชาชนและประเทศชาติให้พ้นจากสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง

ดั่งองค์หริรักษ์พิทักษ์โลก มาสร่างโศกสร้างสุขดับทุกข์เข็ญ
โพธิสมภารดาลดลชนร่มเย็น พระบำเพ็ญทศธรรมนำหทัย

(Department of Fine Arts, 2016: 85)

บทประพันธ์ข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบพระมหากษัตริย์เหมือนดั่งพระนารายณ์อวตารสู่โลก เพื่อปกปักรักษาบ้านเมืองให้พ้นจากความทุกข์เข็ญ และพสกนิกรมีความร่มเย็นเป็นสุข

เพ็ญพระยศงดงามล้ำเลอค่า **ประดุจเทพจากฟ้าแดนสวรรค์**
ก้องพระเกียรติขจรไกลไปนิรันดร์ อภิวันท์ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

(Department of Fine Arts, 2016: 97)

บทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ใช้การเปรียบเทียบพระมหากษัตริย์เหมือนเทวดาที่อยู่บนสรวงสวรรค์ มีพระเกียรติยศสูงส่ง ขจรขจายไปไกล

ดั่งสุรีย์สีทองแสงส่องหล้า ให้รู้ว่าห้วงราตรีมีวันใหม่
ดุจประทีปเทียนทองส่องไผท จุดแรงใจให้พลังหวังรองเรือง

(Department of Fine Arts, 2016:57)

บทประพันธ์ข้างต้นเปรียบพระมหากษัตริย์เหมือนพระอาทิตย์ที่ส่องแสงสว่างมาสู่โลก และเปรียบพระมหากษัตริย์เหมือนดวงประทีปที่ให้แสงสว่างแก่แผ่นดิน ช่วยทำให้ประชาชนมีพลังและกำลังใจในการดำเนินชีวิต

"ทศพิธราชธรรม" นำกษัตริย์ สว่างรัฐราษฎร์รุ่งพระมุ่งหมาย
รังสรรค์เสริมเพิ่มสุขดับทุกข์คลาย **ดั่งเดือนฉาย**ชื่นฟ้างามราตรี

(Department of Fine Arts, 2016: 85)

บทประพันธ์ข้างต้นกล่าวเปรียบเทียบพระมหากษัตริย์เหมือนพระจันทร์ที่ฉายแสงยามกลางคืน ให้ความสว่างไสวแก่พสกนิกร เสริมสร้างความสุขและช่วยให้ความทุกข์ของประชาชนคลายทุเลา

มหาราชันขวัญแคว้นแห่งแผ่นภพ ทวยราษฎร์นบประนมก้มเกศี
แสดงความจงรักและภักดี แด่ภูมี "พระจ้าอยู่หัว" ผู้เกรียงไกร
พระเกียรติยศเกริกก้องคุ้มครองโลก พระปัดโศกให้ไทยสุขทุกสมัย
เพียงพิรุณฉ่ำฟ้าสุราลัย ชโลมใจชาวสยามทั่วสีมา

(Department of Fine Arts, 2016: 55)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ได้เปรียบเทียบพระมหากษัตริย์เหมือนดั่งฝนที่ตกลงมาจากฟ้าเพื่อช่วยชโลมใจให้ความชุ่มชื่นแก่พสกนิกรไทยทั้งแผ่นดิน

2. การใช้ความเปรียบแบบอุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งว่ามีคุณสมบัติร่วมหรือเช่นเดียวกันกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำเปรียบ เป็น คือ หรือไม่ปรากฏคำเปรียบก็ได้ สิ่งที่นำมาเปรียบนั้นมาจากวงความหมายต่างกัน โดยเรียกสิ่งที่เป็นต้นแบบในการเปรียบเทียบว่า *สิ่งเปรียบ* หรือ*แบบเปรียบ* และเรียกสิ่งที่ถูกนำไปเปรียบว่า *สิ่งที่ถูกเปรียบ* สิ่งที่เป็นแบบเปรียบนั้นจะมีความเป็นรูปธรรมชัดเจนมากกว่าสิ่งที่ถูกเปรียบ (Phonpradapphet, 2017: 65) ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชาปรากฏการใช้ความเปรียบแบบอุปลักษณ์เพื่อยอพระเกียรติพระมหากษัตริย์ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พระ มอบแสงสว่างสิ้น มืดมน
บิดาแห่งมหาชน ชื่นพร้อม
แผ่นดิน สยามกล สุพรรณภพ
นิกร ประชาผ่องแผ้ว ทั่วถ้วนหัวระแหง

(Department of Fine Arts, 2016: 51)

ธ **คือพ่อของแผ่นดิน**ปิ่นประเทศ สายพระเนตรยาวไกลไปทั่วหล้า
โลกเลื่องลือคือกษัตริย์นักพัฒนา พระบุญญาแผ่ป้องคุ้มผองไทย

(Department of Fine Arts, 2016: 153)

จากบทประพันธ์ทั้งสองบทข้างต้นผู้ประพันธ์ได้เปรียบพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโดยการอุปลักษณ์ว่าพระองค์ทรงเป็นบิดาของปวงชนชาวไทยทั้งประเทศพระองค์มีพระปรีชาสามารถดูแลปกครองประชาชนให้อยู่เย็นเป็นสุข และทรงพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญจนเป็นที่ประจักษ์แก่นานาประเทศ

พระองค์คือแผ่นฟ้ามหานุภาพ ทรงทอทาบดวงตะวันอันฉายส่อง
คือร่มงามความดีที่เรืองรอง ประคับประคองดอกไม้ในแผ่นดิน
พระองค์คืออาณาจักรรักยิ่งใหญ่ ผู้กล้าให้ กล้าให้ ไม่รู้สิ้น
คือสายฝนซับฟ้ามาโลมริน ทุกเทือกถิ่นฐานไทยได้ร่มเย็น

(Department of Fine Arts, 2016: 53)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ได้ใช้ความเปรียบแบบอุปลักษณ์เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระมหากษัตริย์เป็นแผ่นฟ้าที่มีอานุภาพ เป็นร่มกางคุ้มภัยให้พสกนิกร เป็นอาณาจักรที่มอบความรักให้ประชาชน และเป็นสายฝนที่ตกลงมาเพื่อให้ความชุ่มเย็นแก่แผ่นดิน

ธ คือองค์ประทีปทองของประเทศ ธ ประเวศประทับใดไทยอบอุ่น
จุดปัญญาผู้ยากไร้ไว้เป็นทุน ส่องทางบุญโดยธรรมไว้นำทาง

(Department of Fine Arts, 2016: 163)

จากบทประพันธ์ข้างต้นใช้อุปลักษณ์เปรียบพระมหากษัตริย์เป็นโคมไฟที่ให้แสงสว่าง ส่องสว่างเพื่อให้ผู้ยากไร้ได้เห็นทาง เป็นดวงประทีปที่นำทางให้ประชาชนเกิดปัญญา

3. การใช้ความเปรียบแบบอติพจน์ คือ การกล่าวเกินจริงอันเกิดจากความคิดของกวีที่ต้องการเน้นย้ำหรือเพิ่มน้ำหนักของสารให้มีความสำคัญหรือยิ่งใหญ่ ซึ่งผู้อ่านหรือผู้ฟังจะรับรู้ถึงจินตนาการที่ถ่ายทอดออกมาของกวีได้โดยมิคำนึงว่าเป็นการกล่าวจริงหรือไม่มักเปรียบเทียบในเรื่องปริมาณว่ามีมากเหลือเกิน มีเจตนาเน้นข้อความที่กล่าวนั้นให้มีน้ำหนักยิ่งขึ้น (Wetphada, 2006: 46) ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชาปรากฏการใช้ความเปรียบแบบอติพจน์เพื่อแสดงความเคารพเทิดทูน และสรรเสริญพระมหากษัตริย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพียงพระบาทยาตรเยื้องเหยียบเรือนเหย้า **ข้าวที่เฉาน้ำที่ลดเริ่มสดใส**
เพียงพระโอษฐ์เอื้อนออกบอกห่วงใย ราวหยาดฝนชโลมใจให้ฉ่ำเย็น

(Department of Fine Arts, 2016: 55)

ที่แล้งร้อนผ่อนเพลาประเทาแล้ง จึงโลกแจ้งรอยพระบาทที่ยาตรผ่าน
อาบฝนทิพย์ใต้ร่มโพธิสมภาร ดับร้าวรานหลอมหล่อชีพพอเพียง

(Department of Fine Arts, 2016: 61)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้กล่าวโดยใช้คำเปรียบแบบอติพจน์ถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า เพียงพระองค์ก้าวพระบาทไปที่ใด ข้าวในนาที่ขาดน้ำก็เจริญงอกงามไม่เหี่ยวเฉา และเพียงพระองค์ตรัสว่าห่วงใยอาณาประชาราษฎร์ก็เหมือนกับมีหยาดน้ำฝนที่ช่วยชโลมใจให้เกิดความร่มเย็น และกวีอีกบทหนึ่งก็กล่าวเปรียบแบบอติพจน์เช่นกันว่า พื้นที่อันแห้งแล้งและทุรกันดารกลับมีฝนตกลงมาให้ความชุ่มเย็นเมื่อพระองค์ทรงเสด็จพระราชดำเนินผ่าน

อดก็อิ่มร้อนก็หายตายก็ฟื้น ธ หยิบยื่นเหลียวแลมีแต่ "ให้"
"มหาราช" แห่งมหาประชาไทย ธ ยิ่งใหญ่ล้ำเลิศประเสริฐนัก

(Department of Fine Arts, 2016: 73)

จากบทประพันธ์ข้างต้นมีการใช้ความเปรียบแบบอติพจน์กล่าวเชิดชูและสรรเสริญความยิ่งใหญ่ของพระมหากษัตริย์ที่ดลบันดาลให้ความทุกข์ยากของประชาชนหมดสิ้นไปได้ เช่น ประชาชนที่อดอยากก็มีกินอย่างอิ่มหนำ เมื่อทุกข์ร้อนก็ทำให้หายได้ แม้กระทั่งคนที่เสียชีวิตก็ฟื้นคืนกลับมามีชีวิตได้

ย่างพระบาทที่ยาตรา ยาวรอบหล้าฟ้าสากล
พระเสโทที่ถั่งท้น ถ้าไหลรวมคงท่วมไทย

(Department of Fine Arts, 2016: 79)

จากบทประพันธ์ข้างต้นมีการใช้ความเปรียบแบบอติพจน์เพื่อแสดงให้เห็นการประกอบพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ที่เสด็จไปยังพื้นที่ทุรกันดารจนพระเสโทหลั่งมาทั่วพระวรกาย หากแม้นนำปริมาณพระเสโททั้งหมดรวมกันได้คงมีจำนวนมหาศาลจนท่วมแผ่นดินได้

4. การใช้ความเปรียบแบบนามนัย คือ การกล่าวถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีลักษณะเด่นหรือมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่แทนนั้น โดยเป็นการใช้สิ่งหนึ่งกล่าวแทนอีกสิ่งหนึ่งที่อยู่ในวงความหมายเดียวกัน (Phonpradapphet, 2017:197) ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชาปรากฏการใช้ความเปรียบแบบนามนัยเพื่อเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ร่มฉัตรแก้วปกเกศเหนือเขตแคว้น ร่มทุกแดนดำเนินทั่วเขินเขา
ร่มทุกลุ่มชุ่มฉ่ำทั่วลำเนา ร่มใจเราใจราษฎร์ทุกชาติเชื้อ

(Department of Fine Arts, 2016: 63)

พระทูลกระหม่อมแก้ว เนิ่นนานแล้วทรงเป็น**ร่มเศวตฉัตร**
แบกรับราชกิจมาสารพัด หนักกว่ามหากษัตริย์พระองค์ใด

(Department of Fine Arts, 2016: 173)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ใช้ความเปรียบแบบนามนัยโดยใช้คำว่า ฉัตรแก้ว เศวตฉัตร อันหมายความถึงองค์พระมหากษัตริย์ เป็นเครื่องหมายแห่งความเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เปรียบดังร่มที่กางกั้นเหนือแผ่นดิน เพื่อให้ร่มเงาความร่มเย็นเป็นสุขแก่พสก

นิกร"ฉัตร" ใช้กล่าวแทนการดำรงพระสถานะพระมหากษัตริย์ เพราะฉัตรคือเครื่องสูงชนิดหนึ่ง มีรูปคล้ายร่มที่ซ้อนกันขึ้นไปเป็นชั้น ๆ แสดงพระเกียรติยศ ฉัตรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นกษัตริย์จึงถูกนำมากล่าวแทน (Phonpradapphet, 2017: 202-203)

กราบงาม**บัวบาท**เจ้า	จอมขวัญ ชาติเฮย
เทียนภักดีพสกสรรค์	สว่างแล้ว
เถลิงพระเกียรติราชัน	ช่วงภพ สามแล
รุ่งจรัสอดุลยเดชแพร้ว	เพริศพ้นศตพรรษ์

(Department of Fine Arts, 2016: 65)

"ครูแผ่นดิน" ถิ่นไทยผอง	ชาติรุ่งเรืองรอง
ด้วยละออง**บัวบาท**ยาตรา	"อัครศิลปิน" ปิ่นนรา
"กษัตริย์นักพัฒนา"	"มหาราช" เหนือ "ราชัน"

(Department of Fine Arts, 2016: 167)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ใช้ความเปรียบแบบนามนัยโดยใช้คำว่า **บัวบาท** หมายความถึงบัวที่ผุดขึ้นมารองรับบาทของพระพุทธเจ้า โดยยกย่องหมายถึงพระบาทขององค์พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นเท้าผู้มีบุญเหมือนพระพุทธเจ้า ผู้ประพันธ์กล่าวถึงโดยการเปรียบพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่เสด็จพระราชดำเนินไปทั่วทั้งแผ่นดินไทย โดยใช้คำว่า **บัวบาท** เป็นความเปรียบแบบนามนัยที่พระพุทธเจ้ามีดอกบัวผุดขึ้นรับพระบาท เฉกเช่นพระบาทของพระมหากษัตริย์ด้วย

5. การใช้ความเปรียบแบบปฏิปุจฉา คือ การกล่าวในลักษณะของการถามแต่มิได้หวังคำตอบ เพื่อการกล่าวถามเพื่อกระตุ้นความคิดโดยที่ผู้อ่านหรือผู้ฟังทราบคำตอบอยู่แล้ว หรือเป็นคำถามที่มิได้ต้องการตอบ (Kongkanan, 1990: 35-65) ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชาปรากฏการใช้ความเปรียบแบบปฏิปุจฉาเพื่อเป็นการเน้นหรือย้ำความคิด ความรู้สึกของผู้อ่านหรือราษฎรที่มีต่อพระมหากษัตริย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ฤๅรามหริรักษ์เอื้อ	**อวตาร**
ทรงจักรสืบราชภาร	พิทักษ์แคว้น
ทรงสังข์หลั่งธรรมทาน	ทะนุกศาสน์
ทรงกมุทคู่คทาแม้น	มหิทธิ์ป้องปฐพี

(Department of Fine Arts, 2016: 65)

จากบทประพันธ์ข้างต้นใช้ความเปรียบแบบปฏิปุจฉาว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมเดชานุภาพพิทักษ์บ้านเมืองให้อยู่อย่างผาสุก ผู้ประพันธ์กล่าวถึงพระองค์ทรงเป็นดั่งพระนารายณ์อวตารมาสู่โลก และใช้คำถามการกล่าวเชิงถามเช่นนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระองค์เป็นดั่งเทพเจ้าที่เสด็จมาปกครองประเทศและพิทักษ์รักษาบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุข

ทรงทฤษฎีใหม่	มนใฝ่พินิจทำ
ยากจนพิชิตกรรม	ก็ชนะเพราะปัญญา
ชาวโลกก็แซ่ซ้อง	ปิติก้องพระปรีชา
หาไหนกษัตรา	**ฤๅจะเทียบพระฤๅสาย**

(Department of Fine Arts, 2016: 103)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ได้ใช้ความเปรียบแบบปฏิปุจฉาโดยกล่าวเชิงถามว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระปรีชาสามารถในการแก้ปัญหาให้ราษฎรด้วยพระปัญญาของพระองค์จนทั่วโลกแซ่ซ้องสรรเสริญ ยากที่จะมีพระมหากษัตริย์จากชาติใดเสมอเหมือน จะมีกษัตริย์พระองค์ใดที่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจดังเช่นพระองค์ก็หาไม่ เป็นการตั้งคำถามเพื่อแสดงให้เห็นว่าพระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่

จักมีหรือพระราชาของชาติไหน	จักยิ่งใหญ่เหมือนพระองค์ทรงดับเข็ญ
จักมีหรือพระราชาทรงบำเพ็ญ	เวียงวังเป็นห้องทดลองห้องทรงงาน
จักมีหรือพระราชวังไหนให้คุณค่า	เหมือนพระราชวังจิตรลดารโหฐาน
ทรงทดลองสัมฤทธิ์ผลพระราชทาน	บุญบันดาลประสานไทยให้รุ่งเรือง

(Department of Fine Arts, 2016: 117)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ผู้ประพันธ์ใช้ความเปรียบแบบปฏิปุจฉาว่าจะมีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดยิ่งใหญ่เท่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นการตั้งคำถามเพื่อให้เห็นว่า พระองค์มีพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นจนยากที่จะมีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ใช้พระราชวังเป็นที่ทรงงานโดยการใช้เป็นห้องทดลองโครงการตามพระราชดำริเพื่อสร้างความรุ่งเรืองแก่พสกนิกรชาวไทยได้เฉกเช่นพระมหากษัตริย์พระองค์นี้

แนวคิดในการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

แนวคิดในการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์คือสิ่งที่กวีแสดงออกมาผ่านการกล่าวเปรียบพระมหากษัตริย์ตามความเชื่อและสอดคล้องสัมพันธ์กับคติเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ อันได้แก่ คติเรื่องเทวราชา คติเรื่องพุทธราชา และคติเรื่องธรรมราชา Saenthaksin (1994: 10-13) กล่าวเกี่ยวกับคติของพระมหากษัตริย์ไว้สรุปได้ว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยาพระมหากษัตริย์เป็นทั้งเทวราชาและธรรมราชา และเมื่อพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้สั่งสมพระบารมีเพื่อพระโพธิญาณในอนาคตแนวคิดความเป็นพุทธราชาจึงปรากฏขึ้น แนวคิดเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้กวีแสดงไว้วรรณคดียอพระเกียรติหรือวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติ โดยเฉพาะในส่วนของการใช้ความเปรียบพระมหากษัตริย์ได้อย่างชัดเจนและมีอยู่จำนวนมาก ผลการศึกษาในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา มีแนวคิดในการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในด้านการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระราชฐานะ การใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระคุณสมบัติ และการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับการเสริมบารมี ดังต่อไปนี้

1. การใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระราชฐานะ ผู้ประพันธ์กล่าวถึงพระราชฐานะของพระมหากษัตริย์อันนอกเหนือจากทรงเป็นองค์พระประมุขของประเทศ โดยมีแนวคิดในการกล่าวเปรียบพระองค์ว่าเป็นดังพระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ เทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ และทรงอยู่เหนือกษัตริย์ทั้งปวง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.1 พระพุทธเจ้า เป็นการแสดงให้เห็นความคิดความเชื่อที่ว่าพระพุทธเจ้าคือผู้ที่อยู่ในฐานะสูงสุด การยกย่องพระมหากษัตริย์ว่าสืบเชื้อสายจากพระพุทธเจ้า ทำให้เห็นว่าพระมหากษัตริย์ก็เป็นผู้ประเสริฐที่มีฐานะสูงสุดและควรได้รับความเคารพจากบุคคลอื่นอย่างแท้จริงเช่นกัน ดังตัวอย่าง

พระมาแมนสาธุ์ซร้อง	สาธุการ
แผ้วภุวดาไตร	ล่งล้วน
เพียง**สรรพัญญุตญาณ**	**สรเพชญ**
พุทธิพลบำราศถ้วน	ถ่องเกษม

(Department of Fine Arts, 2016: 115)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ผู้ประพันธ์ยอพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเหมือนดังองค์สัมมาสัมพุทธเจ้า โดยใช้คำเรียก *สรรพัญญุตญาณ สรเพชญ* หรือ*สรรเพชญ* ซึ่งเป็นคำเรียกพระพุทธเจ้า เพื่อสื่อแนวคิดว่าพระองค์ทรงเป็นพระพุทธเจ้าหรือทรงสืบเชื้อสายมาจากพระพุทธเจ้า

ภูมิพโลมหาราชแผ้ว	โพธิญาณ
เพ็ญพระโพธิสมภาร	ผ่านแผ้ว
ไตรภพนบตรีทวาร	อภิวาท พระแฮ
พระบาทประทับเหนือเกล้า	เทิดเพี้ยง**พระทศพล**
มงคลสยามชาติไท้	ธรรมิศร์
ศรีสง่าดาลคุณสถิต	ถ่องหล้า
ดุจ**สรรเพชญ**พิชิต	มารพ่าย พ้นแล
ธ โปรดดินปกฟ้า	เฟื่องฟื้นฟูสมัย

(Department of Fine Arts, 2016: 127)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าทรงเป็นเหมือนพระพุทธเจ้า โดยใช้คำเรียกว่า *พระทศพล สรรเพชญ* ซึ่งเป็นคำเรียกพระพุทธเจ้า แสดงแนวคิดให้เห็นว่าพระองค์ทรงสืบเชื้อสายมาจากพระพุทธเจ้าเพื่อเสด็จมาปกปักรักษาบ้านเมืองให้มีความรุ่งเรือง

1.2 พระโพธิสัตว์ เป็นแนวคิดที่สืบทอดมาจากความเป็นพุทธราชาที่ผู้ประพันธ์นำมากล่าวเปรียบพระมหากษัตริย์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นพระราชฐานะอันสูงส่งของพระมหากษัตริย์นอกเหนือจากที่พระองค์ทรงเป็นประมุข คือแนวคิดที่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระโพธิสัตว์ที่บำเพ็ญเพื่อจะได้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคต ดังตัวอย่าง

พระองค์คือจิตวิญญาณ**พระโพธิสัตว์**	ผ่องประภัสสร์พิบูลสมัยแผ่ไพศาล
บำเพ็ญธรรมค ำฟ้านานกว่านาน	ขอกราบกรานด้วยชีวิตนิจนิรันดร์

(Department of Fine Arts, 2016: 53)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าเป็นพระโพธิสัตว์ที่มีความสว่างเจิดจ้าและบริสุทธิ์ แผ่ไพศาลไปอย่างกว้างไกล พระองค์ทรงบำเพ็ญธรรมเพื่อจะได้เป็นพระพุทธเจ้า

1.3 เทพเจ้า เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นเพราะอิทธิพลในเรื่องของความเป็นเทวราชา พระมหากษัตริย์ทรงเป็นเทพเจ้า หรือทรงสืบเชื้อสายมาจากเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ ซึ่งแนวคิดนี้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อที่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้มีพระคุณลักษณะพิเศษกว่าบุคคลสามัญ และแสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงดูแลปกป้องพสกนิกรได้

เทพเจ้าที่ปรากฏในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติเรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชา ได้แก่ *พระพรหม พระนารายณ์ พระศิวะ พระอินทร์* ดังตัวอย่าง

สืบบวรพระศาสน์แพร้ว ผดุงสงฆ์
บุญตรุษสารทลอยกระทง โอบเอื้อ
ภูมิพลังพ่างเพียงองค์ **พรหเมศวร์**
เป็นปทีปมิมอดเชื้อ ส่องชี้ทางไสว

(Department of Fine Arts, 2016: 157)

เฉกร่มฉัตรรัฐราษฎร์ โชคแห่งชาติศาสตร์ศิลป์ เพียง**พรหมินทร์อวตาร**
ตรีภพจารพระเกียรติคุณ อดุลยเดชจอมกษัตริย์

(Department of Fine Arts, 2016: 167)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าเหมือนพระพรหมผู้สร้างโลกและสวรรค์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระองค์มีพระปรีชาสามารถในการทรงนำศาสตร์และศิลป์มาสร้างบ้านเมืองให้มีความเจริญรุ่งเรือง

พระเฉก**องค์อวตาร**ผ่านจากสรวง ไทยทั้งปวงได้พึ่งบุญพระนาถา
ทุกโครงการในดงไพรไกลพารา พระเมตตาปัดทุกข์สุขสำราญ

(Department of Fine Arts, 2016: 55)

ดั่ง**องค์หริรักษ์**พิทักษ์โลก มาสร่างโศกสร้างสุขดับทุกข์เข็ญ
โพธิสมภารดาลดลชนร่มเย็น พระบำเพ็ญทศธรรมนำหทัย

(Department of Fine Arts, 2016: 85)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าเหมือนพระนารายณ์ที่อวตารลงมาสู่โลกเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎร แสดงให้เห็นว่าเมื่อใดที่บ้านเมืองเกิดความเดือดร้อนพระองค์จะทรงช่วยแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี เฉกเช่นเดียวกับพระนารายณ์อวตารลงมาดับทุกข์เข็ญของโลกมนุษย์

ฤๅ**ศิวะ**หมายเสด็จเมื้อ เมืองดิน
ประทานสุขทั่วธรณินทร์ เนื่องฟ้า
ประทานหลักเลิศศาสตร์ศิลป์ สอนชีพ ชนเอย
ประทานหลากราชกิจกล้า ก่อเกื้อกมลสยาม

(Department of Fine Arts, 2016: 65)

จากบทประพันธ์ข้างต้นใช้ความเปรียบแบบปฏิปุจฉาว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเป็นดั่งพระศิวะ โดยใช้คำถามว่า หรือพระองค์จะทรงเป็นพระศิวะที่ลงมาประทานความสุขให้แก่ราษฎรในแผ่นดิน ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันหลากหลายเพื่อให้ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข การกล่าวเชิงถามเช่นนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระองค์เป็นดั่งเทพเจ้าที่เสด็จมาปกครองประเทศ

นาครประสบภยพิบัติ พระก็จัดประดามี
สิ่งของประเทาทุรวิถี และเสด็จลุเยี่ยมเยือน
สมมุติ**เทวปรมินทร์** **วรอินทร์**ก็แม้นเหมือน
เจ็ดสิบฉนำกิติมิเลือน ถีรราชบัลลังก์

(Department of Fine Arts, 2016: 177)

จากบทประพันธ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าทรงเหมือนพระอินทร์ ที่มาช่วยบรรเทาความทุกข์ยากของราษฎรด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์ที่ดลบันดาลให้ทุกข์ภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหมดสิ้นไป เฉกเช่นพระอินทร์ที่ลงมาช่วยเหลือมนุษยโลก

2. การใช้ความเปรียบเกี่ยวกั บพระคุณสมบัติ เป็นแนวคิดในการยอพระเกียรติของพระมหากษัตริย์ที่สืบทอดกันมาเพื่อเปรียบพระคุณสมบัติของพระมหากษัตริย์ตามอุดมคติซึ่งได้รับอิทธิพลความคิดจากศาสนาพราหมณ์และพระพุทธศาสนา นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการยกย่องพระองค์อีกประการหนึ่ง เช่น พระสติปัญญา พระคุณธรรม พระปรีชาสามารถ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 พระสติปัญญา การที่พระมหากษัตริย์จะปกครองประเทศและนำความสุขมาสู่ประชาชนได้นั้นพระองค์ต้องทรงเป็นผู้มีพระสติปัญญารอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งทางโลกและทางธรรม ดังตัวอย่าง

เป็นเทวา**ทรงปัญญาเป็นอาวุธ** บริสุทธิ์พระจรรยาสง่าแสน
ทรงความเพียรเป็นอาภรณ์สะท้อนแทน ภาพรำแพนรัศมีที่ผ่องพราว
พระเจ้าไทยเสกสมัยเนรมิต ทรงประสิทธิ์ประสาทสรวงแห่งห้วงหาว
ให้บังเกิดแก่ใจอยู่ทุกครู่คราว คือเทพท้าวเทวัญผู้บันดาล

(Department of Fine Arts, 2016: 67)

เพื่อ**รอบรู้กู้วิกฤตทุกทิศถิ่น** แหล่งน้ำดินฟ้าอากาศฝนหยาดหญ้า
กว่าสี่พันโครงการทรงพัฒนา ชุบชีวาพสกผองของแผ่นดิน

(Department of Fine Arts, 2016: 107)

จากบทประพันธ์สองบทข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับพระคุณสมบัติของพระมหากษัตริย์ว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระปัญญาในการแก้ปัญหาบ้านเมือง ทรงมีความรอบรู้ในการกู้วิกฤติต่าง ๆ ทำให้อาณาประชาราษฎร์อยู่เย็นเป็นสุข เหมือนดั่งเทพเจ้าที่ดลบันดาลให้เกิดความสงบร่มเย็นในแผ่นดิน

รักพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ่างเพี้ยงพ่อปู่ตาตัวมิเกินก้ำ
เอกกษัตริย์สุดประเสริฐเลอเลิศล้ำ พระผู้นำทางชีวิตจิตวิญญาณ
ภายนอกนำแนวคิดวิทยาศาสตร์ **พัฒนาประเทศชาติทั่วหย่อมย่าน**
ภายในนำธรรมพลังยั่งยืนนาน **สันตติต่อลูกหลานยิ่งยาวไกล**

(Department of Fine Arts, 2016: 75)

งานใดในแผ่นดิน มิสุดสิ้นที่ทรงงาน
ทรงเชี่ยวปรีชาชาญ ทั้งศาสตร์ศิลปกรรม
ธรรมใดในแผ่นดิน มิสุดสิ้นกระแสนำ
ทศพิธราชธรรม ทรงใช้ครองผองประชา

(Department of Fine Arts, 2016: 90)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้กล่าวถึงพระคุณสมบัติในด้านพระสติปัญญาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า พระองค์มีความรอบรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม กล่าวคือ ในทางโลกได้นำแนวคิดทางวิทยาศาสตร์และสรรพวิทยาการต่าง ๆ มาพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง ส่วนในทางธรรมพระองค์ก็ทรงมีทศพิธราชธรรมนำหลักธรรมมาปกครองบ้านเมืองให้เกิดสันติสุข

2.2 พระคุณธรรม พระมหากษัตริย์ต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมซึ่งแนวคิดในเรื่องพระคุณธรรมแสดงให้เห็นอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะความเป็นธรรมราชาหรือราชาผู้มีธรรมเป็นสิ่งที่ได้รับการเทิดพระเกียรติและยอมรับจากพสกนิกร ดังตัวอย่าง

“มหาราช” ชาติใดในโลกนี้ ยังไม่มีเทียมไท้ไม่เคยเห็น
ราชกิจคุณธรรม ธ บำเพ็ญ ธ ทรงเป็นยิ่งกว่า “มหาชนก”

(Department of Fine Arts, 2016: 73)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้ใช้ความเปรียบพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าพระองค์ทรงเป็นยิ่งกว่าพระชนก ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเปี่ยมด้วยคุณธรรม ไม่มีพระมหากษัตริย์ใดในโลกที่จะเทียบเทียมได้

ทรงเป็นกษัตริย์แก้ว จักรีวงศ์
สถิตเสถียรยืนยง อะคร้าว
ทศพิธราชธรรมทรง ยึดมั่น
ทุกเขตทุกถิ่นด้าว จึ่งสิ้นอับจน

(Department of Fine Arts, 2016: 77)

จากบทประพันธ์ข้างต้นแสดงให้เห็นแนวคิดด้านพระคุณธรรมว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงยึดมั่นในหลักทศพิธราชธรรมในการปกครองบ้านเมือง ทำให้ราษฎรทั่วเขตคามอยู่กันอย่างมีความสุขสวัสดี

คือ**ธารเมตตาธรรม** **อันลึกล้ำทะเลหลวง**
เอิบอาบกำซาบปวง ทุกลมปราณด้วยปรานี

(Department of Fine Arts, 2016: 79)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้ใช้ความเปรียบพระคุณธรรมของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าเหมือนดั่งทะเลหลวงหรือมหาสมุทรที่ลึกล้ำและกว้างขวาง พระองค์ทรงเปี่ยมไปด้วยความเมตตาปรานีต่อพสกนิกรทั้งแผ่นดิน

เสโท ธ หลั่งริน ฟื้นแผ่นดินผ่อนเภทภัย
ร่มฉัตรวิวัฒน์ชัย **ด้วยเดชะพระทรงธรรม์**

(Department of Fine Arts, 2016: 165)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้แสดงแนวคิดในด้านพระคุณธรรมของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าพระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากของราษฎรด้วยพระคุณธรรม ทำให้บ้านเมืองและประชาชนมีความสงบสุขและรอดพ้นจากเภทภัยต่าง ๆ

2.3 พระปรีชาสามารถ เป็นพระคุณลักษณะที่แสดงให้เห็นว่าพระมหากษัตริย์ทรงปกครองดูแลพสกนิกรให้ได้รับความสุข เช่น ทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขอาณาประชาราษฎร์ ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภก ทรงเป็นอัครศิลปิน ทรงเป็นกษัตริย์แห่งเกษตร เป็นต้น ดังตัวอย่าง

เทิดในหลวงในดวงใจไทยทั้งชาติ ในวารทรงครองราชย์เจ็ดสิบวรรษา
องค์ภูมินทร์ปิ่นกษัตริย์**นักพัฒนา** พระปรีชาทุกด้านงานแผ่นดิน
(Department of Fine Arts, 2016: 105)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้แสดงแนวคิดในด้านพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์นักพัฒนาที่มีความรอบรู้ในสรรพวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาประเทศ

จากบ้านน้อยเมืองใหญ่ทุกจังหวัด ฝ่าพงชัฏดงดอยแดนภูเขา
ราษฎร์เดือดร้อนพบภัยไท้บรรเทา ทรงปัดเป่าปลดเปลื้องทุกเรื่องไป
อดก็อิ่มร้อนก็หายตายก็ฟื้น ธ หยิบยื่นเหลียวแลมีแต่ "ให้"
"มหาราช" แห่งมหาประชาไทย ธ ยิ่งใหญ่ล้ำเลิศประเสริฐนัก
(Department of Fine Arts, 2016: 73)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้แสดงแนวคิดในด้านพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าพระองค์ทรงเป็นผู้บำบัดทุกข์บำรุงสุขอาณาประชาราษฎร์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากของราษฎรด้วยพระปรีชาสามารถ ทำให้ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากเภทภัยต่าง ๆ ทุเลาเบาบางลงไปได้

ปฐมบทปรับดิน-น้ำตามลำดับ เพื่อรองรับผืนป่าแหล่งอาหาร
ทรงคิดค้นนวัตกรรมชำนาญการ สรรข้าราชบริพารเข้าร่วมมือ
รวบหลักรู้สู่หลักทำย้ำหลักคิด ศาสตร์แห่งวิทย์ครบถ้วนควรเชื่อถือ
พันโครงการสัมฤทธิ์ผลชนเลื่องลือ กระฉ่อนชื่อสยามกล้าสู่สากล
(Department of Fine Arts, 2016: 75)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้แสดงแนวคิดให้เห็นว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงคิดค้นนวัตกรรมต่าง ๆ ด้วยความรอบรู้และเชี่ยวชาญ ทรงนำหลักสรรพวิชาการมาพัฒนาประเทศชาติด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์ เกิดเป็นโครงการในพระราชดำริจำนวนมาก จนเป็นที่ประจักษ์และได้รับการยกย่องสรรเสริญไปทั่วโลก

ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภก ช่วยยอยกพระศาสนามาทุกหน
ทั้งพุทธคริสต์อิสลามน้อมนำกมล พระบารมีมากล้นพ้นรำพัน
(Department of Fine Arts, 2016: 97)

ทะนุศาสน์เสริมส่งจำนงหมาย ทรงสืบสายสัมพันธ์อันเลิศค่า
เชื่อมสายใยน้อมนำหลักธรรมา ทุกศาสนาเอื้ออารีมีต่อกัน
(Department of Fine Arts, 2016: 135)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้แสดงแนวคิดในด้านพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในด้านที่พระองค์ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภก ทรงทำนุบำรุงศาสนาทุกศาสนาให้มีความเจริญรุ่งเรือง และให้ประชาชนที่นับถือศาสนาต่างกันมีความเอื้ออารีและให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันโดยพระองค์เป็นศูนย์รวมใจของคนทุกศาสนาใต้ร่มพระบารมีของพระองค์

ย้อมยุคทองครองถิ่นสืบศิลป์ศาสตร์ เพียงพระราชนิพนธ์มงคลขวัญ
เทิด "อัครศิลปิน" ปิ่นราชัน มนต์สวรรค์กล่อมไทยไกลกังวล
(Department of Fine Arts, 2016: 61)

พระทรงเป็นแบบอย่างทางศิลปะ เป็น "อัครศิลปิน" ปิ่นสยาม
ทรงดนตรีนิพนธ์เพลงบรรเลงตาม ทรงมีความเป็นอัจฉริยะประจักษ์จริง
(Department of Fine Arts, 2016: 105)

จากบทประพันธ์ข้างต้น แสดงแนวคิดในด้านพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในด้านที่พระองค์ทรงเป็นอัครศิลปินมีพระอัจฉริยภาพในการทรงดนตรี และพระราชนิพนธ์เพลง และทรงเชี่ยวชาญศาสตร์แห่งศิลปะแขนงต่าง ๆ เป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชน

กษัตริย์คือเกษตรแห่งเขตขัณฑ์ หลากร้อยพันทรงดำริก็ผลิร่ม
แตกก้านกิ่งมิ่งไม้ไพรพนม ป่ากลางใจใครอุดมด้วยร่มเงา
(Department of Fine Arts, 2016: 63)

พระทรงเป็น "พระอัจฉริยะ" "กษัตริย์เกษตร"
พระทรงเดชเด่นประจักษ์พระศักดิ์ศรี
"พระบิดาแห่งฝนหลวง" ราษฎร์เปรมปรีดิ์
ชุบชีวีที่แล้งร้ายให้ชื่นเย็น
(Department of Fine Arts, 2016: 117)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้แสดงแนวคิดในด้านพระปรีชาสามารถของพระบาท

สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในด้านที่พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์แห่งเกษตรแสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาบ้านเมือง ดังเช่นโครงการตามแนวพระราชดำริต่าง ๆ พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์นักพัฒนา โดยเฉพาะทางด้านการเกษตรจนได้รับพระฉายาว่าทรงเป็นเกษตราธิราช หรือกษัตริย์เกษตรของปวงชนชาวไทย

3. การใช้ความเปรียบเกี่ยวกับการเสริมพระบารมี เป็นการกล่าวถึงสิ่งส่งเสริมบารมีของพระมหากษัตริย์ให้ยิ่งใหญ่และเด่นชัด โดยมีคติความเชื่อในเรื่องของพระมหากษัตริย์ทรงมีความพิเศษกว่าบุคคลสามัญเป็นปัจจัยสำคัญในการกล่าวถึงสิ่งที่เสริมพระบารมีของพระมหากษัตริย์ เช่น ทรงมีพระราชทรัพย์อันวิเศษ ทรงบันดาลความมหัศจรรย์ เป็นต้น เพื่อแสดงพระบารมีอันสูงส่งของพระมหากษัตริย์ ดังตัวอย่าง

พระบารมีเกริกไกรแผ่ไพศาล ร่มพระโพธิสมภารประมาณหมาย
ชนต่างถิ่นต่างระยอบมอบใจกาย พึ่งพาภายใต้มหาพระบารมี
พระเกียรติ ธ แผ่ไกลไปทั่วหล้า พระบุญญาปรากฏไกรในทุกที่
นานารัฐกล่าวขวัญอัญชลี ต่างสดุดีกษัตราเหนือราชัน

(Department of Fine Arts, 2016: 99)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้กล่าวถึงพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า พระบารมีของพระองค์เป็นที่เลื่องลือขจรขจายไปไกลต่างชาติให้การยอมรับ และยกย่องสรรเสริญในพระเกียรติคุณของพระองค์มากกว่าพระมหากษัตริย์พระองค์ใด

ทรง ยศปรากฏก้อง เกียรติทวี
ทรง ศักดิ์วงศ์จักรี เกริกฟ้า
ทรง บุญนฤบดี งามเด่น
ทรง ภพบรรจบหล้า โลกซ้องสดุดี

(Department of Fine Arts, 2016: 109)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยใช้คำว่า *ทรงยศ ทรงศักดิ์ ทรงบุญ* และ*ทรงภพ* เพื่อแสดงให้เห็นพระบารมีของพระองค์ว่า มีความพิเศษกว่าบุคคลทั่วไป ทรงมีชื่อเสียง ประชาคมโลกต่างแซ่ซ้องสรรเสริญ

ดุจโคมทองส่องพิภพจบสวรรค์ ยิ่งสูรย์จันทร์แจ่มจ้าอาภาแสง
พระบารมีมากล้นพ้นสำแดง กระจ่างแจ้งเจิดจรัสอัศจรรย์

(Department of Fine Arts, 2016:87)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้กล่าวถึงพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า พระองค์ทรงบันดาลความมหัศจรรย์ มากล้นเป็นที่ประจักษ์แจ้งแก่ประชาชน โดยใช้ความเปรียบให้เห็นพระบารมีของพระองค์ยิ่งกว่าดวงจันทร์และดวงอาทิตย์บนฟ้า

เหนือปวงมหาราชทั้ง แดนไตร
มิจับดาบแต่จับใจ ไพร่ฟ้า
ทรงพรมพร่างน้ำพระทัย ชโลมถิ่น เขษมแฮ
ปารเมศ ธ ป้องหล้า ปกเกล้าบริบาล

(Department of Fine Arts, 2016: 157)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้กล่าวถึงพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า พระองค์ทรงอยู่เหนือสรรพสิ่งทั้งปวง อยู่เหนือเทวดาทั้งสามภพ ได้แก่ สวรรค์ มนุษยโลก และบาดาล ทรงปกปักรักษาบ้านเมืองและราษฎรให้อยู่เย็นเป็นสุขสวัสดี

ลงมือทำทุกคำตอบจึงรอบรู้ ธ ทรงกู้สถานการณ์โลกขานไข
คือราชาเหนือราชันนิรันดร์ไป ยุคสมัยไพศาลจดจารจำ

(Department of Fine Arts, 2016: 63)

เลิศศักดิ์เลอสิทธิ์เบื้อง บารมี
คือเทพ ณ ธรณี แน่แท้
คือกษัตริย์ยิ่งกษัตริย์ศรี สมจักร พรรดิพ่อ
คือพระภูมิพลแล้ รุ่งหล้าเรืองพระนาม

(Department of Fine Arts, 2016: 65)

จากบทประพันธ์ข้างต้นได้กล่าวถึงพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า พระองค์ทรงอยู่เหนือกว่ากษัตริย์ทั้งปวง กวีแสดงออกถึงการยกย่องและเทิดทูนพระองค์โดยใช้ความเปรียบพระองค์เหมือนดั่งเทพเจ้าที่เสด็จลงมาสู่โลกเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่อาณาประชาราษฎร์

บทสรุป

การศึกษาความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติ เรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชาทำให้เห็นความสำคัญของการใช้ความเปรียบในวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติว่า ความเปรียบมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์วรรณกรรมประเภทนี้ กล่าวคือ ความเปรียบมีผลส่งเสริมภาพลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ ความเปรียบช่วยแสดงภาพเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่นอกเหนือจากการบันทึกตามระเบียบแบบแผนของเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ และยังมีบทบาทในการกล่อมเกลาพสกนิกรในสังคมให้ตระหนักและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์

ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้จึงล้วนแล้วแต่เพื่อจุดประสงค์ในการที่จะยกย่องสรรเสริญพระเกียรติคุณในองค์พระมหากษัตริย์ให้เด่นชัดที่สุดตามกระบวนการทางวรรณศิลป์ที่เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกของผู้ประพันธ์ การใช้ความเปรียบในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติจึงสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดที่ผู้ประพันธ์ซึ่งเป็นบุคคลในสังคมมีต่อพระมหากษัตริย์ อย่างไรก็ตาม ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติก็ย่อมมีบทบาทชี้นำและสืบทอดความคิดที่มีต่อพระมหากษัตริย์ในสังคมสืบต่อมาจนถึงปัจจุบันได้เช่นกัน

การใช้ความเปรียบตามขนบทั้งขนบทางวรรณศิลป์และขนบทางความเชื่อความคิดที่ผู้ประพันธ์มีต่อพระมหากษัตริย์นั้นผู้ประพันธ์เป็นผู้สืบทอดขนบความเปรียบและแนวคิดเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ที่ผู้ประพันธ์เห็นว่าขนบมีแต่เดิมมาดีงามความเหมาะสม สอดคล้องกับคำกล่าวในงานวิจัยของ Sakunrakkhamsuk (2011: 166) ที่ว่า การเข้าถึงและซาบซึ้งพระยศ พระเกียรติ พระบารมี ตลอดจนพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทยในอดีตในวรรณคดียอพระเกียรติไม่อาจเกิดขึ้นเพียงแต่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ตามรูปคำเพียงอย่างเดียว หากต้องอาศัยการแปลโดยอรรถหรือนัยทางความหมายอันแสดงให้เห็นถึงกลวิธีทางวรรณศิลป์ของการใช้ความเปรียบ ทั้งนี้ต้องอาศัยสัมพันธบทกับวรรณคดีไทยเรื่องอื่นๆ ขนบทางวรรณศิลป์ ตลอดจนบริบททางสังคมไทยอันเกี่ยวข้องกับความคิดความเชื่อเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ที่เป็นรากฐานสืบทอดทางความคิดต่อมาจวบจนปัจจุบัน

แนวคิดในการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในกวีนิพนธ์เฉลิมพระเกียรติ เรื่อง 70 สัมพัจฉร์ฉลองรัชธรรมราชาแสดงให้เห็นว่า สังคมไทยมีคตินิยมเรื่องเทวราชา พุทธราชา และธรรมราชามาโดยตลอดนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจจะมีเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามบริบทของสังคมในแต่ละยุคสมัย ความคิดความเชื่อที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์จึงเป็นไปในลักษณะของการผสมผสานระหว่างความเป็นเทพในศาสนาพราหมณ์ และความเป็นพระราชาผู้ทรงธรรมอย่างพระพุทธศาสนา แนวคิดในการใช้ความเปรียบเกี่ยวกับพระราชฐานะ พระคุณสมบัติ และสิ่งเสริมพระบารมีจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นคติความคิดเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในสังคมไทยได้อย่างชัดเจน

Reference

Department of Fine Arts. (2016). ***Chetsip sam phat cha long ratchatham maracha kawiniphon chaloemphrakiat phrabatsomdet phra pora min thara maha phumiphon-adunyadet nueang nai okat chat ngan chalong siri ratchasombat khrop chetsippi.*** (in Thai) [70th Year Anniversary of Rajdhammaraja: A Poem in Honor of His Majesty the King Bhumibon Adulyadej on Occasion of 70th Year Celebration of His Accession to the Throne]. Bangkok: Rungsin Publishing House.

Itrat, C. (2003). *Yen phra yot pun duean den fa.* (in Thai) [Fame is Cool as Sky-Moon]. **Manutsatparitat**, 23 :7-16.

Kongkanan, W. (1990). ***Wannakhadi sueksa.*** (in Thai) [Literature Studies]. (2nd Edition). Bangkok: Thaiwatthanaphanit.

Phonpradapphet, P. (2017). *Uppalak sadaeng arom nai phasa Thai.* (in Thai) [Emotional Metaphor in Thai]. **Journal of Wiwitwannasan,** 1(1) : 63-84.

________. (2017). *Nammanai nai phasa thai.* (in Thai) [Metonymy in Thai]. **Journal of** Wannawithat, 17 : 188-216.

Saengthaksin, Y. (1994). ***Wannakhadi yo phrakiat.*** (in Thai) [Eulogy Literature]. Bangkok: Council of Teachers Press.

Sakunrakkhwamsuk, P. (2011). ***Khwam priap kiaokap phramahakasatri nai wannakhadi yo phrakiat samaikrung si ayutthaya thueng krung rattanakosin tonton.*** (in Thai) [A Comparison of the King in the Eulogy Literature from Ayudhya Period to Early Rattanakosin Period]. Master's Thesis in Thai Language, Graduate School, Srinakharinwirot University.

Wetphada,T. (2006). ***Hom lok wannasin.*** (in Thai) [Fragrance of the World of Literary Art]. Bangkok: Pachera Publishing House.

อุปลักษณ์ชีวิตในบทบันทึกชีวิตของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล*

Life Metaphor in Seksan Prasoetkun's Life Diary

ภัทราภรณ์ ละมุล[1]/ Phattharaporn Lamun[1]

----

[1]ครูผู้ช่วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

[1] Phutthaisong School, The Secondary Educational Service Area Office 32

Buri Ram 31120, Thailand

Email: phattha20@gmail.com

Abstract

This article aimed to present conceptual metaphor related to a life as appeared in the diary of life of Seksan Prasoetkun, taken from his 9 diaries. Linguistic concept of metaphor as propounded by Lakoff and Johnson was adopted for a study. The finding of research indicated that there were 13 conceptual metaphors of life as follows: life is food, life is song, life is human being, life is performance, life is travel, life is competition or sport, life is fighting or war, life is university, life is train, life is ocean, life is vegetable, life is document, and life is enclosed area.

Keywords: metaphor, conceptual metaphor, cognitive linguistic, Seksan Prasoetkun

---

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง "มโนอุปลักษณ์ชีวิตในบทบันทึกชีวิตของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล" หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตีพิมพ์หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว และไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปของบทความมาก่อน

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนออุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์เกี่ยวกับชีวิตที่ปรากฏในบทบันทึกชีวิตของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล จากหนังสือประเภทบทบันทึกของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล จำนวน 9 เล่ม โดยใช้แนวคิดอุปลักษณ์ทางภาษาศาสตร์ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 2003) ผลการวิจัยพบผลการศึกษาพบมโนอุปลักษณ์ชีวิตทั้งหมด 13 มโนอุปลักษณ์ ได้แก่ 1. มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ อาหาร] 2. [ชีวิต คือ บทเพลง] 3. [ชีวิต คือ มนุษย์] 4. [ชีวิต คือ การแสดง] 5. [ชีวิต คือ การเดินทาง] 6. [ชีวิต คือ การแข่งขัน / กีฬา] 7. [ชีวิต คือ การต่อสู้/การทำสงคราม] 8. [ชีวิต คือ มหาวิทยาลัย] 9. [ชีวิต คือ รถไฟ] 10. [ชีวิต คือ ทะเล] 11. [ชีวิต คือ พืช] 12. [ชีวิต คือ เอกสาร] และ 13. [ชีวิต คือ พื้นที่ปิดล้อม]

คำสำคัญ: อุปลักษณ์, มโนอุปลักษณ์, ภาษาศาสตร์ปริชาน, เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

บทนำ

"ชีวิตยังงอกงาม"
"บทเรียนชีวิต"
"เมื่อชีวิตมาถึงจุดที่เห็นโลกไร้แก่นสาร"
"สมรภูมิชีวิต"

ถ้อยคำข้างต้นเป็นข้อความบางส่วนที่พบในหนังสือของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล จะเห็นว่าผู้ใช้ภาษาอาศัยคุณสมบัติของสิ่งหนึ่งมากล่าวถึง/อธิบาย/ทำความเข้าใจอีกสิ่งหนึ่ง เช่น "ชีวิตยังงอกงาม"อาศัยคุณสมบัติของพืชมากล่าวถึงชีวิต ดังเห็นได้จากคำว่า "งอกงาม" ข้อความ"บทเรียนชีวิต" อาศัยประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษามาทำความเข้าใจชีวิต ดังเห็นได้จากคำว่า "บทเรียน" ข้อความ"เมื่อชีวิตมาถึงจุดที่เห็นโลกไร้แก่นสาร" อาศัยประสบการณ์เกี่ยวกับการเดินทางมาทำความเข้าใจชีวิต ดังเห็นได้จากคำว่า "มาถึง" และ "สมรภูมิชีวิต" ผู้ใช้ภาษาสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตผ่านมโนทัศน์เกี่ยวกับการต่อสู้ การทำสงคราม ดังเห็นได้จากคำว่า "สมรภูมิ"

ตัวอย่างการใช้ภาษาดังกล่าวพบมากในหนังสือประเภทบทบันทึกชีวิตของ

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล เมื่อผู้เขียนจะกล่าวถึงชีวิตซึ่งเป็นนามธรรม ซับซ้อน และอธิบายยากก็มักนำเอาคุณสมบัติ หรือประสบการณ์ของสิ่งอื่นที่เป็นรูปธรรมกว่า หรือเข้าใจได้ง่ายกว่ามากล่าวถึงแทน เช่น พืช การศึกษา การเดินทาง การทำสงครามเพื่อสะท้อน มโนทัศน์ว่าชีวิตมีการเจริญเติบโต ชีวิตต้องมีการเรียนรู้ ชีวิตมีการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งและชีวิตมีการต่อสู้กับศัตรูหรืออันตรายต่าง ๆ กระบวนการทางภาษาเช่นนี้นักภาษาศาสตร์ปริชานเรียกว่า**อุปลักษณ์ (metaphor)**

อุปลักษณ์ เป็นกระบวนทางปริชานที่สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา กล่าวคือเมื่อมนุษย์มีมุมมองหรือวิธีคิดต่อสรรพสิ่งเช่นไร ย่อมมีพฤติกรรมรวมถึงการใช้ภาษาที่สอดคล้องกับวิธีคิดนั้น ๆ โดยทั่วไปเราจะทำความเข้าใจสิ่งที่ไม่คุ้นเคยหรือเข้าใจได้ยากผ่านสิ่งที่รับรู้ ได้ง่ายกว่าผ่านสิ่งที่จับต้องได้ มองเห็นเชิงกายภาพได้ชัดเจนกว่า (Lakoff and Johnson, 2003) และ เรียกอุปลักษณ์ที่ปรากฏในภาษาว่า **ถ้อยคำอุปลักษณ์** (metaphorical expression) และเรียก อุปลักษณ์ในระบบคิดว่า **มโนอุปลักษณ์** (conceptual metaphor) (Phanphothong, 2013: 103) วรรณกรรมของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ปรากฏมโนอุปลักษณ์จำนวนมาก และหลากหลายเช่น

"เราปล่อยใจให้ล่องลอยไปตามเสียงคลื่น"สะท้อนมโนอุปลักษณ์ **[ใจคือเรือ]**

"จู่ ๆ ทั้งฝน ลม และคลื่นก็รุมล้อมเข้ามาประชาทัณฑ์"สะท้อนมโนอุปลักษณ์ **[ฝน ลม คลื่นคือมนุษย์]**

"มันทำให้ผมชี้นำตัวเองด้วยอารมณ์แทนที่จะเป็นเหตุผล หรืออย่างดีที่สุด ก็กำหนดยุทธศาสตร์ชีวิตด้วยฟีลลิ่งล้วน ๆ" สะท้อนมโนอุปลักษณ์ **[ชีวิต คือ การทำสงคราม]**

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น พบว่าเสกสรรค์ ประเสริฐกุล เป็นผู้ที่มีความโดดเด่นในการใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบ ถ่ายโยงความหมายจากสิ่งหนึ่งไปยังสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะอุปลักษณ์เกี่ยวกับชีวิตที่ปรากฏมากกว่าอุปลักษณ์อื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเสกสรรค์ประเสริฐกุล เป็นผู้หนึ่งที่ผ่านประสบการณ์การการใช้ชีวิตที่หลากหลาย เข้มข้น งานเขียนของเขาจึงมีความโดดเด่นในเรื่องของการสะท้อนมุมมองชีวิตและจิตวิญญาณ จนได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ในปี พ.ศ. 2552 นอกจากนี้ผลงานบทบันทึกชีวิตบางส่วนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ยังได้รับการคัดเลือกนำมารวมเล่มเป็น "บทบันทึกคัดสรร พ.ศ. 2522-2539" ซึ่งคณะวิจัยหนังสือดีวิทยาศาสตร์ โดยการสนับสนุนด้านเงินทุนวิจัยจากสำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ประกาศให้หนังสือเล่มนี้เป็น 1 ใน 100 หนังสือดีที่เด็กและเยาวชนควรอ่าน นอกจากนี้ ภาษาของของเขายังมีอิทธิพลต่อวงการ

นักเขียนนักวิชาการ นักแต่งเพลงลูกทุ่ง นักหนังสือพิมพ์ อีกมาก (Triwiset, 2017: 11-38)

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงสนใจศึกษามโนอุปลักษณ์ชีวิตในวรรณกรรมของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อแวดวงวิชาการ ว่ามีมโนทัศน์เกี่ยวกับชีวิตอย่างไรบ้าง

กรอบแนวคิด: ภาษาศาสตร์ปริชาน,อุปลักษณ์,อุปลักษณ์ชีวิต

ภาษาศาสตร์ปริชาน

Sathitdetkunchorn (2008: 11) กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive linguistics) ว่าภาษาเป็นภาพสะท้อนของความนึกคิดและเป็นกระบวนการประมวลผลความคิดมนุษย์ ซึ่งรับอิทธิพลมาจากประสบการณ์ในการรับรู้เกี่ยวกับโลกประสบการณ์การใช้ภาษา เช่น ถ้าหากกล่าวว่า “รถชนต้นไม้” เราจะมีภาพเกิดในความคิดอาจเป็นภาพของรถซึ่งเป็นรถคันใหญ่หรืออื่น ๆ ตามที่เรามีประสบการณ์

เลคอฟฟ์ และ จอห์นสัน (lakoff and Johnson. 1980; cited in Wongsri, 2004: 16) ได้กล่าวถึงอรรถศาสตร์ปริชานว่ามีแนวคิดสอดคล้องกับภาษาศาสตร์ปริชานซึ่งเชื่อว่าความหมายเกี่ยวข้องกับจิตใจและประสบการณ์ของมนุษย์ กล่าวคือ ความหมายมีความเชื่อมโยงกับโครงสร้างมโนทัศน์ซึ่งสร้างจากประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ เราเข้าใจความหมายของสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยการสร้างมโนทัศน์ แต่มโนทัศน์จะมีความหมายก็ต่อเมื่อสัมพันธ์กับประสบการณ์ เนื่องจากประสบการณ์มีความหมายต่อมนุษย์โดยตรง

ภาษาศาสตร์ปริชานมีแนวคิดหลักว่า ภาษาเป็นภาพสะท้อนความนึกคิด ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ อรรถศาสตร์ปริชาน จึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความหมายของภาษาที่สื่อออกมาเป็นถ้อยคำว่าถ้อยคำนั้น ๆ แสดงให้เห็นถึงระบบวิธีคิดและประสบการณ์ของผู้ใช้ภาษา

อุปลักษณ์

คำว่า อุปลักษณ์ มีความหมายแตกต่างกันในทางวรรณคดีและทางภาษาศาสตร์ กล่าวคือ ในทางวรรณคดี อุปลักษณ์ หมายถึง การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งหนึ่ง โดยที่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกันนั้นมีความหมายเป็นสิ่งเดียวกัน โดยใช้คำว่า “เป็น” หรือ “คือ” ในการแสดงการเปรียบ เช่น “เธอคือดวงใจของฉัน” “ขอเป็นเกือกทองรองบาทา ไปจนกว่าชีวันจะบรรลัย”ตัวอย่างดังกล่าวเป็นถ้อยคำที่มีการประดิษฐ์ภาษาในเชิงวรรณศิลป์

แต่ในทางภาษาศาสตร์ปริชาน อุปลักษณ์มิใช่เครื่องมือทางวรรณศิลป์ แต่เป็นการใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติโดยที่ผู้ใช้ภาษาอาจไม่รู้ตัวว่ากำลังใช้ภาษาแสดงมโนทัศน์บางอย่างอยู่ (Phonpradapphet, 2017: 65) เป็นการเปรียบเทียบ หรือทำความเข้าใจบางสิ่งผ่านประสบการณ์ของบางสิ่งซึ่งอยู่ต่างวงความหมายกัน และบางครั้งอาจไม่ปรากฏคำแสดงการเปรียบ

Phanphothong (1999) อธิบายตามแนวคิดของ Lakoff และ Johnson (2003) ว่าอุปลักษณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ อุปลักษณ์ในทางวรรณคดี กับอุปลักษณ์ในทางภาษาศาสตร์ โดยในทางวรรณคดี อุปลักษณ์จัดเป็นภาพพจน์ประเภทหนึ่ง (figure of speech) เป็นการเปรียบเทียบสองสิ่งโดยมีคำเชื่อม เป็น หรือ คือ หากเป็นการเปรียบเหมือนจะเรียกว่าอุปมา แต่ในทางภาษาศาสตร์ อุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบความเหมือนของสองสิ่ง โดยทั้งสองสิ่งนี้ต้องเป็นสมาชิกของต่างกลุ่มความหมายกัน ซึ่งสิ่งที่นำมาเป็นแบบในการเปรียบเทียบเรียกว่า “แบบเปรียบ” (source domain) และสิ่งที่เป็น เป้าหมายในการเปรียบเทียบเรียกว่า “สิ่งที่ถูกเปรียบ” (target domain) เช่น มาลีเป็นน้ำแข็งขั้วโลก หมายความว่า มาลีเย็นชามากราวกับน้ำแข็งขั้วโลก โดยที่ “มาลี” และ “น้ำแข็งขั้วโลก” อยู่คนละกลุ่มความหมายกัน

Pattarakup (2010: 111) กล่าวว่าตามแนวคิดที่เลคอฟฟ์และจอห์นสันเสนอนั้น อุปลักษณ์ไม่ได้เป็นเครื่องมือทางวาทศิลป์เพื่อประดับตกแต่งคำประพันธ์หรือการใช้ภาษาชั้นสูงเท่านั้น แต่อุปลักษณ์ปรากฏอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวัน คนทั่วไปมักใช้โดยไม่ทันตระหนัก นอกจากนี้เลคอฟฟ์และจอห์นสันยังเสนอว่าอุปลักษณ์มี 2 ส่วนที่สัมพันธ์กันคือ รูปภาษาแสดงอุปลักษณ์หรือถ้อยคำอุปลักษณ์และมโนอุปลักษณ์

Tawichai กล่าวว่า (2006) อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบความคิดของมนุษย์ และเกิดขึ้นกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน กล่าวคือ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันนั้นอยู่ในรูปของการเปรียบเทียบซึ่งสัมพันธ์กับระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา การใช้ภาษาที่อยู่ในรูปของอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกิดขึ้นในลักษณะที่เป็นธรรมชาติและได้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้ใช้ภาษา

สรุปได้ว่าอุปลักษณ์เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับปริชาน (Cognition) กล่าวคือ อุปลักษณ์เป็นผลผลิตของระบบคิด และระบบภาษา และการรับรู้ของเรา ถ้อยคำภาษาที่แสดงออกสะท้อนให้เห็นการคิด การมองโลก การศึกษาอุปลักษณ์จึงช่วยให้เราสามารถย้อนกลับไปดูระบบวิธีคิดหรือมโนทัศน์ของเราได้

อุปลักษณ์ชีวิต

ชีวิต ในความหมายตามพจนานุกรม หมายถึง ความเป็น, ตรงข้ามกับความตาย **อุปลักษณ์ชีวิต** (Life metaphors) หมายถึง คือ อุปลักษณ์ที่ *"สิ่งที่ถูกเปรียบ"* (target domain) ซึ่งได้แก่ ชีวิต อันหมายถึง การมีลมหายใจของมนุษย์ การแสดงพฤติกรรมการกระทำ ๆ ของมนุษย์ ถูกทำความเข้าใจผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับ *"แบบเปรียบ"* (Source domain) ซึ่งอยู่ในวงความหมายอื่น แต่มีคุณสมบัติบางอย่างคล้ายกัน โดยส่วนใหญ่แบบเปรียบนั้นมักมีความซับซ้อนน้อยกว่าเข้าใจได้ง่ายกว่า

มโนอุปลักษณ์ชีวิต คือ อุปลักษณ์เกี่ยวกับชีวิตที่สะท้อนให้เห็นผ่านถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งหมด

บทความนี้ใช้เครื่องหมายวงเล็บเหลี่ยม **[ ]** กำกับข้อความที่แสดงอุปลักษณ์ในระบบคิดของ ผู้ใช้ภาษาที่ได้มาจากประสบการณ์ การเรียนรู้ในสังคม และจะแสดงการถ่ายโยงความหมาย หรือคุณสมบัติ ระหว่าง "แบบเปรียบ" (source domain) กับ "สิ่งที่ถูกเปรียบ" (target domain) ข้อความตัวหนาคือประโยคที่เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์ ส่วนข้อความขีดเส้นใต้คือคำศัพท์ในวงความหมายต้นทางหรือแบบเปรียบ

อุปลักษณ์ชีวิตในบทบันทึกชีวิตเสกสรรค์ ประเสริฐกุล

จากการศึกษาบทบันทึกชีวิตของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุลจากหนังสือประเภทบทบันทึกจำนวน 9 เล่ม พบมโนอุปลักษณ์ชีวิตที่สะท้อนผ่านถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งหมด 13 มโนอุปลักษณ์ ได้แก่ 1. มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ อาหาร] 2. [ชีวิต คือ บทเพลง] 3. [ชีวิต คือ มนุษย์] 4. [ชีวิต คือ การแสดง] 5. [ชีวิต คือ การเดินทาง] 6. [ชีวิต คือ การแข่งขัน / กีฬา] 7. [ชีวิต คือ การต่อสู้/การทำสงคราม] 8.[ชีวิต คือ มหาวิทยาลัย] 9. [ชีวิต คือ รถไฟ] 10. [ชีวิต คือ ทะเล] 11. [ชีวิต คือ พืช] 12. [ชีวิต คือ เอกสาร] และ 13. [ชีวิต คือ พื้นที่ปิดล้อม] ดังจะนำเสนอการวิเคราะห์ต่อไปนี้

1. [ชีวิต คือ อาหาร]

มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ อาหาร เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "อาหาร" ไปยัง "ชีวิต" ดังเห็นได้จากถ้อยคำอุปลักษณ์ต่อไปนี้

(1) "สิ่งที่ผู้มั่งคั่งเอามาทิ้งไว้บนเทือกเขาหิมาลัยเพื่อแลกกับ**<u>รสชาติ</u>ของชีวิต** กลายเป็นของล้ำค่าสำหรับคนท้องถิ่นที่ขาดแคลน"

(2) "ในฐานะที่เป็นดาวเคราะห์ซึ่งเกิดมาจากเปลวเพลิง โลกคงต้องใช้เวลานานพอสมควรที่จะลดอุณหภูมิลงจนกระทั่งถึงระดับที่สิ่งมีชีวิตพอจะอาศัยอยู่ได้ แต่เท่านั้นยังไม่พอนอกเหนือไปจากรอเวลาให้เย็นลงแล้วโลกยังต้องมีแร่ธาตุองค์ประกอบที่เหมาะสมอีกหลายอย่างจึงจะสามารถ**<u>ปรุง</u>ชีวิต**ขึ้นมาได้"

(วิหารที่ว่างเปล่า, น. 139)

อาหารคือสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์เจริญเติบโต วงศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ได้แก่ รสชาติ ชนิดของอาหาร กรรมวิธีการประกอบอาหาร ผู้ปรุงอาหาร มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ อาหาร] สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตมีคุณสมบัติบางประการคล้ายกับอาหาร สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตของเรานั้นมีความหลากหลาย มีการปรุงแต่งเหมือนอาหาร อีกทั้งชีวิตนั้นเป็นสิ่งที่เรากำหนดเองได้ว่าจะให้เป็นอย่างไร ดังพิจารณาได้จาก คำว่า *รสชาติ ปรุง*

ทั้งนี้ สามารถแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบ คือ "อาหาร" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
อาหาร	**ชีวิต**
รสชาติ	ประสบการณ์แปลกใหม่ในชีวิต
ปรุง	ออกแบบวิถีการดำเนินชีวิต
ผู้ทำ/ปรุงอาหาร	ผู้เป็นเจ้าของชีวิต

2. [ชีวิต คือ บทเพลง]

บทเพลงเป็นสิ่งที่ประกอบด้วยท่วงทำนอง เนื้อร้อง จังหวะลีลา และเสียงดนตรี เมื่อกล่าวถึงบทเพลงเราจะนึกถึงส่วนประกอบเหล่านี้ได้ชัดเจน มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ บทเพลง] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "บทเพลง" ไปยัง "ชีวิต" สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตเป็นสิ่งที่มีท่วงทำนองและมีจังหวะคล้ายกับบทเพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(3) "'ห้วงขณะแห่งความงาม' ในโลกของธรรมชาติ หากกลับรู้สึกถูกกระตุ้นเตือนให้นึกถึง**<u>ท่วงทำนอง</u>แห่งชีวิต**"

(เพลงเอกภพ, น. 21)

(4) ใช่หรือไม่ว่า**ชีวิตเป็นดั่ง<u>โน้ตดนตรี</u> ซึ่งลำพังตัวเองย่อมไม่อาจประกาศ<u>ท่วงทำนอง</u>ใด ต่อเมื่อค้นพบที่อยู่ใน<u>บทเพลง</u>แล้ว** จึงได้รับมอบความหมายแห่ง

การดำรงอยู่และผ่านพ้น

(เพลงเอกภพ, น. 137)

(5) "เป็นเรื่องของ**จังหวะชีวิต**มากกว่า"

(เพลงเอกภพ, น. 196)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับเพลงหรือดนตรี พิจารณาได้จากคำว่า *ท่วงทำนอง โน้ตดนตรี จังหวะ* บทเพลงสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่าผู้เป็นเจ้าของชีวิตมักพบโอกาส เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตทั้งดีและร้าย ทั้งรวดเร็วและเนิบช้าเหมือนกับบทเพลง

จากตัวอย่างสามารถแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ "บทเพลง" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
บทเพลง	**ชีวิต**
โน้ตดนตรี/ ท่วงทำนอง	เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตทั้งดีและร้าย
จังหวะ	โอกาสต่าง ๆ ในชีวิต

3. [ชีวิต คือ มนุษย์]

มนุษย์คือสิ่งมีชีวิตที่มีความคิด มีเหตุผล มีอำนาจ และสามารถแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ เพื่อสื่อความคิดได้มากกว่าสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ มนุษย์] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "มนุษย์" ไปยัง "ชีวิต" สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่าชีวิตเป็นสิ่งที่สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างมนุษย์ เช่น ฟัง คิด พูด เดิน วิ่ง ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(6) **"ชีวิตที่<u>นั่งอยู่</u>ในห้องทำงานมากกว่าหนึ่งปี** ทำให้ผมก้าวขึ้นรถเร็วสายนครศรีธรรมราชด้วยขาที่ไม่ค่อยจะมั่นคงนัก"

(ทางทากและสายน้ำเชี่ยว, น. 15)

(7) "ผมนึกถึงตัวเองเมื่อ**ถูกชีวิต<u>เล่นตลกเอาไปแขวนไว้</u>แถวต้นน้ำแควใหญ่เสียหลายเดือน** ไม่มีอะไรทำและไม่มีอะไรกิน"

(เร่ร่อนหาปลา, น. 19)

(8) "ภูเขาลูกแรกของผมเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนที่เกือบจะไม่มีที่ราบ มันเป็นมุมหนึ่งในภาคเหนือของประเทศลาวค่อนชิดไปทางชายแดนจีน และถ้าใครถามผมว่าไปทำอะไรอยู่ที่นั่น ก็คงต้องตอบว่าไปรับใช้ชะตากรรม...ไป**เพราะชีวิต<u>ไม่อนุญาต</u>ให้มีทางเลือกเป็นอื่น"**

(เพลงเอกภพ, น. 28)

(9) "เมื่อ**ชีวิต<u>ผลักไส</u>**ให้ผมต้องไปอยู่ในป่า"

(เดินป่าเสาะหาชีวิตจริง, น.74)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาได้ถ่ายโยงลักษณะบางประการของมนุษย์ที่มีความเป็นรูปธรรมมากกว่ามาใช้อธิบายชีวิตที่มีความเป็นรูปธรรมน้อยกว่า เพื่อให้เข้าใจความหมายของชีวิตที่ชัดเจนยิ่งขึ้น พิจารณาได้จาก คำว่า *เล่นตลก เอาไปแขวน ไม่อนุญาต ผลักไส* ซึ่งล้วนเป็นกิริยาอาการของมนุษย์

จากตัวอย่าง สามารถแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ "มนุษย์" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
มนุษย์	**ชีวิต**
นั่งอยู่ในห้องทำงาน	พฤติกรรมจำเจในชีวิต
เล่นตลก	กระทำการใด ๆ ที่ไม่ชอบมาพากล
เอาไปแขวน	กักขัง คุมขัง ไม่อนุญาตให้มีอิสระ
ไม่อนุญาต	ไม่ได้รับอิสระ
ผลักไส	ทำให้ผู้เป็นเจ้าของชีวิตต้องออกจากสถานที่/สภาวะหนึ่งไปยังอีกสถานที่/สภาวะหนึ่ง

4. [ชีวิต คือ การแสดง]

การแสดง เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ต้องใช้ลีลาประกอบการอธิบายเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้รับรู้ไม่ว่าจะเป็นการแสดงละคร การแสดงภาพยนตร์ มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ การแสดง] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "การแสดง" ไปยัง "ชีวิต" สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตคือการสวมบทบาทเป็นตัวละคร มีการแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึกและเรื่องราวต่าง ๆ ไปตามบทอันอาจมีดนตรีประกอบด้วย ดังตัวอย่าง

(10) **"มันเป็น<u>ลีลา</u>ชีวิตที่งดงามยิ่งนัก"**

(เพลงเอกภพ, น. 34)

(11) “**สุดท้ายก็เลยกลายเป็นฉากชีวิตที่ดึงดูดความสนใจของพวกเราได้มากไม่แพ้นักดนตรี**”

(เลียบเลาะชายคาโลก, น. 74)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับการแสดง ดังพิจารณาได้จากคำว่า *ฉาก ลีลา นักดนตรี* เป็นมโนอุปลักษณ์ที่สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตที่หลากหลาย ทั้งสะท้อนว่าชีวิตเป็นศิลปะ และในขณะเดียวกันชีวิตก็ไม่ใช่ของเจ้าของชีวิตโดยสมบูรณ์ แต่ขึ้นอยู่กับบทที่ถูกเขียนขึ้น ทั้งยังต้องเป็นไปตามการกำกับของผู้กำกับเวทีและต้องสอดคล้องกับท่วงทำนองดนตรี

จากตัวอย่าง สามารถแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ “การแสดง” กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ “ชีวิต” ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
การแสดง	**ชีวิต**
ลีลา	การดำเนินชีวิต
งดงาม	การดำเนินชีวิตที่ดีงาม/ความสำเร็จ
ฉาก	ภูมิหลังของเจ้าของชีวิต/ สถานการณ์ที่ผู้เป็นเจ้าของชีวิตต้องเผชิญ
นักดนตรี	บุคคล สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

5. [ชีวิต คือ การเดินทาง]

มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ การเดินทาง] เป็นการนำประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ “การเดินทาง” มาอธิบาย “ชีวิต” ให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Lakoff, George and Mark Johnson (1999) ที่กล่าวถึงมโนอุปลักษณ์ A Purposeful Life Is A Journey [ชีวิตที่มีเป้าหมาย คือ การเดินทาง] โดยถ่ายโยงให้เห็นความหมายให้เห็น ดังนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
Journey	**Purposeful Life**
Traveler	Person Living A Life
Destinations	Life Goals
Itinerary	Life Plan

ดังตัวอย่างถ้อยคำอุปลักษณ์

A journey requires planning a route to your destinations.

Journeys may have obstacles, and you should try to anticipate them.

ถ้อยคำอุปลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตที่มีเป้าหมายว่า คือการเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทาง ผู้เป็นเจ้าของชีวิตคือนักเดินทาง ต้องพบเจออุปสรรคเช่นเดียวกับการเผชิญสิ่งกีดขวางระหว่างทาง มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ การเดินทาง] เป็นอีกอุปลักษณ์สำคัญที่พบในบทบันทึกของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(12) **“ชีวิตกับการล่องแก่ง มีส่วนละม้ายคล้ายคลึงกัน** พลาดแต่ละครั้งล้วนมีราคาต้องจ่าย และถ้าผิดพลาดหนักหน่วงเกินไปบางที**การเดินทางอาจต้องสิ้นสุดลง”**

(ทางทากและสายน้ำเชี่ยว, น. 14)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับการเดินทาง พิจารณาได้จากคำว่า *ล่องแก่ง เดินทาง* สะท้อนความคิดว่ามนุษย์เราเหมือนกับนักเดินทางที่พบอุปสรรคขวากหนามก่อนจะเดินไปสู่ปลายทางหรือจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ต้องใช้ระยะเวลา ซึ่งในระหว่างนั้นอาจจะต้องพบกับอุปสรรคหลากหลายรูปแบบเหมือนการล่องแก่งที่ต้องกับโขดหิน ชีวิตของบางคนอาจจะกำลังตกอยู่ในสถานการณ์ที่เลวร้ายและอันตราย เขาผู้นั้นจำต้องใช้ชีวิตอย่างระมัดระวัง เพราะถ้าหากพลาดพลั้งไปชีวิตของเขาอาจจะต้องจบลง บางครั้งเราอาจจะต้องค่อย ๆ เดิน ไปทีละก้าวอย่างระมัดระวัง จึงจะสามารถไปถึงจุดหมายได้

ทั้งนี้ สามารถแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ “การเดินทาง” กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ “ชีวิต” ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
การเดินทาง	**ชีวิต**
ผู้เดินทาง/ผู้ประคองเรือ	ผู้เป็นเจ้าของชีวิต
ล่องแก่ง	เดินทางไปสู่เป้าหมายอย่างยากลำบาก
ความผิดพลาด (เรือล่ม)	การพบอุปสรรคแล้วไม่สามารถแก้ไขได้
การเดินทางสิ้นสุด	ความล้มเหลวในชีวิต

มโนอุปลักษณ์เกี่ยวกับชีวิตในวรรณกรรมประเภทบทบันทึกของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล เกิดจากรากเหง้าและเบ้าหลอมทางจิตวิญญาณของเขา ทำให้ผลงานของเขามีมุมมองและแนวคิดแบบอัตถิภาวะนิยม กล่าวคือ เป็นสิ่งที่สะท้อนความความคิดของ

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล มากกว่าสะท้อนมุมมองของคนทั่วไปในสังคมซึ่งการใช้ภาษาในการสร้างสรรค์วรรณกรรมของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล สอดคล้องกับแนวคิดของเลคอฟฟ์และจอห์นสันที่กล่าวว่า การใช้ภาษาไม่ใช่เพียงเรื่องของการใช้คำเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา ซึ่งสามารถอธิบายได้อย่างมีเหตุผล

6. [ชีวิต คือ การแข่งขัน/กีฬา]

มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ การแข่งขัน/กีฬา] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "การแข่งขัน/กีฬา" ไปยัง "ชีวิต" สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตมีความท้าทาย มีเพลี่ยงพล้ำ มีสมหวัง และมีคู่แข่งขัน ดังตัวอย่าง

(13) "ความแตกต่างระหว่างพวกเรากับภิญโญบางทีอาจจะมีไม่มากเท่าที่คิด **ดูผิวเผินคล้ายอิสระเสรี กระทั่งมีชีวิตที่<u>ได้เปรียบ</u>** แต่ตอนนี้ใช่หรือไม่ว่าเราเองก็กำลังหาทางจับรถไฟกลับกรุงเทพฯ ราวถูกสั่ง ใช่หรือไม่ว่าเราเองก็ตกเป็นเชลยของอะไรบางอย่าง"

(ทางทากและสายน้ำเชี่ยว, น. 66)

(14) "ในขณะที่**ชีวิต<u>ครึ่งหลัง</u>ออกจะราบเรียบยิ่งขึ้น** ทว่าล่วงรุดไปอย่างรวดเร็ว"

(เพลงเอกภพ, น. 108-109)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับการแข่งขัน/กีฬา พิจารณาได้จากคำว่า *ได้เปรียบ ครึ่งหลัง* สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตคนเรามีการแข่งขันตลอดเวลา การอยู่ในสังคมที่มีแต่การแข่งขันเปรียบเสมือนการอยู่ในสนามแข่งกีฬา ซึ่งผู้ที่อยู่ร่วมกันในสนามนั้น ล้วนคือคู่แข่งที่คอยหาโอกาสเอาเปรียบซึ่งกันและกัน และมีเป้าหมายคือชัยชนะเท่านั้น ในสนามแข่งจึงมีทั้งผู้ที่ได้เปรียบและเสียเปรียบ หากผู้ใดประมาทหรือไม่ทันระวังตัวก็อาจพลาดพลั้งจนทำให้เสียเปรียบคู่แข่งได้ ทั้งนี้การแข่งขันก็มีหลายแบบ บางสนามก็แข่งกันจนได้ผู้แพ้ผู้ชนะภายในรอบเดียว แต่สำหรับกีฬาบางประเภทที่ยากต่อการตัดสินก็จำเป็นต้องแข่งกันหลายรอบ มีครึ่งแรกและครึ่งหลัง มีการพักยกหลายครั้ง จนเหลือแค่ผู้ที่แข็งแกร่งที่สุด ซึ่งก็คือผู้ชนะการแข่งขันครั้งนั้นจึงจะจบลง การใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันก็เช่นกัน หากไม่กระตือรือร้นจริงจัง และไม่พัฒนาตัวเองอยู่เสมอ เราก็อาจจะกลายเป็นผู้แพ้ในสนามแข่งนี้

จากตัวอย่าง สามารถแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ "การแข่งขัน / กีฬา" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)
การแข่งขัน/กีฬา	**ชีวิต**
นักกีฬา	ตัวเรา
คู่แข่ง	สิ่งที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิต
การได้เปรียบ	ได้รับโอกาส/ มีสภาพเหนือกว่า
การเสียเปรียบ	มีสภาพด้อยกว่า
แพ้	ความทุกข์ ความผิดหวัง
ชนะ	ความสุข ความสำเร็จ

7. [ชีวิต คือ การต่อสู้/การทำสงคราม]

มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ การต่อสู้/การทำสงคราม] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "การต่อสู้/การทำสงคราม" ไปยัง "ชีวิต" ดังตัวอย่าง

(15) **"ผมกลับจากมาเลเซียมาด้วยความรันทดท้อในยกแรกของ<u>สมรภูมิ</u>ชีวิต"**

(มหาวิทยาลัยชีวิต, น. 95)

(16) "**มันทำให้ผมชี้นำตัวเองด้วยอารมณ์แทนที่จะเป็นเหตุผล หรืออย่างดีที่สุดก็<u>กำหนดยุทธศาสตร์</u>ชีวิตด้วยฟีลลิ่งล้วน ๆ จากนั้นค่อยไปหาเหตุผลเอาในระดับ<u>ยุทธวิธี</u>**"

(เพลงเอกภพ, น. 82)

(17) "แต่ตอนนี้ใช่หรือไม่ว่าเราเองก็กำลังหาทางจับรถไฟกลับกรุงเทพฯราวถูกสั่ง ใช่หรือไม่ว่า**เราเองก็ตกเป็น<u>เชลย</u>ของอะไรบางอย่าง**"

(ทางทากและสายน้ำเชี่ยว, น. 66)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับการทำสงคราม พิจารณาได้จากคำว่า *สมรภูมิ ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี เชลย* สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า คนเราต้องต่อสู้กับอุปสรรคและปัญหาชีวิตมากมายเพื่อความอยู่รอดของตน เหมือนกับอยู่ในสมรภูมิรบ ที่จะประมาทไม่ได้แม้แต่วินาทีเดียว เพราะหากไม่ระมัดระวัง ก็อาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต และการทำสงครามนั้นก็ต้องมียุทธศาสตร์หรือยุทธวิธี มีการวางแผนอย่างรอบคอบจึงจะสามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้ การดำเนินชีวิตก็เช่นกัน ต้องวางแผนไว้ล่วงหน้า ไม่อย่างนั้นชีวิตอาจจะล้มเหลวและกลายเป็นผู้แพ้ในที่สุด

8. [ชีวิต คือ มหาวิทยาลัย]

มหาวิทยาลัย ตามความหมายพจนานุกรม คือ สถาบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชา หรือหลายกลุ่มสาขาวิชา เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา และประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่ผู้สำเร็จการศึกษา มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ มหาวิทยาลัย] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมาใช้อธิบาย "ชีวิต" ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(18) "ผมใช้เวลาอยู่กับห้องเรียนมานานมาก **บัดนี้เทอมสุดท้ายของชีวิตมหาวิทยาลัยควรจะต้องมาถึงแล้วเพื่อว่าผมจะได้กลับไปเรียนต่อใน 'มหาวิทยาลัยชีวิต' อีกครั้งหนึ่ง**"

(เพลงเอกภพ, น. 123)

(19) **"บทเรียนชีวิตทำนองนี้ ผมได้มาค่อนข้างเร็ว"**

(มหาวิทยาลัยชีวิต, น. 39)

(20) "เธอว่ายน้ำไม่เป็น แต่ดวงตานั้นมิได้เปล่งประกายหวาดหวั่น เมื่อผมใช้แขนข้างหนึ่งประคองร่างเธอไว้ และใช้แขนที่เหลือพาเธอแหวกว่ายไปมาอยู่ในอ่างน้ำใส แก้มขาวแย้มยิ้มและกลายเป็นแดงระเรื่อด้วยการแตะแต้มของแสงตะวัน **บางสิ่งบางอย่างบอกผมว่าเธออยากเรียนรู้วิถีชีวิตเช่นนี้**"

(เร่ร่อนหาปลา, น. 131)

(21) **"ผมเคยเดินทอดแหที่นั่น เคยวางตะคัด ลงเบ็ด และเคยแม้กระทั่งเหม่อมองแก่งวังเพื่อค้นหาคำตอบของชีวิต"**

(เพลงเอกภพ, น.63)

(22) **"วันนี้เธอไม่ได้เดินทางไปมหาวิทยาลัยธรรมดา ๆ เหมือนเช่นที่ผ่านมา หากกำลังเดินทางไปยังมหาวิทยาลัยชีวิต ซึ่งเปิดสอนทุกสาขาวิชาอย่างปราศจากขอบเขตจำกัด"**

(เดินป่าเสาะหาชีวิตจริง, น. 45)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย พิจารณาได้จากคำว่า ม*หาวิทยาลัย บทเรียน เรียนรู้ ค้นหาคำตอบ เปิดสอน สาขาวิชา เทอม* สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่าชีวิตคือกระบวนการในการเพิ่มพูนสติปัญญาและประสบการณ์ในสถาบันอุดมศึกษา โดยมี "บางสิ่งบางอย่าง" เป็นเหมือนครูอาจารย์ผู้ให้บทเรียนหรือประสบการณ์ทั้งร้ายดี ให้นักเรียน นักศึกษาหรือผู้เป็นเจ้าของชีวิตได้เรียนรู้ โดยสามารถเลือกศึกษาค้นหาคำตอบได้จากตามสาขาวิชาที่เปิดสอนซึ่งหมายถึงเรื่องราว กิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เป็นเจ้าของชีวิตสนใจ

จากตัวอย่าง สามารถอธิบายและแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ "มหาวิทยาลัย" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
มหาวิทยาลัย	**ชีวิต**
ครู อาจารย์	บุคคล เหตุการณ์ สรรพสิ่งต่าง ๆ ที่ประสบในชีวิต
เรียนรู้	ได้รับประสบการณ์
เทอม	ช่วงระยะเวลาหนึ่งของชีวิต
สาขาวิชา	เรื่องราว กิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต
บทเรียน	ประสบการณ์ทั้งดีและร้าย
การหาคำตอบ	การหาข้อคิด แนวคิด ที่ได้รับจากประสบการณ์

9. [ชีวิต คือ รถไฟ]

มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ รถไฟ] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "รถไฟ" ไปยัง "ชีวิต" สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่าชีวิตคือยานพาหนะชนิดหนึ่งที่นำพาผู้เป็นเจ้าของชีวิตไปสู่จุดหมายปลายทาง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(23) **"รถไฟขบวนนั้นเคลื่อนตัดความมืดและชีวิตที่หลับใหลอยู่สองข้างทางไปอย่างไม่สนใจไยดี มันเป็นขบวนชีวิตที่แยกออกมาต่างหาก นำพานักท่องเที่ยวไปสู่ดินแดนในฝัน คนโฉดสู่ปลายทางแห่งกรรมชั่ว นักบุญสู่ดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์** ผู้อ่อนแอสู่อ้อมแขนอันอบอุ่น และคนเหงาสู่พื้นที่แห่งการแสวงหา"

(เร่ร่อนหาปลา, น. 107)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับการขึ้นรถไฟ พิจารณาได้จากคำว่า *รถไฟ เคลื่อน ขบวน นำพา นักท่องเที่ยว สองข้างทาง ปลายทาง ดินแดน* สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตมนุษย์เหมือนรถไฟซึ่งเป็นพาหนะชนิดหนึ่งที่ต่อพ่วงกันเป็นขบวนยาว ผู้เป็นเจ้าของชีวิตซึ่งเปรียบ

ได้กับนักท่องเที่ยวต่างมีจุดหมายปลายทางหรือความมุ่งหมายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับกรรมดีและกรรมชั่วของนักเดินทางแต่ละคน

จากตัวอย่าง สามารถอธิบายและแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ "รถไฟ" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
รถไฟ	**ชีวิต**
ขบวนรถไฟ	ชีวิตของคนหลาย ๆ คนที่มาอยู่รวมกัน
การแยกออกจากเส้นทางเดิม	การปฏิเสธสังคมที่ตนดำรงอยู่ในปัจจุบัน
นำพา/เคลื่อน	ดำเนินชีวิต
ปลายทาง/ดินแดนในฝัน	เป้าหมายในชีวิต
สองข้างทาง	เหตุการณ์ ประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต

10. [ชีวิต คือ ทะเล]

มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ ทะเล] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "ทะเล" ไปยัง "ชีวิต" ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(24) "ผมไม่แน่ใจนักว่า ตัวเองกำลังกลับมาทำงานในอุดมคติ ทำสิ่งที่เป็นคุณงามความดี หรือกลับมาเพราะ**ไม่กล้าที่จะออกไป<u>โต้คลื่นลม</u>ใน<u>ทะเล</u>ชีวิต**"

(วิหารที่ว่างเปล่า, น. 231)

(25) "**หญิงสาวของผม<u>ว่ายน้ำ</u>ไม่เป็น** แต่เนื่องจากเธอไม่เคยแสดงอาการออกมาแม้แต่น้อย นอกจากผมแล้วจึงแทบไม่มีคนรู้ อันที่จริง**เธอก็เป็นเช่นนั้นมาตลอดไม่ว่าจะอยู่เบื้องหน้า<u>สายน้ำเชี่ยว</u>หรืออยู่ท่ามกลาง<u>เกาะแก่ง</u>แห่งชีวิต**"

(ทางทากและสายน้ำเชี่ยว, น. 66)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านสิ่งที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้มากกว่าอย่าง "ทะเล" พิจารณาได้จากคำว่า *ว่ายน้ำ โต้คลื่นลม ทะเล เกาะแก่ง* สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตมนุษย์เหมือนทะเลที่กว้างใหญ่ เวิ้งว้าง คาดเดาได้ยาก เพราะบางครั้งก็เรียบสงบ บางครั้งก็มีพายุกระหน่ำแรง ทำให้คลื่นในทะเลขึ้นลงอย่างไม่เป็นปกติ เหมือนชีวิตมนุษย์ที่กำลังตกอยู่ในสถานการณ์เลวร้าย นอกจากนี้ในทะเลยังมีเกาะแก่งมากมากมายที่เปรียบเหมือนอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต ให้ต้องพบเจออย่างไม่มีวันจบสิ้น

ทั้งนี้ สามารถแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ "ทะเล" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
ทะเล	**ชีวิต**
นักเดินเรือ	ผู้เป็นเจ้าของชีวิต
คลื่นลม/เกาะแก่ง	อุปสรรค/ปัญหาในชีวิต
ว่ายน้ำ	เผชิญกับอุปสรรคปัญหา

11. [ชีวิต คือ พืช]

มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ พืช] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "พืช" ไปยัง "ชีวิต" ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(26) "ณ ที่นี้**ชีวิตยัง<u>งอกงาม</u>**"

(มหาวิทยาลัยชีวิต, น. 19)

(27) "**ชีวิตผม<u>ถูกถอนราก</u>มาจากหมู่บ้าน**มากกว่าสองปีแล้ว"

(มาจากป่าชายเลน, น. 30)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านสิ่งที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้มากกว่าอย่าง "พืช" พิจารณาได้จากคำว่า *งอกงาม ถูกถอนราก* สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตมนุษย์เหมือนพืชที่มีการเกิด การเจริญเติบโต และสามารถตายได้ หากพืชได้รับสารอาหารที่เพียงพอก็จะเจริญงอกงาม และให้ผลผลิตที่ดี แต่หากสารอาหารไม่เพียงพอพืชอาจจะแคระแกร็นหรือตายได้ เช่นเดียวกับชีวิตคนเราเมื่อเกิดมาแล้วก็ต้องดำเนินไป หากต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตจะต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจจริง รู้จักแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ทั้งนี้ สามารถแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ "พืช" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
พืช	**ชีวิต**
การเจริญเติบโต	การดำเนินชีวิตที่มีพัฒนาการ
การหยั่งราก	ความผูกพันกับผู้คน/สถานที่

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
ถูกถอนราก	ถูกตัดขาดจากสิ่งที่เคยมี/ที่ที่เคยอยู่
เจริญงอกงาม	การประสบความสำเร็จในชีวิต

12. [ชีวิต คือ เอกสาร]

เอกสารคือข้อมูลที่มีการเรียบเรียง และถูกจัดเก็บไว้ สามารถคัดลอก สำเนาได้ มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ เอกสาร] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของ "เอกสาร" ไปยัง "ชีวิต" ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(28) **"<u>สำเนา</u>ชีวิต"**

(มาจากป่าชายเลน, น. 26)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านสิ่งที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้มากกว่าโดยพิจารณาได้จากคำว่า *สำเนา* สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตมนุษย์เหมือนเอกสารที่สามารถผลิตขึ้น รวมทั้งคัด หรือถ่ายซ้ำจากต้นแบบหรือต้นฉบับ

จากข้อความ สามารถแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ "เอกสาร" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
เอกสาร	ชีวิต
สำเนา	รูปแบบชีวิตที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

13. [ชีวิต คือ พื้นที่ปิดล้อม/สิ่งบรรจุ]

พื้นที่ปิดล้อม ในที่นี้เป็นได้ทั้งภาชนะ สิ่งบรรจุ และพื้นที่ที่มีอาณาเขตล้อมรอบ เช่น ห้อง มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ พื้นที่ปิดล้อม] เป็นอุปลักษณ์ที่มีการถ่ายโยงคุณสมบัติของภาชนะ หรือห้อง ไปยัง "ชีวิต" ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(29) "เรามักรู้สึกเสมอว่า**ชีวิตช่วงแรกล้วน<u>เต็มไปด้วย</u>ความทุรกันดาร** อีกทั้งผ่านไปอย่างเชื่องช้า..."

(เพลงเอกภพ, น. 108)

(30) "น้ำกว้าง เรือใหญ่ แต่ผู้โดยสารมีเพียงสองคน **ดูไปแล้วยิ่งตอกย้ำ<u>ความว่างเปล่า</u>ของชีวิต**"

(เพลงเอกภพ, น. 182)

จากถ้อยคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจชีวิตของมนุษย์ผ่านสิ่งที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้มากกว่าอย่างภาชนะ หรือห้อง พิจารณาได้จากคำว่า *เต็มไปด้วย ว่างเปล่า* สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตว่า ชีวิตมนุษย์เหมือนกับพื้นที่ปิดล้อม มีอาณาเขตหรือปริมาตร สามารถบรรจุ หรือนำเอาสิ่งต่าง ๆ ออกได้ ภาชนะที่ว่างเปล่าก็คือชีวิตที่ขาดความสมบูรณ์

จากตัวอย่าง สามารถอธิบายและแสดงคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบคือ "พื้นที่ปิดล้อม/สิ่งบรรจุ" กับสิ่งที่ถูกเปรียบคือ "ชีวิต" ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	**สิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)**
พื้นที่ปิดล้อม/สิ่งบรรจุ	ชีวิต
เต็มไปด้วย	(บางสิ่งบางอย่าง) มี เกิดอุบัติขึ้น
ความว่างเปล่า	ชีวิตขาด (บางสิ่งบางอย่าง)

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ พบมโนอุปลักษณ์ชีวิตที่หลากหลาย ซึ่งมโนอุปลักษณ์บางประเภทเป็นมโนอุปลักษณ์ที่พบในงานวิจัยที่เกี่ยวกับมโนอุปลักษณ์ชีวิตในงานวิจัยอื่น เช่น งานวิจัยเรื่อง "On Linking Fragmenth of Discourse to the conceptual Metaphor LIFE IS A JOURNEY" พบมโนอุปลักษณ์ [LIFE IS A JOURNEY] ซึ่งเป็นมโนอุปลักษณ์ชีวิตที่สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเดินทาง (Ludmilla, 2006 cited in Phichitphongphao, 2010: 187) ส่วนมโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ การเดินทาง] ของคนไทย ในหนังสือแนะนำการดำเนินชีวิต สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิต เน้นการจัดการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิต (Phichitphongphao, 2010: 187)

จากผลการวิจัยพบว่าเสกสรรค์ ประเสริฐกุล มีมโนทัศน์เกี่ยวกับชีวิตที่สะท้อนแนวคิดและมุมมองเกี่ยวกับชีวิตที่หลากหลาย มีทั้งมโนทัศน์ที่เหมือนกับงานวิจัยอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้น และมโนทัศน์อื่น ๆ ส่วนมโนทัศน์ที่โดดเด่นและพบมากในบทบันทึกชีวิตของ

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล คือมโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ การเดินทาง] นั้นสะท้อนเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิตซึ่งสอดคล้องกับมโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ การเดินทาง]

จากการศึกษาวรรณกรรมประเภทบทบันทึกของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล พบว่า เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้นำประสบการณ์จากชีวิตที่ต้องร่อนเร่ไปในที่ต่าง ๆ เช่น ชีวิตการเป็นนักศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัย ชีวิตที่ต้องร่อนเร่พเนจรในป่า ชีวิตการเป็นนักปฏิวัติ ชีวิตการเป็นคอมมิวนิสต์ ฯลฯ มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมซึ่งประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เสกสรรค์ ประเสริฐกุล นำมาใช้นี้ล้วนเป็นประสบการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชีวิตของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล จึงทำให้มโนอุปลักษณ์ที่พบในผลงานของ เสกสรรค์ นั้นสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชีวิตในลักษณะของการเดินทางมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า มโนอุปลักษณ์ [ชีวิต คือ การเดินทาง] เป็นมโนอุปลักษณ์ที่มีความเป็นสากลนิยมใช้ในการอธิบายความหมายของชีวิตของผู้ใช้ภาษาในทุกสังคม

ผู้วิจัยพบว่ามโนอุปลักษณ์เกี่ยวกับชีวิตที่นำมาใช้เปรียบเทียบนั้นเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเลคอฟฟ์และจอห์นสันที่กล่าวว่า การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันอยู่ในแบบของการเปรียบเทียบเป็นอุปลักษณ์ โดยอุปลักษณ์ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของการใช้คำเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา ซึ่งสามารถอธิบายได้อย่างมีเหตุผล (lakoff & Johnson, 1980 cited in Ramma-at, Kornkanok, 2013)

วรรณกรรมของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล มีลักษณะที่แตกต่างจากผลงานวรรณกรรมของผู้อื่น ทั้งนี้เกิดจากการที่เสกสรรค์เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การใช้ชีวิตอย่างโชกโชน ดังเห็นได้จากการเป็นผู้นำนักศึกษาในการปฏิวัติเมื่อครั้ง 14 ตุลาคม 2516 การเข้าร่วมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย การใช้ชีวิตพเนจรไปในป่าเขา การไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศ และชีวิตการเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ส่งผลให้เสกสรรค์เป็นผู้มีความคิดที่ลุ่มลึก พิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างรอบด้าน และมีมุมมองเกี่ยวกับชีวิตที่แตกต่างจากผู้อื่น

มโนอุปลักษณ์ชีวิตที่ปรากฏในวรรณกรรมประเภทบทบันทึกของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล บางมโนทัศน์เป็นมโนอุปลักษณ์ที่ไม่ปรากฏใช้ในชีวิตประจำวัน จึงไม่สามารถเป็นตัวแทนมโนอุปลักษณ์ของผู้ใช้ภาษาในสังคมไทยได้ เนื่องจากมโนทัศน์เกี่ยวกับชีวิตของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์การใช้ชีวิตที่โชกโชนและหนักหน่วงมากกว่าผู้ใช้ภาษาทั่วไปดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงทำให้มโนทัศน์เกี่ยวกับชีวิตของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่สะท้อนผ่านถ้อยคำในผลงานวรรณกรรมนั้น มีความ

ลึกซึ้งและทำความเข้าใจได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากประสบการณ์ของผู้ใช้ภาษาทั่วไปกับ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล แตกต่างกัน ทำให้บางครั้งกลายเป็นอุปสรรคในการทำความเข้าใจความหมายอย่างเสกสรรค์ ประเสริฐกุล

สรุปได้ว่า มโนอุปลักษณ์เกี่ยวกับชีวิตในวรรณกรรมประเภทบทบันทึก เกิดจากรากเหง้าและเบ้าหลอมทางจิตวิญญาณของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ทำให้ผลงานของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล มีมุมมองและแนวคิดแบบอัตถิภาวะนิยม กล่าวคือ เป็นสิ่งที่สะท้อนความความคิดของ เสกสรรค์ มากกว่าสะท้อนมุมมองของคนทั่วไปในสังคม

Reference

But-udom, A. (2009). ***Kan sueksa priapthiap naeo khit rueng seriphap nai thatsana khong Seksan Prasoetkun kap Jean-Paul Sartre.*** (in Thai) [Comparative Study of the Concept of Freedom from the Perspectives of Seksan Prasertkul and Jean-Paul Sartre]. Master's Thesis (Philosophy), Faculty of Arts, Chiang Mai University,

Detpalakull, T. (2002). ***Kan wikhro rueng san khong Seksan Prasoetkun.*** (in Thai) [An Analysis of Seksan Prasertkun's Short Stories]. Master's Thesis (Thai), Department of Thai, Faculty of Social Sciences and Humanities, Prince of Songkla University.

Dittakit, A., Burapacheep, T. (2012). ***Uppalak choeng manothat nai bot phleng khwam rak thi praphan doi Nitiphong Honak.*** (in Thai) [Conceptual metaphor in the Love Songs Composed by Nitipong Hornak]. Proceedings of 50th Kasetsart University Annual Conference: Education, Economics and Business Administration, Humanities and Social Sciences.

Eakapont, T. (2015). ***Uppalak khwam thuk nai phasa Thai.*** (in Thai) [Metaphors on Suffering in Thai Language]. Department of Thai, Faculty of Social Sciences and Humanities, Khonkaen University.

Kitbumrung, L. (2004). ***Manut nai khwam khit khong Seksan Prasoetkun.*** (in Thai) [Human in Seksan Prasoetkun's Thought. Master's Thesis (Philosophy), Faculty of Arts, Chiang Mai University.

Klinnamhom, R. (2013). *Uppalak kwamsuk nai blok Thai.* (in Thai) [Conceptual Metaphor of Happiness in Thai blogs]. **Journal of Institute of Culture and Arts**, 14(28): 132.

Lakoff, G., and Mark J. (1999). **Philosophy In The Flesh The Embodied Mind And Its Challenge To Western Thought**. New York: Basic Book, A Member of the Perseus Books Group.

______. (2003). **Metaphors we live by.** Chicago: The University of Chicago Press.

Obpaet, P. (2009). ***Uppalak kiaw kap chiwit nai nangsue thamma.*** (in Thai) [Metaphors About Life in Dharma Books]. Master's Thesis (Thai), Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

Panpothong, N. (2013). ***Wathakam wikhro choeng wiphak tam naeo phasa sat: naeo khit lae kan nam ma sueksa wathakam nai phasa Thai.*** (in Thai) [Linguistically-Oriented Critical Discourse Analysis : Concepts and Their Application to Discourses in Thai]. Bangkok: Project of Academic Work Publication, Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

Pattarakup, Y. (2010). ***Uppalakkhwam tai nai nangsue thamma.*** (in Thai) [Death Metaphors in Dharma Books]. Master's Thesis (Thai), Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

Phichitphongphao, S. (2010). ***Mano uppalak chiwit thi sathon phan thoi kham uppalak nai nangsue naenam kan damrong chiwit.*** (in Thai) [Life Metaphor in How-to Books : A Study of the Relation between Language and Concepts]. Master's Thesis (Thai), Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

Phonpradapphet, P. (2017). *Uppalak sadaeng arom nai phasa Thai.* (in Thai) [Emotion Metaphors in Thai]. **Journal of Wiwitwannasan.** 1(1): 63-85.

Prasoetkun, S. (1984). ***Ma chak pa chai len.*** (in Thai) [From the Mangrove Forest]. Bangkok: Thianwan.

_______. (1988). ***Phleng nam rabam mek.*** (in Thai) [Music of Water and Dancing Cloud]. Bangkok: Thianwan.

_______. (1996). ***Reron ha pla.*** (in Thai) [Roaming for Fish]. (5th Edition). Bangkok: Samanchon

_______. (1997). ***Thang thak lae sai nam chiao***. (in Thai) [Slug Trail and Rapid Stream]. (2nd Edition). Bangkok: Samanchon.

_______. (2006a). ***Phleng ekkaphop.*** (in Thai) [Music of the Universe]. (5th Edition). Bangkok: Samanchon

_______. (2006b). ***Liap lo chai kha lok***. (in Thai) [Walk Along the Edge of the Planet]. (3rd Edition). Bangkok: Samanchon

_______. (2010). ***Wihan thi wang plao.*** (in Thai) [The Castle of Emptiness]. (3rd Edition.) Bangkok: Samanchon.

_______. (2011a). ***Mahawitthayalai chiwit.*** (in Thai) [Life University]. (12th Edition). Bangkok: Samanchon.

_______. (2011b). ***Doen pa so ha chiwit ching.*** (in Thai) [Roam about the Forest to Find the Real Life]. (12th Edition). Bangkok: Samanchon.

Ramma-at, K. (2013). ***Kan priapthiap uppalak khwam rak nai phleng Thai lukthung kap phleng Thai sakon.*** (in Thai). [A Comparative Study of Love Metaphors in Thai Folk Songs and Thai Pop Songs]. Master's Thesis (Educational Linguistics), Graduate School, Srinakharinwirot University.

Sathitdetkunchorn, P. (2008). ***Kan sueksa krabuankan thang khwam mai khong uppalak chak inthoenet nai phasa Thai.*** (in Thai)

[Study of Processes of Metaphor in Thai Internet Websites]. Master's Thesis (Linguistics for Communication), Faculty of Liberal Arts, Thammasat University.

Sisala, S. (2005). ***Kan wikhro bot khwam khong Seksan Prasoetkun.*** (in Thai) [An Analytical Study of Seksan Prasertkul's Articles]. Master's Thesis (Thai Studies), Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University.

Tawichai, S. (2006). ***Uppalak choeng manothat sadaeng arom krot nai phasa Thai.*** (in Thai) [Conceptual Metaphors of Anger in Thai]. Master's Thesis, Department of Thai Graduate School, Silpakorn University.

Triwiset, B. (2017). *Phalang amnat thang phasa chak wathakam khong Seksan Prasoetkun.* (in Thai) [Language Power to Create Authority Power in Seksan Prasoetkun's Discourse]. **Journal of Wiwitwannasan.** 1(1): 11-38.

Wongsri, K. (2004). ***Khruea khai khwam mai khong kham wa "ok".*** (in Thai) [A Semantic Network of /?ook/ 'OUT' in Thai : A Cognitive Semantic Study]. Master's Thesis (Linguistics), Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

การเขียนสร้างสรรค์: ลักษณะการใช้ถ้อยคำและประเภทการเขียน

Creative Writing: Use of Words and Types of Writing

พิชญาวี ทองกลาง [1] / Phitchayawee Thongklang[1]

[1]สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

[1]Thai Language Program Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Ratchasima Rajabhat University.
Nakhon Ratchasima 30000, Thailand
Email: phitchayawee@gmail.com

Abstract

This academic article aims to synthesize the creative writing books in terms of words using and types of writing. The data synthesized are the contents in 5 books; Creative writing by Chana Wetchakun, Creative writing by Bunsanoe Triwiset, Creative writing for education and career by Thawan Matcharat, Creative writing for printing media by Kesinee Chuthawichit, and Creative writing in Journalism by Pranee Surasit. This study was divided into 3 parts; Creative writing, Use of words, and Types of creative writing.The result of this study found that the creative writing should be exotic, artful, unique and imaginative. The use of words found that creative writing should use various, melodious, rhetorical, and correct words. And the type of writing found that there are 9 types of creative writing; diary, essay, tale, short story, novel, poetry, drama script, documentary and article. The researcher uses all of these three parts as a guideline in order to make researcher's creating writing to be distinguished and remarkable.

Keyword : Writing, Creative writing, Use of words, Type of creative writing

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ทางด้านการใช้ถ้อยคำและประเภทการเขียน ข้อมูลที่นำมาสังเคราะห์ได้มาจากหนังสือ จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ ของชนะ เวชกุล หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ ของ บุณย์เสนอ ตรีวิเศษ หนังสือการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ ของ ถวัลย์ มาศจรัส หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ ของ เกศินี จุฑาวิจิตร และหนังสือการเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์ ของ ปราณี สุรสิทธิ์ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ลักษณะการเขียนสร้างสรรค์ การใช้ถ้อยคำ และประเภทการเขียนสร้างสรรค์ ผลการสังเคราะห์ลักษณะการเขียนสร้างสรรค์พบว่าการเขียนสร้างสรรค์ควรมีความแปลกใหม่ มีศิลปะ มีเอกลักษณ์ และมีจินตนาการ ด้านการใช้ถ้อยคำพบว่าการสร้างสรรค์งานเขียนควรใช้การหลากคำ ใช้คำที่ไพเราะ ใช้ภาษาภาพพจน์ และใช้คำให้ถูกต้อง ส่วนประเภทการเขียนสร้างสรรค์พบ 9 ประเภท ได้แก่ บันทึกประจำวัน เรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ บทละคร สารคดี และบทความ จากการสังเคราะห์ทั้ง 3 ประเด็น ผู้เขียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานเขียนของตนเองให้มีความเด่นชัดและน่าสนใจได้

คำสำคัญ : การเขียน, การเขียนสร้างสรรค์, การใช้ถ้อยคำ, ประเภทการเขียนสร้างสรรค์

บทนำ

การเขียนสร้างสรรค์เกิดจากการแสดงความคิดริเริ่มอย่างมีศิลปะ แปลกใหม่ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผู้เขียนจะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกออกมาอย่างมีอิสระ เพื่อทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความรู้สึก เกิดภาพพจน์ และความเพลิดเพลินไปกับความไพเราะและสละสลวยของภาษา การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงควรมีเทคนิคการเรียบเรียงภาษาให้เป็นศิลปะโดยการแสดงออกถึงความงดงามความประณีตจากความคิดของผู้เขียน การใช้ภาษาเพื่อสร้างสรรค์งานเขียนจึงมีความจำเป็น เพราะต้องถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านได้อย่างน่าสนใจ ผู้เขียนงานสร้างสรรค์จึงต้องอาศัยการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความรู้สึกและอารมณ์ สร้างสรรค์งานเขียนให้เป็นศิลปะทำให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนานและความพึงพอใจในงานเขียน เป็นศิลปะแห่งการใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่านงานเขียนได้รับอรรถรสจากตัวหนังสือ ซึ่งถ้างานเขียนใดผู้อ่านได้รู้และรับรู้แล้วเกิดความรู้สึก เกิดความสะเทือนใจทำให้ต้องไตร่ตรอง ทบทวน หรือเกิดความรู้สึกอื่น ๆ อย่างหลากหลาย แสดงให้เห็นว่างานเขียนนั้นคืองานเขียนสร้างสรรค์ (Matcharat. 2009 : 8)

การเขียนสร้างสรรค์จึงเป็นการประมวลความคิด การรับรู้หรือวิธีการปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ความคิดที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่นี้จะมีประโยชน์ แหวกแนว แปลกใหม่ สวยงาม มีคุณค่าและแตกต่างไปจากลักษณะเดิม ดังที่ Triwiset (2011 : 4) กล่าวว่าเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดี และบันเทิงคดี ที่ผู้เขียนมุ่งแสดงความคิดคำนึงและจินตนาการของตน ด้วยสำนวนภาษาสละสลวย กลวิธีการเขียนไม่มีขอบเขตจำกัดการแสดงออกในทุกองค์ประกอบเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้เขียนและงานเขียนนั้นต้องมีคุณค่าทางอารมณ์และสติปัญญา

บทความวิชาการนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ด้านการใช้ถ้อยคำและประเภทการเขียน โดยการสังเคราะห์จากหนังสือ จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ ของชนะ เวชกุล หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ของบุณย์เสนอ ตรีวิเศษ หนังสือการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ ของถวัลย์ มาศจรัส หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ ของเกศินี จุฑาวิจิตร และหนังสือการเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์ ของปราณี สุรสิทธิ์ เพื่อสังเคราะห์ลักษณะการเขียนสร้างสรรค์ การใช้ถ้อยคำ และประเภทการเขียนสร้างสรรค์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทำให้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานเขียนของตนเองต่อไป

ลักษณะการเขียนสร้างสรรค์

จากการศึกษาหนังสือของ Chuthawichit (2009); Wetchakun (1981) และ Matcharat (2009) ได้กล่าวถึงลักษณะการเขียนสร้างสรรค์ที่จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการเขียนได้ โดย Chuthawichit (2009 : 8 – 9) กล่าวว่าการเขียนสร้างสรรค์คือการสร้างความคิดและจินตนาการซึ่งแสดงออกมาในรูปของององค์ประกอบ ต่าง ๆ ได้แก่ ความใหม่ แปลกและแตกต่าง การผสมผสานอย่างเหมาะสมระหว่างเนื้อหากับรูปแบบ การแสดงถึงอัตลักษณ์ของผู้เขียน การตีความที่หลากหลาย และการสร้างจิตสำนึกต่อสังคม ส่วน Wetchakun (1981 : 35) ยังได้กล่าวว่าการเขียนสร้างสรรค์ควรมีจินตนาการ มีสำนวนภาษาดี และให้คุณค่าทางจิตใจ ซึ่งกล่าวได้ว่าความคิด จินตนาการ สำนวนภาษาต้องมีลักษณะแปลกใหม่ ไม่ลอกเลียนแบบใคร ดังนั้นในการสร้างสรรค์งานเขียนผู้เขียนควรเกิดแนวคิดที่แปลกใหม่ เพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดความสะเทือนอารมณ์ เกิดความเพลิดเพลินและ

จินตนาการที่สร้างสรรค์ โดยการเลือกสรรคำที่บ่งบอกความคิดให้ตรงใจผู้เขียนและกระทบใจผู้อ่าน เพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามงานเขียนนั้น นอกจากนี้ Matcharat (2009 : 4) ยังกล่าวด้วยว่าการเขียนสร้างสรรค์เป็นงานที่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนที่เขียนด้วยสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง หรือมีรูปแบบการเขียนที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน

จากการสังเคราะห์หนังสือดังกล่าวทำให้พบลักษณะการเขียนสร้างสรรค์ซึ่งควรมี ***ความแปลกใหม่*** โดยควรมีประสบการณ์ ความนึกคิด ความเห็นหรือมีจินตนาการของตนเอง มีท่วงทำนองการเขียนที่แปลกใหม่ตามสำนวนและลีลาเฉพาะตัว ไม่อยู่ในกรอบเกณฑ์การเขียนที่กำหนด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรมีความแตกต่างจากแนวการเขียนข่าว การเขียนรายงาน หรือการดัดแปลงงานเขียนทั่วไปให้มีความแตกต่าง จนทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเดางานเขียนได้ ใช้รูปแบบการเขียนที่เหมาะสม น่าสนใจ และควรเป็นงานเขียนที่แสดงถึงเจตนาให้เห็นแง่มุมบางสิ่งบางอย่างตามจินตนาการและความรู้สึกอย่างอิสระ ***มีศิลปะ***โดยการใช้ถ้อยคำได้อย่างสละสลวย สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ใช้คำสร้างจินตนาการและภาพพจน์แก่ผู้อ่าน มีความประณีตในการเรียบเรียงถ้อยคำให้งดงาม ใช้ถ้อยคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่น่าประทับใจ รวมทั้งการให้ข้อคิดที่ได้ทั้งความรู้ต่าง ๆ จากงานเขียน ***มีเอกลักษณ์*** การเขียนไม่จำเป็นต้องยึดตามฉันทลักษณ์หรือรูปแบบการเขียนตามแผนที่กำหนด แต่ควรเขียนให้แหวกกฎเกณฑ์ สร้างเอกลักษณ์การเขียนให้เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล อาจนำเค้าโครงเรื่องเดิม หรือแรงบันดาลใจจากการสร้างสรรค์งานของผู้อื่น แล้วนำมาดัดแปลง ปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นแนวความคิดของตนเองเพื่อสร้างสรรค์ให้กลายเป็นงานใหม่ เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของตนเองโดยไม่ลอกเลียนแบบงานเขียนผู้อื่น ***มีจินตนาการ***ต้องใช้จินตนาการหรือความคิด เพื่อเขียนให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการคล้อยตาม โดยต้องสร้างภาพให้แจ่มชัดในการเรียบเรียงเรื่องราว เพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน

การใช้ถ้อยคำ

การใช้ภาษาสร้างสรรค์งานเขียนควรเน้นการหลากคำ การใช้คำที่ไพเราะ การใช้ภาษาภาพพจน์ รวมทั้งการใช้คำให้ถูกต้องทั้งทางด้านตัวสะกด การันต์ เพื่อสร้างสรรค์งานเขียนให้น่าสนใจจึงควรเลือกสรรถ้อยคำต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจากการสังเคราะห์หนังสือของ Wetchakun (1981); Surasit (2006) และ Chuthawichit (2009) ทำให้พบการใช้ถ้อยคำในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

การหลากคำ เป็นการใช้คำที่แปลกแตกต่างกันออกไป การหลากคำเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่นักเขียนใช้เพื่อทำให้ภาษาที่ตนเขียนสละสลวยน่าอ่าน การศึกษาวิธีการหลากคำจึงมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ประสงค์จะสร้างสรรค์งานเขียนของตนให้มีคุณภาพ การหลากคำควรเริ่มจากการรวบรวมคำและการพิจารณาคำต่าง ๆ ได้แก่ คำต่าง คำคล้าย คำง่าย คำยาก ทั้งนี้การหลากคำเกิดจากการสะสม ที่ได้จากการอ่านมาก ๆ คำใดข้อความใดสะดุดตาก็ควรจดบันทึกเก็บไว้ จากการสังเคราะห์หนังสือพบว่าการหลากคำเป็นการหาคำที่มีความคล้ายคลึงกันมาสับเปลี่ยน เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำกัน ซึ่งถ้าใช้คำซ้ำ ๆ กันจะทำให้ข้อความไม่ไพเราะ แต่หากรู้จักใช้การหลากคำจะทำให้งานเขียนน่าอ่านมากยิ่งขึ้น เช่น *"คนทั้งกลุ่มรับคำสั่งด้วยการหันกลับ มุ่งหน้าเดินสู่ทะเลหญ้าอย่างเงียบ ๆ ไม่มีใครพูดคุยกัน ลมพัดหวีดหวิว แทรกเสียงสวบสาบ เมื่อเหยียบย่ำลงไปพงหญ้า แล้วกลืนหายไปในความเงียบของท้องทุ่งกว้างใหญ่"* คำว่าทะเลหญ้าและท้องทุ่งกว้างใหญ่เป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน แต่ไม่เลือกใช้คำเดียวกันเพราะเลี่ยงมาใช้ทะเลหญ้าซึ่งให้ภาพความเวิ้งว้างกว้างใหญ่ของทุ่งหญ้าเช่นเดียวกันท้องทุ่งกว้างใหญ่ (Surasit, 2006: 52)

การใช้คำที่ไพเราะ เป็นการสร้างสรรค์โดยใช้คำที่สัมผัสได้ถึงความสละสลวยและความไพเราะ จากการสังเคราะห์ทำให้พบลักษณะการใช้คำซ้ำ ซึ่ง Chuthawichit (2009 : 98 - 101) ได้กล่าวว่า***การใช้คำซ้ำ***หรือข้อความซ้ำเป็นการอธิบาย ขยายความหรือเพื่อสื่อความหมายว่าเพิ่มมากขึ้น เพื่อตอกย้ำความหมายและความรู้สึกให้ตรึงแน่นในความทรงจำของผู้อ่าน เช่น *"แล้วทั้งสองก็เริ่มทะเลาะกัน แล้วทั้งสองก็เริ่มทะเลาะกันรุนแรงขึ้น แล้วทั้งสองก็เริ่มทะเลาะกันรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ"*

นอกจากนี้ Surasit (2006 : 53) ยังกล่าวว่าถ้าต้องการใช้คำซ้ำ ก็ควรใช้อย่างมีศิลปะ เพื่อเพิ่มน้ำหนักข้อความให้เด่นชัดขึ้น แม้ว่าการใช้คำซ้ำในที่ใกล้กันจะทำให้น่าเบื่อ แต่ถ้าใช้อย่างมีศิลปะก็จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจได้ การใช้คำซ้อนซึ่งเป็นการนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเป็นไปในแนวทางเดียวกันมาซ้อนกัน ทำให้เกิดความหมายใหม่ ช่วยทำให้ความหมายของคำเดิมมีความชัดเจนมากขึ้น มีทั้ง***การใช้คำซ้อน***แสดงสภาพของเหตุการณ์ คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึก คำซ้อนแสดงอาการ เช่น *"พวกเรารู้สึกใจหายหวั่นไหวระทึกระทมเมื่อท้องฟ้าเริ่มมืดสนิทจนเกือบจะมองไม่เห็นหน้ากัน"* เป็นลักษณะของการใช้คำซ้อนแสดงความรู้สึก ***การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน*** เช่น มะนาวหวาน ประตูที่ปิดตาย ศัตรูคือยากำลัง ความตายคือการเริ่มต้น

การใช้ภาษาภาพพจน์ เป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ และมีอารมณ์ร่วมไปกับงานเขียนได้ ภาพพจน์จึงเป็นการใช้ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพในใจ โดยใช้กลวิธีหรือชั้นเชิงในการเรียบเรียงถ้อยคำให้มีพลังที่จะสัมผัสอารมณ์ของผู้อ่านจนเกิดความประทับใจ เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากกว่าถ้อยคำที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา จากการสังเคราะห์พบ***การใช้สัญลักษณ์***ในการเขียน ซึ่ง Chuthawichit (2009 : 103 - 104) กล่าวว่า การใช้สัญลักษณ์ต้องใช้การถอดความและตีความหมาย เช่น *"การอยู่อย่างสุนัขที่มีชีวิต ย่อมดีกว่าการอยู่อย่างสิงโตที่ตายแล้ว"* ซึ่งผู้อ่านต้องตีความหมายของ "สิงโต" และ "สุนัข" ในความหมายที่ลึกลงไป ***การใช้บุคลาธิษฐาน*** เป็นการสมมุติให้สิ่งที่ไม่ใช่คนให้มีปฏิกิริยาแบบคน สามารถพูดและโต้ตอบได้ เช่น *"ดาวกะพริบตาเยาะเราหรือดาวเอ๋ย" "ทะเลไม่เคยหลับใหล เธอตอบได้ไหม ไฉนจึงตื่น" "ฟ้าคงสะใจคงดีใจที่ได้เห็นเราเลิกรา"*

การใช้คำให้ถูกต้อง เป็นลักษณะการใช้คำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล ซึ่งจากการสังเคราะห์หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ พบว่าการใช้คำให้ถูกต้องนั้นควรเลือกใช้คำง่ายๆ สั้นๆ กะทัดรัด สละสลวย ได้ความชัดเจน มุ่งไปสู่ความหมาย ไม่อ้อมค้อม เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน ทั้งนี้ผู้เขียนควรรอบรู้ลักษณะของคำอย่างลึกซึ้ง สังเกตการใช้คำในลักษณะต่างๆ เช่น คำเกี่ยวกับความรัก เกลียด โกรธ ตื่นเต้น หวาดกลัว ตกใจ ดีใจ เศร้า เพราะคำเหล่านี้จะแสดงความรู้สึกโดยเฉพาะ เมื่อนำมาใช้จะได้เหมาะสมกับเรื่อง (Wetchakun, 1981 : 11) ส่วน Surasit (2006 : 50) พบว่าการใช้ภาษาที่พึงระมัดระวังในการเขียนได้แก่ การใช้คำสูง คำต่ำ คำหยาบ คำละเอียด และคำคะนอง เพราะคำเหล่านี้ผู้เขียนต้องรู้จักใช้คำให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคล ระดับการใช้ภาษา และคำนึงถึงการใช้คำให้ตรงความหมาย ใช้คำที่มีน้ำหนัก ใช้คำให้ถูกต้องตามตำแหน่งหน้าที่ เรียงลำดับคำให้ถูกต้อง และไม่ควรใช้คำฟุ่มเฟือย นอกจากนี้การใช้คำไม่ควรผูกประโยคให้ยืดยาว ไม่ควรใช้คำกริยาหลายตัวในประโยคเดียวกัน ไม่ควรจบประโยคอย่างห้วน ๆ ไม่ควรใช้คำบุพบทและคำสันธานโดยไม่จำเป็น และไม่ควรใช้สำนวนต่างประเทศ (Wetchakun, 1981 : 15 -16)

ประเภทการเขียนสร้างสรรค์

จากการสังเคราะห์หนังสือของ Wetchakun (1981); Surasit (2006) Chuthawichit (2009); Matcharat (2009) และ Triwiset (2011) พบว่าการเขียน

สร้างสรรค์มีหลากหลายประเภท ได้แก่ บันทึกประจำวัน เรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ บทละคร สารคดี และบทความ ซึ่งประเภทงานเขียนในลักษณะต่าง ๆ นี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานการเขียนของตนเองได้ ดังรายละเอียด

บันทึกประจำวัน หรือที่เรียกว่าอนุทิน เป็นการเขียนเล่าเหตุการณ์สำคัญที่น่าสนใจในแต่ละวันที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ ตลอดจนความคิดใหม่ ๆ คติธรรม ปรัชญา ความรู้สึก หรืออารมณ์ของตนเองต่อเหตุการณ์นั้นแล้วบันทึกตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จึงต้องอาศัยศิลปะการเขียนเพื่อทำให้บันทึกน่าอ่านและมีคุณค่า ซึ่งเป็นการฝึกทักษะในการใช้ภาษาเป็นสิ่งที่จะช่วยทำให้การเขียนดีขึ้นได้ และยังจะเป็นประโยชน์สำหรับการเขียนเรียงความ เรื่องสั้น และนวนิยายได้ในภายหลัง (Wetchakun, 1981 : 29)

เรียงความ เป็นเครื่องมืออันสำคัญสำหรับการแสดงความรู้สึก ความต้องการ ความคิดให้ผู้อื่นทราบ ซึ่ง Wetchakun (1981 : 59 - 61) กล่าวว่าการเขียนเรียงความจะเน้นลักษณะการแต่งที่แสดงการกระทำ ซึ่งผู้เขียนต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย วางโครงเรื่อง เขียนให้มีเอกภาพ จัดลำดับเรื่อง โดยแบ่งออกเป็นเชิงสาระและเชิงปกิณกะ นอกจากนี้ Matcharat (2006 : 65 -66) ได้กล่าวว่าเรียงความเป็นการเขียน การแต่งความที่นำคำมาประกอบแต่งเป็นเรื่อง หรือการแต่งหนังสือที่ใช้พูด โดยใช้ความเรียงเป็นรูปแบบการเขียนหรือการนำเสนอ โดยกำหนดการเขียนเรียงความที่เป็นสากล ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุปเรื่อง ทั้งนี้การเขียนเรียงความนั้นความจริงไม่จำเป็นต้องเขียนเป็นเรื่องราวที่เขียนเป็นตัวหนังสือ แต่อาจเป็นการพูดจา สนทนา ปาฐกถา ไม่ว่าจะพูดด้วยปากหรือเขียนเป็นตัวอักษร หากไม่มีหลักการเขียนเรียงความก็จะทำให้เกิดความเข้าใจยาก และเกิดความคลาดเคลื่อนได้

นิทาน เป็นงานเขียนที่มีขนาดสั้น ๆ จนถึงขนาดยาว ทั้งยังเป็นเรื่องที่ใช้จินตนาการทำให้การเขียนนิทานไม่มีข้อจำกัดเหมือนงานเขียนประเภทอื่น ๆ การเขียนนิทานให้สนุกมีสาระ และน่าติดตามจึงอยู่ที่การกำหนดโครงเรื่องเป็นสำคัญ และโครงเรื่องนั้นต้องเน้นไปในเรื่องของความบันเทิง และตามมาด้วยสาระรวมทั้งสิ่งที่ผู้เล่าต้องการสอดแทรกให้ผู้ฟังนำไปขบคิด (Matcharat, 2009 : 176) และนิทานสามารถจำแนกได้อีกหลากหลาย ได้แก่ เทพนิทาน นิทานชีวิต นิทานวีรบุรุษ นิยายประจำถิ่น นิยายอธิบายเหตุ ตำนาน นิทานสัตว์ และนิทานมุกตลก

เรื่องสั้น เป็นการเขียนบันเทิงคดีที่ให้ความเพลิดเพลิน จึงทำให้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ในการเขียนเรื่องสั้นจึงควรศึกษาหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการ

เขียนให้เหมาะสมกับตนเอง ซึ่ง Wetchakun (1981 : 75 - 76) ได้กล่าวว่าเรื่องสั้นเป็นเรื่องอ่านเล่นจบภายใน 1 ชั่วโมง และเรื่องนั้นเต็มไปด้วยความรื่นรมย์ ไม่จำกัดว่าต้องมีตัวตน ไม่จำเป็นต้องซาบซึ้ง ไม่จำเป็นต้องสนุกสนาน แต่อาจเป็นเรื่องน่าสะพรึงกลัว น่าสังเวช

ส่วน Surasit (2006 : 311) ได้กล่าวว่าเรื่องสั้นมีการเปลี่ยนแปลงมาจากนิทาน และได้นำแนวคิดตะวันตกมาประสมประสานจึงเป็นเรื่องสมมุติ ที่มีลักษณะสมจริง เป็นการสร้างสรรค์อย่างหนึ่งที่ผู้เขียนแสดงแง่คิดผ่านตัวละคร ตามพฤติกรรมที่ผู้เขียนกำหนด การเขียนเรื่องสั้นจึงควรมีตัวละครที่มีบทบาทสำคัญเพียงตัวเดียว ต้องมีจินตนาการหรือมโนภาพให้ผู้อ่านได้คล้อยตาม มีการผูกเรื่องให้ผู้อ่านได้ฉงนและสนใจ มีการเขียนที่รัดกุม ใช้คำน้อยแต่ได้ความมากเพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์และความรู้สึกเมื่ออ่านจบ และ Matcharat (2009 : 201) กล่าวว่าเรื่องสั้นเป็นงานเขียนสร้างสรรค์ในรูปของบันเทิงคดีที่เสนอความคิดสำคัญเพียงอย่างเดียว เหตุการณ์เดียวในเวลาจำกัด

นอกจากนี้ Triwiset (2011 : 148) ได้กล่าวว่าเรื่องสั้นมีลักษณะการเขียนแบบบันเทิงคดีขนาดสั้น ไม่กำหนดความยาว มีลักษณะเด่นในการนำเสนอแก่นเรื่องเพียงประการเดียว ตัวละครมีน้อย ใช้ฉากและเวลาจำกัด

นวนิยาย เป็นการเขียนที่เรียกว่าเรื่องสมมุติ เพราะผู้เขียนต้องใช้จินตนาการในการเขียนและมีศิลปะในการนำเสนอที่น่าสนใจ ซึ่ง Chuthawichit (2009 : 330 - 335) ได้กล่าวถึงแนวทางในการเขียนที่ควรเริ่มจากสุภาษิตหรือคำพังเพยเพราะเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด นำมาตีความและผูกเป็นเรื่องเพื่อนำเสนอ นำความสะเทือนใจไปที่ประสบด้วยตนเองหรือได้ยินมาเป็นแรงบันดาลใจในการเขียน จากนั้นแสวงหาแง่มุมจากประสบการณ์ชีวิตมานำเสนอ ศึกษาค้นคว้าให้รู้แจ้งเห็นจริงเพื่อนำมาพัฒนาการเขียน คิดหรือเห็นอย่างไรเขียนให้ได้อย่างนั้นเพื่อให้ผู้อ่านได้ยินและได้สัมผัส

นอกจากนี้ Wetchakun (1981 : 154 -155) ได้กล่าวถึงนวนิยายสั้นว่าเป็นการเขียนบันเทิงคดีที่มีลักษณะเหมือนกับนวนิยายเพียงแต่มีความสั้นกว่า มีโครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร ฉาก บทสนนา ผู้เขียนต้องมีความชัดเจนในการจินตนาการของเรื่องอย่างมีศิลปะ เพื่อโน้มน้าวอารมณ์ผู้อ่านให้เกิดความรู้สึกสนุกสนานและเกิดสติปัญญา

กวีนิพนธ์ เป็นงานเขียนที่ครอบคลุมคำประพันธ์ตั้งแต่กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย ทั้งหมด การเขียนกวีนิพนธ์จะทำให้เกิดจินตนาการด้วยการใช้ถ้อยคำ มีเสียงและจังหวะที่ไพเราะ ให้ความนึกคิดที่ลึกซึ้ง เกิดความสะเทือนใจ และช่วยจดจำเรื่องราวได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่ง Wetchakun (1981: 149) ได้กล่าวถึงการเขียนกลอนเปล่าว่าเป็นการเขียนกวีนิพนธ์

รูปแบบใหม่แบบหนึ่ง ที่มีการเขียนไม่ยึดตามฉันทลักษณ์ มีอิสระในการเขียน ลักษณะการเขียนจะเป็นวรรค ๆ คล้ายกลอนแต่ไม่คำนึงเรื่องสัมผัส และไม่จำกัดวรรค การเขียนจึงผสมกันระหว่างร้อยแก้วและร้อยกรอง สิ่งสำคัญคือเน้นแนวคิดของผู้เขียนที่เกิดจากประสบการณ์

ส่วน Surasit (2006 : 348 - 353) ได้กล่าวว่าบทกวีที่ยกย่องกันว่าไพเราะย่อมก่อให้เกิดความซาบซึ้ง สะเทือนใจ และมีองค์ประกอบที่สร้างความไพเราะงดงามให้แก่บทกวี โดยการเลือกสรรคำมาใช้อย่างเหมาะสม ใช้คำที่มีความหมายลึกซึ้งสะเทือนอารมณ์ สูงส่ง มีสง่า ด้วยรูปและเสียงเป็นพิเศษ คำที่เลือกมาควรมีเสียงเสนาะให้ความรู้สึกที่งดงาม เป็นการใช้เสียงให้เป็นจังหวะสูงต่ำหนักแน่น ท่วงทำนองของคำที่จัดวางไว้เป็นวรรคตอน ใช้คำที่สื่อความหมายที่ความลึกซึ้งกินใจที่จะช่วยสร้างสรรค์ด้านอารมณ์ โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วม และเนื้อความต้องให้แง่คิดเชิงสร้างสรรค์ทั้งรสคำและรสความต้องกลมกลืนกัน นำเสนอเนื้อหาที่มีคุณค่าทางความคิด ผู้อ่านได้คิดในเชิงสร้างสรรค์ที่จะยกระดับจิตใจและคุณค่าความเป็นคนให้สูงขึ้น ทั้งในส่วนตัวและในทางสังคม

Matcharat (2009 : 235 - 239) ได้กล่าวว่าการเขียนกวีนิพนธ์เป็นการเขียนคำประพันธ์เชิงสร้างสรรค์ด้วยการใช้ถ้อยคำอันไพเราะทั้งเนื้อหา สาระ มีท่วงทำนองของเสียงสัมผัสความหมาย และให้อรรถรสอันสุนทรีจับใจแก่ผู้อ่านและผู้ฟัง โดยเฉพาะการเขียนกลอนเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ยอดนิยมเพราะนักเขียนที่มีชื่อเสียง มักจะเริ่มต้นจากการเขียนกลอน จากนั้นจึงสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าออกไป ประกอบด้วย กลอนสี่ กลอนหก กลอนสุภาพหรือกลอนแปด นอกจากนี้ Triwiset (2011 : 178) ได้สรุปว่าบทกวีที่มีคุณค่าต้องมีความสมบูรณ์ด้วยหลัก 3 คือ มีความคิดดี มีการแสดงความคิดออกมาดีเร้าใจผู้อ่านผู้ฟัง และมีรูปงามคือมีเสียงไพเราะ ทำให้เกิดทางสุนทรียภาพ

บทละคร เป็นงานเขียนประเภทที่ต้องใช้กลวิธีการเขียนและจินตนาการอย่างสูง เพราะต้องนำไปใช้แสดงให้ผู้ดูละครได้เข้าใจภาษาท่าทางและภาษาคำพูดตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง จึงเป็นการสื่อความหมายให้ผู้ชมได้รับความบันเทิง และมโนภาพต่าง ๆ ผู้เขียนจึงควรคำนึงถึงเครื่องตกแต่งฉาก การแต่งกายตัวละคร และการแสดงออกที่เหมาะสมจนทำให้ผู้ดูเห็นว่าเป็นเรื่องจริง โดยอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และบทสนทนา ซึ่งตัวละครต้องแสดงบุคลิกภาพได้เด่นชัด สัมพันธ์กับโครงเรื่อง ฉากก็ลำดับและจัดได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ บทสนทนาก็ใช้ประโยคสั้น ๆ เข้าใจง่าย ต้องเลือกใช้คำที่สื่อความหมายได้แจ่มแจ้ง (Wetchakun, 1981 : 131)

สารคดี เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การเขียนจึงควรให้น่าอ่านชวนติดตาม โดยมีองค์ประกอบที่ชัดเจน ไม่สับสน และมีส่วนประกอบคล้ายการเขียนเรียงความคือมีคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุปเรื่อง ซึ่ง Surasit (2006 : 259 - 260) กล่าวว่าการเขียนสารคดีเป็นเรื่องสร้างสรรค์ที่มุ่งให้ความบันเทิงและให้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สถานการณ์ หรือแง่มุมชีวิตที่น่าสนใจแก่ผู้อ่าน ดังนั้น ลักษณะของสารคดีจึงควรมีความคิดสร้างสรรค์นำเสนอเรื่องราวที่แปลกน่าสนใจ มีความเป็นอัตวิสัยที่สามารถบรรยายถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความนึกคิด โดยใช้ภาษาที่เหมาะสม มีสาระให้แง่คิดอย่างนึกไม่ถึง มีความบันเทิงเพราะได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านเรื่องเบาสมองผ่อนคลายความเครียดและซาบซึ้งไปกับภาษา แต่การเขียนสารคดีไม่จำเป็นต้องมีความบันเทิงทุกเรื่องขึ้นอยู่กับประเภทสารคดี และไม่ล่าสมัย รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

ส่วน Chuthawichit (2009 : 262 - 264) ได้กล่าวว่า การเขียนสารคดีนั้น ผู้เขียนต้องเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน ได้แก่ เนื้อหาต้องกระทบความสนใจของผู้อ่าน ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น เพราะจะเป็นความน่าสนใจที่สารคดีต้องตอบสนองแก่ผู้อ่าน การให้แง่คิดและมุมมองใหม่ ๆ และโน้มน้าวใจในทางสร้างสรรค์ เน้นการสร้างจิตสำนึกต่อสังคมส่วนร่วม การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ที่มีอารมณ์และความรู้สึกสอดแทรก สิ่งเหล่านี้จะเป็นจุดเร้าสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความสำนึก และตระหนักในเรื่องที่กล่าวถึง และการใช้ภาษาต้องสละสลวย มุ่งเน้นให้เกิดรส ซาบซึ้งกินใจ แต่คำนึงถึงความถูกต้องตามหลักการเขียน ซึ่งผู้เขียนต้องสร้างสรรค์ว่าจะใช้ภาษาอย่างไร เรียบเรียงอย่างไร ให้อ่านแล้วเห็นภาพที่ต่อเนื่อง ชวนติดตาม เป็นภาพที่มีชีวิต เข้าใจง่าน สนใจและอ่านสนุก โดยจะอาจเน้นการใช้ภาพพจน์

Matcharat (2009 : 244 - 246) กล่าวว่าการเขียนสารคดีเป็นงานเขียนที่ยึดเรื่องราวจากความเป็นจริงนำมาเขียน เพื่อแสดงความรู้ ความจริง ความคิดเห็น ด้วยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอ ผสมผสานในการถ่ายทอดต่อการสนใจของผู้อ่านเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา สารคดีจึงเป็นประเภทของงานที่แต่งขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้และต้องใช้ภาษาสำนวนที่คมคายให้ชวนติดตาม ซึ่งมีเนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับบุคคล ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การเดินทางท่องเที่ยว การอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแนะนำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งสถานที่สำคัญในแต่ละท้องถิ่น และเน้นการเขียนให้มีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

นอกจากนี้ Triwiset (2011 : 208 - 224) ได้เสนอกระบวนการเขียนสารคดีที่ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำเรื่องเป็นการเปิดเรื่องด้วยกลวิธีการบอกเจตนา ความคิด แนวคิด เปิดด้วยการให้คำจำกัดความ เปิดด้วยการอธิบายขอบเขตความสำคัญ ใช้บทสนทนา การตั้งคำถาม การเท้าความเดิม ใช้บทประพันธ์ ใช้การเปรียบเทียบ การอธิบายภาพในเชิงพรรณนา การใช้ประโยคเชื่อมข้อความเข้าสู่เนื้อเรื่อง การตั้งข้อสังเกต การกล่าวสรุปประเด็น ใช้ถ้อยคำกระทบความรู้สึก ใช้ถ้อยคำบรรยาย ใช้คำพังเพย สุภาษิต คำคม คำขวัญ ส่วนเนื้อเรื่องสามารถลำดับความตามความสำคัญ ตามเหตุการณ์ จากเหตุไปสู่ผล จากใกล้ไปสู่ไกลตัว จากง่ายไปยาก ลำดับตามพื้นที่ ลำดับตามเวลา และลำดับตามกระบวนการ และส่วนสรุปเรื่องควรสรุปให้เห็นความสำคัญของเนื้อเรื่องที่นำเสนอ สรุปความคิดเห็นที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อชีวิตและสังคม สรุปเพื่อโน้มน้าวใจให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ และสรุปเพื่อให้เกิดการตระหนัก และจากการสังเคราะห์สามารถแบ่งออกเป็นสารคดีบุคคล สารคดีโอกาสพิเศษ สารคดีประวัติศาสตร์ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีแนะนำวิธีทำ สารคดีเด็ก สารคดีสตรี สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ สารคดีความทรงคำ สารคดีจดหมายเหตุ สารคดีรายงานเหตุการณ์ สารคดีธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทความ เป็นงานประเภทความเรียงที่มีผู้นิยมเขียนเป็นจำนวนมาก เพราะบทความมีรูปแบบการเขียนที่กะทัดรัด ใช้เวลาในการอ่านไม่มากและมีเป้าหมายในการนำเสนอที่ชัดเจนตรงไปตรงมา ซึ่ง Surasit (2549 : 109) ได้กล่าวถึงลักษณะเนื้อหาของบทความควรเป็นเรื่องที่ผู้อ่านส่วนมากกำลังให้ความสนใจ มีสาระแก่นสารให้ความรู้ มีข้อคิดเห็นของผู้เขียนแทรกอยู่ เนื้อหาสาระเหมาะกับผู้อ่าน มีวิธีเขียนชวนอ่าน ชวนให้คิดและทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ส่วน Chuthawichit (2009 : 113) กล่าวว่าบทความเป็นงานเขียนทางสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร เป็นการเรื่องเล่าที่ผู้เขียนมุ่งแสดงความรู้ ข้อมูล ประสบการณ์ แนวคิด ทัศนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นประเด็นในสังคมให้ความสนใจ

ส่วน Matcharat (2009 : 91 - 92) กล่าวว่าบทความเป็นข้อเขียนที่เขียนขึ้นเพื่อแสดงหรือเสนอข้อคิดเห็นต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่กลุ่มชนในสังคมกำลังให้ความสนใจหรือผู้เขียนนำเสนอขึ้นมาเพื่อให้เกิดความสนใจในสังคม บทความจะมีสาระหนักแน่น ทันเหตุการณ์ ผสมผสานกับแนวคิดของผู้เขียนที่เสนอให้ชวนคิดอย่างลึกซึ้งคมคาย อ่านแล้วเกิดปัญญาเห็นความชัดเจนและมีคุณค่า

นอกจากนี้ Triwiset (2011 : 239 - 244) ได้กล่าวถึงกระบวนการเขียนบทความ โดยเริ่มจากการเลือกหัวข้อเรื่อง นำหัวข้อเรื่องที่ได้ไปตั้งชื่อเรื่อง แล้วจึงนำไปวางแผนการเสนอเนื้อหา จากนั้นเริ่มเขียนการขึ้นต้นบทความ การใช้ถ้อยคำในบทความ การเขียนสรุป เมื่อเขียนเสร็จแล้วควรตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปตีพิมพ์หรือเผยแพร่ และจากการสังเคราะห์ได้แบ่งออกเป็นบทความทางวิชาการ บทความแสดงความคิดเห็น บทความรายงาน บทความบรรยาย บทความวิเคราะห์วิจารณ์ บทความคำสอน บทความอธิบาย บทความสัมภาษณ์ บทความโต้แย้ง บทความท่องเที่ยว และบทความปกิณกะ

สรุปและอภิปรายผล

จากการสังเคราะห์หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ด้านการใช้ถ้อยคำและประเภทการเขียนสร้างสรรค์ จากหนังสือจำนวน 5 เล่ม ได้แก่ หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ของ Wetchakun (1981) หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ ของ Triwiset (2554) หนังสือการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ ของ Matcharat (2009) หนังสือการเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ ของ Chuthawichit (2009) และหนังสือการเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์ ของ Surasit (2006) เพื่อสังเคราะห์ลักษณะการเขียนสร้างสรรค์ การใช้ถ้อยคำ และประเภทการเขียนสร้างสรรค์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทำให้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานเขียนของตนเองได้

การสังเคราะห์ลักษณะการเขียนสร้างสรรค์ของ Chuthawichit (2009) Wetchakun (1981 : 35) และ Matcharat (2009 : 4) ทำให้พบว่าลักษณะการเขียนสร้างสรรค์ควรมีความแปลกใหม่ จากประสบการณ์ ความนึกคิด ความเห็นหรือจินตนาการ ควรมีศิลปะโดยการใช้ถ้อยคำได้อย่างสละสลวย สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ใช้คำสร้างจินตนาการและภาพพจน์แก่ผู้อ่าน ควรมีเอกลักษณ์ซึ่งไม่จำเป็นต้องยึดตามฉันทลักษณ์หรือรูปแบบการเขียนตามแผนที่กำหนด แต่ควรเขียนสร้างเอกลักษณ์การเขียนให้เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล โดยการนำมาดัดแปลง ปรับปรุง แก้ไข ให้เป็นแนวความคิดของตนเอง และควรมีจินตนาการ เกิดจากการใช้จินตนาการเพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการคล้อยตามผู้เขียน โดยผู้เขียนจะต้องสร้างภาพให้แจ่มชัดในการเรียบเรียงเรื่องราว ดังนั้นลักษณะการเขียนสร้างสรรค์ผู้เขียนควรเขียนตามความคิด จินตนาการ โดยใช้คำที่บ่งบอกความคิดให้ชัดเจนเพื่อสร้างงานเขียนให้มีความแปลกใหม่ มีศิลปะ และมีท่วงทำนองการเขียนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล รวมทั้งสร้างสรรค์งานเขียนให้มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม

ดังที่ Prathummasut (2005 : 144–154) ได้กล่าวว่างานเขียนที่จะได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าและสร้างสรรค์นั้น ควรพิจารณาจากคุณค่าด้านความประเทืองอารมณ์ คุณค่าด้านการพัฒนาสติปัญญา คุณค่าด้านความจรรโลงใจและการยกระดับจิตสำนึก โดยที่ผลของการอ่านงานเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถนำไปพัฒนาวิถีการพูด การคิด และการทำงานตามวุฒิภาวะของตนเอง

การสังเคราะห์การใช้ถ้อยคำการเขียนสร้างสรรค์ของ Wetchakun (1981); Surasit (2006) และ Chuthawichit (2009) ทำให้พบว่าการเขียนควรใช้การหลากคำซึ่งเป็นการหาคำที่มีความคล้ายคลึงกันมาสับเปลี่ยน เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำกัน เพราะหากใช้คำซ้ำ ๆ กันจะทำให้ข้อความไม่ไพเราะ แต่ถ้ารู้จักใช้การหลากคำจะทำให้งานเขียนน่ามากยิ่งขึ้น ซึ่ง Phetrat and Thongbai (2013 : 233 – 246) ได้กล่าวว่าการหลากคำเป็นการใช้คำที่แปลกแตกต่างกันออกไป การหลากคำจึงเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่นักเขียนใช้เพื่อทำให้ภาษาที่ตนเขียนสละสลวยน่าอ่าน และเพื่อให้เกิดสัมฤทธิผลในการสื่อสาร การศึกษาวิธีการหลากคำจึงมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ประสงค์จะสร้างสรรค์งานเขียนให้มีคุณภาพ ดังนั้นการหลากคำจึงควรเริ่มจากการรวบรวมคำและการพิจารณาคำต่าง ๆ ที่ได้มาจากคำต่างคำคล้าย คำง่าย และคำยาก

ส่วนการใช้คำที่ไพเราะพบการใช้คำซ้ำและการใช้คำซ้อน การใช้คำซ้ำจะแสดงถึงความสละสลวยและความไพเราะ มีลักษณะการใช้คำซ้ำอธิบาย ขยายความหรือเพื่อสื่อความหมายว่าเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าการใช้คำซ้ำในที่ใกล้กันจะทำให้น่าเบื่อ แต่ถ้าใช้อย่างมีศิลปะก็จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจได้ ส่วนการใช้คำซ้อนมีทั้งการใช้คำซ้อนแสดงสภาพของเหตุการณ์ คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึก คำซ้อนแสดงอาการ และการใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน นอกจากการใช้คำซ้ำและคำซ้อนแล้ว Posakritsana (1998 : 69 - 71) ยังได้กล่าวว่าการพิจารณาเลือกสรรคำที่ไพเราะมาใช้ในงานเขียน ควรพิจารณาการใช้เสียง การใช้คำที่มีพยัญชนะต้นตัวเดียวกันหรือการกลับคำ การใช้คำที่มีจังหวะและเสียงคล้องจองกัน การซ้ำคำเพื่อเน้นหนัก และการเว้นวรรคตอนให้ถูกที่ ซึ่งจะช่วยทำให้การใช้ภาษาในงานเขียนสละสลวยและน่าอ่านมากยิ่งขึ้น

การสังเคราะห์การใช้คำยังพบการใช้ภาษาภาพพจน์ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ และมีอารมณ์ร่วมไปกับงานเขียนได้ โดยพบการใช้ภาษาภาพพจน์ทางด้านการใช้สัญลักษณ์และการใช้บุคลาธิษฐาน การใช้สัญลักษณ์ต้องใช้การถอดความและตีความหมายในความหมายที่ลึกลงไป การใช้บุคลาธิษฐานเป็นการสมมุติให้สิ่งที่ไม่ใช่

คนให้มีปฏิกิริยาแบบคน สามารถพูดและโต้ตอบได้ และนอกจากพบการใช้ภาษาภาพพจน์ 2 ลักษณะดังกล่าวแล้ว Laksanasiri and Imsamran (2007 : 56) ได้กล่าวถึงภาษาภาพพจน์ 12 ชนิด ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ นามนัย อติพจน์ บุคลาธิษฐาน ปฏิทรรศน์ ปฏิพจน์ คำถามเชิงวาทศิลป์ การเลียนเสียงธรรมชาติ สัมพจนัย และการกล่าวอ้างถึง ซึ่งการนำภาษาภาพพจน์มาเรียบเรียงถ้อยคำจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและได้อารมณ์มากกว่าการใช้ถ้อยคำที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา

และสุดท้ายการใช้คำให้ถูกต้องเป็นลักษณะการใช้คำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล ควรใช้คำให้ถูกต้องโดยเลือกใช้คำง่าย ๆ สั้น ๆ กะทัดรัด สละสลวย ได้ความชัดเจน มุ่งไปสู่ความหมาย ไม่อ้อมค้อม เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน ทั้งนี้ผู้เขียนควรรอบรู้ลักษณะของคำอย่างลึกซึ้ง สังเกตการใช้คำในลักษณะต่าง ๆ เช่น คำเกี่ยวกับความรัก เกลียด โกรธ ตื่นเต้น หวาดกลัว ตกใจ ดีใจ เศร้า เพราะคำเหล่านี้จะแสดงความรู้สึกโดยเฉพาะ เมื่อนำมาใช้จะได้เหมาะสมกับเรื่อง และควรระมัดระวังการใช้คำสูง คำต่ำ คำหยาบ คำละเอียด และคำคะนอง เพราะคำเหล่านี้ผู้เขียนต้องรู้จักใช้คำให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคล ระดับการใช้ภาษา และคำนึงถึงการใช้คำให้ตรงความหมาย

ทั้งนี้ Surasit (2006 : 36 - 37) ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้เขียนเกิดความท้อถอยได้ เช่น การใช้คำผิดความหมาย การเขียนคำผิด การเขียนคำไม่ชัดเจน การเขียนไม่สนุก ไม่น่าอ่าน อ่านไม่รู้เรื่อง ไม่มีสารประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง เป็นเรื่องเดิม ๆ ไม่มีอะไรแปลกใหม่ ขาดความสมบูรณ์ ดังนั้น เมื่อได้ทราบถึงปัญหาแล้วลองวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไข ดังที่ Premphan (1999 : 19 - 20) ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการสร้างสรรค์งานเขียน ควรเริ่มต้นจากการสร้างงานเขียน การสร้างความมั่นใจ การจัดสรรเวลา การฝึกฝน และการสร้างแรงจูงใจ จากนั้นประเมินผลงานเขียนของตนเองที่เขียนเสร็จเรียบร้อยแล้วจากผู้อ่าน แล้วนำคำวิจารณ์ต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ส่วนการสังเคราะห์ประเภทการเขียนสร้างสรรค์จากหนังสือของ Wetchakun (1981); Surasit (2006); Chithawichit (2009); Matcharat (2009) และ Triwiset (2011) พบว่าการเขียนสร้างสรรค์มีหลากหลายประเภท ได้แก่ บันทึกประจำวัน เรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ บทละคร สารคดี และบทความ ซึ่งประเภทการเขียนในลักษณะต่าง ๆ นี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานการเขียนของตนเองได้ ดังนั้นเมื่อทราบประเภทการเขียนสร้างสรรค์แล้วจึงควรศึกษาองค์ประกอบของการเขียนซึ่งจะประกอบด้วยโครงเรื่อง แนวคิดหรือแก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา กลวิธีการเล่าเรื่อง การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่อง รวมทั้งศึกษาท่วงทำนองการเขียนซึ่งจะเป็นลักษณะการใช้ถ้อยคำสำนวน แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความลึกซึ้ง ความชัดเจน และสะท้อนความคิดออกมาเป็นตัวหนังสือ โดยเน้นความชัดเจน ความกระชับของถ้อยคำ ความงดงาม สละสลวย และมีแนวคิดแปลกใหม่ ซึ่งจะทำให้การเขียนสร้างสรรค์มีความเด่นชัดและประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ

Reference

Chuthawichit, K. (2009). ***Kan khian sang san thang sue sing phim.*** (in Thai) [Creative Writing for Printing Media]. Nakhonprathom: Phetkasem Printing Group.

Laksanasiri, C & Imsamran, B. (2007). ***Phasa kap kan sue san.*** (in Thai) [Language and Communication. (2nd Edition). Bangkok: P.Place

Matcharat, T. (2009). ***Kan khian choeng sang san phuea kansueksa lae achip.*** (in Thai) [Creative Writing for Education and Profession]. (10th Edition). Bangkok: Thanakson.

Phetrat, C & Thongbai, A. (2013). ***Kan an lae kan khian thang wichakan.*** (in Thai) [Academic Reading and Writing]. Bangkok: Odeint Store.

Posakritsana, P. (1998). ***Laksana chapho khong phasa thai.*** (in Thai) [Characteristics of Thai Language]. (6th Edition). Bangkok: Ruamsan.

Premphan, F. (1999). ***Sat haeng kan chai phasa thai.*** (in Thai) [Science of Thai Usage]. Kanchanaburi: Kanchanaburi Rajabhat Institute.

Puthommasut, S. (2005). ***Kan khian sang san mai yak arai loei.*** (in Thai) [Creative Writing is Nothing Difficult]. Bangkok: Nawasan Press.

Surasit, P. (2006). ***Kan khian sang san choeng warasansat.*** (in Thai) [Creative Writing in Journalism]. Bangkok: Saengdao.

Triwiset, B. (2011). ***Kan khian sangsan.*** (in Thai) [Creative Writing]. Mahasarakham. Textbook Project in Honor of 80 Year Anniversary of His Majesty the King, Group of Rajabhat Universities in the Northeast.

Wetchakun, C. (1981). ***Kan khian sang san.*** (in Thai) [Creative Writing]. Bangkok: Odeint Store.

การประกอบสร้างความเป็นอีสานในภาพยนตร์ กรณีศึกษาไทบ้านเดอะซีรีส์

Isan Construction on the Film: A Case Study of 'Thai Ban The Series'

สินทรัพย์ ยืนยาว[1] / Sinsup Yuenyao[1]

[1]สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
[1]Thai Language Program Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University
Buri Ram 31000, Thailand
Email: Sinsub.yy@bru.ac.th

Abstract

This article aimed to study a construction of Isan society through the film on lifestyle of people in Isan society of the Isan movie director on 'Thai Ban The Series' based on the idea that the film was the social and cultural practice especially the construction of reality in society. The finding showed that the film had constructed the otherness through the identity construction for Isan society as being inferior status. Repetition of discourse through the scientific based knowledge and government sector on agriculture. Even though the otherness was constructed by the social system, it appeared that there was the use of culture as the space to negotiate to change the culture.

Keywords: film, construction, Thai Ban the Series, identity

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประกอบสร้างสังคมอีสานผ่านภาพยนตร์ที่เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนในสังคมอีสาน ผลงานผู้กำกับอีสาน เรื่องไทบ้านเดอะซีรีส์ ด้วยหลักคิดที่ว่าภาพยนตร์เป็นปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะการประกอบสร้างความเป็นจริงของสังคม ผลการศึกษาพบว่า ภาพยนตร์ได้ประกอบสร้างความเป็นอื่น (the otherness) ผ่านการประกอบสร้างอัตลักษณ์ (identity) ความเป็นชายขอบ การประกอบสร้างความด้อยพัฒนาของสังคมอีสาน โดยการทำให้ด้อยพัฒนากว่า การผลิตซ้ำวาทกรรมพัฒนาผ่านความรู้แบบวิทยาศาสตร์ด้านการเกษตร แม้ความเป็นอื่นจะถูกสร้างขึ้นโดยระบบสังคม แต่ก็ปรากฏการใช้วัฒนธรรมเป็นพื้นที่ในการต่อรอง เพื่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมได้

คำสำคัญ: ภาพยนตร์, การประกอบสร้าง, ไทบ้านเดอะซีรีส์, อัตลักษณ์

บทนำ

วรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ภาคอีสาน หรือ คนอีสาน” ส่วนมากแฝงด้วยทัศนคติหรือความรู้สึกแบบเหมารวม (Stereotype) **'โง่ จน เจ็บ'** ต่อคนอีสาน ดังที่ Phattharakunwanit (2012: 17) กล่าวว่า “ฟ้าบ่กั้นเป็นหนังสือที่เรียกขานมโนธรรมของอภิสิทธิ์ชนและให้อภิสิทธิ์ชนเห็นใจคนยากจนในชนบท โดยเฉพาะถิ่นอีสาน จึงกลายเป็น**หนังสือที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือผลิตซ้ำอัตลักษณ์ความเป็นอีสานและความ 'โง่ จน เจ็บ'** ” ซึ่งทัศนคติแบบ 'โง่ จน เจ็บ' ถูกผลิตซ้ำแล้วซ้ำเล่าผ่านวรรณกรรมหลายเรื่อง เช่น ลูกอีสาน มนตร์รักแม่น้ำชี สาปอีสาน ทองปาน และครูบ้านนอก ล้วนใช้ฉากและสถานที่ภาคอีสานเป็นตัวดำเนินเรื่อง เต็มไปด้วยภาพความยากจน แห้งแล้ง อดอยาก การศึกษาไม่สูงและผลิตซ้ำผ่านภาพยนตร์

วรรณกรรมหลายเรื่องได้รับการพัฒนาเป็นภาพยนตร์ เช่น ทองปาน ลูกอีสาน ครูบ้านนอก ภาพยนตร์เหล่านี้ล้วนนำเสนอทัศนคติ 'โง่ จน เจ็บ' ให้เป็นสารัตถะในลักษณะตายตัว (essentializing) ให้กับคนอีสานเช่น “ทองปาน ภาพยนตร์ที่สะท้อนปัญหาการถูกไล่ที่จากการพัฒนาครั้งแล้วครั้งเล่าในชนบท” (Sanransukthiwawet, 2009 : 114-115) เรื่อง“ลูกอีสาน ภาพยนตร์นำเสนอเรื่องของคนอีสานที่ต่อสู้และเอาตัวรอดท่ามกลางความแร้นแค้น” (Samransukthiwawet, 2009: 190) บางครั้งลดทอนความเป็นมนุษย์ให้

มีความซับซ้อนน้อยลง (reductionism) รวมทั้งทำให้ความหมายทางวัฒนธรรมกลายเป็นเรื่องเหมือนธรรมชาติที่ทุกคนยอมรับโดยปราศจากความสงสัยด้วยการนำเสนอภาพแสดงแทนวัฒนธรรม (Culture representation) ในมิติต่าง ๆ เช่น การศึกษา (education) อัตลักษณ์ (identity) เพื่อทำให้เกิดความเป็นอื่นที่เรียกว่า “ชายขอบ”

ปัจจุบันภาพยนตร์เป็นสื่อที่ผลิตสร้างทัศนคติที่ทำให้เกิดความเป็นอื่นต่อสังคมอีสาน ทั้งนี้นับแต่ศตวรรษที่ 21 เป็นต้นมาวงการภาพยนตร์ใช้เรื่องราวความเป็นอีสานนำเสนอในลักษณะที่ไม่ใช่การดัดแปลงจากวรรณกรรม แต่เป็นการสร้างพล็อตเรื่อง (Plot) ขึ้นมาใหม่ เช่น *แหยมยโสธร คนไฟบิน ปัญญาเรณู ผู้บ่าวไทบ้าน 15 ค่ำเดือน 11 ฮักนะสารคาม อีนางเอ๊ยเขยฝรั่ง* เป็นต้น แม้ภาพยนตร์เหล่านี้จะมีความหลากหลายแต่เนื้อหายังผลิตซ้ำทัศนคติชุดเดิมของคนอีสานในแบบฉบับ 'โง่ จน เจ็บ' ดังที่ chaithongdi (2015: 15) กล่าวถึงภาพยนตร์กับสังคมว่า

> *ภาพยนตร์ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดภาพแทนทางสังคม (Social Representation) รวมไปถึงอุดมการณ์ทางสังคม (ideology) ไปยังผู้รับสาร ภาพยนตร์ที่เล่าเรื่องของอีสานอาจมีเนื้อหาและรูปแบบที่หลากหลาย แต่มีจุดร่วมคือ การประกอบสร้างความเป็นอีสานที่ค่อนข้างจะเหมารวม เช่น การแต่งงานกับสามีชาวต่างชาติในเรื่องอีนางเอ๊ยเขยฝรั่งและการนำเสนอภาพอีสานผ่านสายตาเด็กในปัญญาเรณู ภาพชีวิตและความแห้งแล้งของอีสานกับการต่อสู้ของชนชั้นนำในคนไฟบิน*

ข้อความข้างต้นสะท้อนความนิยมในการนำเรื่องราวของคนอีสานมาสร้างเป็นภาพยนตร์เพิ่มขึ้นบางครั้งแม้ภาพยนตร์จะไร้พระเอกหน้าหล่อ นางเอกไร้ชื่อเสียง ฉากบ้านนาที่เรียบง่ายกับความรักที่ไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาอีสานทั้งเรื่อง นอกจากนี้ตัวละครเอกฝ่ายชายมีลักษณะตรงข้ามกับตัวละครเอกฝ่ายหญิงในทุกมิติ เช่น หน้าตา การศึกษา ฐานะทางครอบครัว ฐานะทางสังคม หน้าที่การงาน อย่างภาพยนตร์เรื่อง *“ไทบ้านเดอะซีรีส์”* ภาพยนตร์ที่คาดว่าจะขาดทุนกลับสามารถทำรายได้จากการฉายในโรงภาพยนตร์เกินคาดหมาย 28 ล้านบาทและได้รับทุนสนับสนุนให้ผลิตเป็นละครโทรทัศน์ (Thairat Online: 14 August 2560)

ไทบ้านเดอะซีรีส์ ผลงานของบริษัท เซิ้งโปรดักชั่นแอนด์ออแกไนเซอร์ จำกัด เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ (ภาคอีสาน) เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560 เนื้อหามุ่งเสนอเรื่องราวของวัยรุ่นหนุ่มสาวอีสาน โดยตัวละคร *"จ่าลอด"* ผู้บ่าวไทบ้านขี้อายชีวิตไม่เคยมีแฟน และได้รับคำแนะนำจาก *"เซียง"* เพื่อนสนิทให้จีบสาวหนึ่งร้อยคน เพราะเชื่อว่าต้องมีสักคนที่ตอบรับเป็นแฟน และแล้วปัญหาก็เกิดขึ้นเมื่อการจีบสาวหนึ่งร้อยคนต้องใช้เงินมาก เขาจึงสมัครเป็นนักการภารโรงที่โรงเรียน และได้แอบชอบ *"แก้ว"* ครูฝึกสอน

ภาพยนตร์เลือกประกอบสร้างให้ตัวละครเอกฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น ตัวละครเอกหญิงแต่งกายในชุดเสื้อผ้าสบาย ๆ สะอาดสะอ้าน ตรงข้ามกับตัวละครเอกชายที่ดูหม่นหมอง กางเกงขาด ๆ หรือเรื่องบุคลิกหน้าตา ตัวละครหญิงกำหนดให้มีหน้าตาที่สวยงาม สดใส ส่วนตัวละครเอกชายถูกกำหนดให้มีใบหน้าหมองคล้ำ ไม่หล่อเหลา หรือการใช้ฉากเป็นบ้านสองชั้นสภาพโทรม ร้านค้าที่แขวนสินค้าตามราวไม้ไม่ทันสมัยอย่างร้านสะดวกซื้อที่วางบนชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ โต๊ะไม้ที่ดูไร้ความสวยงามปูทับด้วยเสื่อกกฝืนเก่า

หากกล่าวถึงภูมิภาคที่มีความยากจนมากที่สุดของประเทศไทย ภาคอีสานเป็นภูมิภาคแรกที่ทุกคนนึกถึง และมองภาพของสังคมอีสานด้อยพัฒนากว่าภูมิภาคอื่น ในบทความนี้ผู้เขียนจึงเน้นวิเคราะห์การประกอบสร้างความเป็นอีสานในภาพยนตร์ไทบ้านเดอะซีรีส์ในฐานะที่ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือในการประกอบสร้างความเป็นจริงในสังคม ดังที่ Luiyaphong (2013: 15) กล่าวว่า *"ภาพยนตร์มีความสัมพันธ์กับสังคมใน 2 ด้าน ด้านแรก ภาพยนตร์ในฐานะภาพสะท้อนสังคม (reflectionism) หมายถึง ภาพยนตร์จะเป็นเสมือนกระจกที่สะท้อนความเป็นไปในสังคม ในทางกลับกัน ด้านที่สอง ภาพยนตร์คือการประกอบสร้างความเป็นจริง (constructionism)"* ผู้เขียนจึงศึกษาวิเคราะห์ภาพยนตร์ในมิติทางวัฒนธรรมผ่านเนื้อเรื่อง ตัวละคร ฉาก และภาษา เนื่องจากเนื้อหาของภาพยนตร์ย่อมแฝงด้วยความหมายที่เป็นผลผลิตจากอำนาจบางประการในสังคมเป็นตัวกำหนด การวิเคราะห์ภาพยนตร์จึงเป็นการ *"ขุดค้นความหมาย"* ที่ซ่อนอยู่ในเนื้อหา

แนวทางการศึกษาการประกอบสร้างสังคมในภาพยนตร์

ภาพยนตร์เป็นปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะการประกอบสร้างความเป็นจริงของสังคม แม้สิ่งที่สร้างไม่มีความหมายอยู่จริง แต่ภาพยนตร์ประกอบสร้างความหมายใหม่ได้ตามที่ผู้สร้างเป็นผู้กำหนดให้กับผู้ชม ซึ่งผู้ชมถูกครอบงำความหมายจากการชมภาพยนตร์โดยไม่รู้ตัว แต่ผู้ชมเลือกวิเคราะห์ตีความได้ตามประสบการณ์ของตน

Luiyaphong (2013: 29-32) ได้กล่าวถึงแนวทางการศึกษาการประกอบสร้างความหมายและอุดมการณ์ในภาพยนตร์ สรุปสาระสำคัญดังนี้

> *การศึกษาภาพยนตร์ในแนวทางนี้เป็นการเดินทางตามแนวคิดของสำนักมาร์กซิสต์ (Marxism) ราวทศวรรษที่ 1970 คือสนใจมิติเชิงอุดมการณ์ โดยมองว่าอุดมการณ์เป็นกรอบการรับรู้ของมนุษย์ อุดมการณ์ทำงานผ่านภาษา เช่น โครงสร้างภาษาในการเล่าตำนานต่าง ๆ จากการศึกษาตามแนวคิดนี้กลับพบว่า การเล่าเรื่องไม่ได้เกิดขึ้นลอย ๆ ตามธรรมชาติ แต่มีโครงสร้างบางอย่างกำกับอยู่อย่างมีระบบบนความสัมพันธ์แบบคู่ตรงกันข้าม (binary oppositions) เช่น โครงสร้างภาษากำหนดความเป็นพระเอก-นางเอก นางเอก-นางร้าย ส่วนอุดมการณ์ที่ฝังรากลึกลงในจิตใต้สำนึก มองว่าระบบสัญญะในจิตไร้สำนึก (unconscious) มีระบบโครงสร้างคล้าย ๆ กับภาษา กล่าวคือ มนุษย์สามารถหยิบยกสัญญะที่เห็นในภาพยนตร์เข้าสู่จิตไร้สำนึกได้โดยไม่รู้ตัว สังคมพยามยามตีหรือสร้างกรอบเพื่อควบคุมจิตไร้สำนึกของมนุษย์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น อุดมการณ์รักชาติ เป็นต้น*

ภาพยนตร์เป็นเรื่องเล่ารูปแบบหนึ่งที่ประกอบขึ้นบนความสัมพันธ์แบบคู่ตรงข้าม ซึ่งเป็นจุดเด่นของภาพยนตร์เรื่องไทบ้านเดอะซีรีส์เช่น ความสัมพันธ์แบบคู่ตรงข้ามของตัวละครเอกชาย-หญิง หรือความสัมพันธ์แบบคู่ตรงข้ามของการทำนาแบบดั้งเดิมกับการทำนาแบบพึ่งพาความมรู้ทางวิทยาการสมัยใหม่ การจัดเรียงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายใต้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเพื่อสื่อความหมายผ่านการประกอบสร้างความเป็นจริงและอุดมการณ์ในสังคมให้ผู้ชมทราบว่าภาพยนตร์ต้องการสร้าง/ย้ำอะไร

การชมภาพยนตร์อย่างรู้เท่าทันย่อมหมายถึงความสามารถขุดค้นความหมายและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในภาพยนตร์ออกมาตีแผ่ให้ทราบ ซึ่ง Luiyaphong (2013 : 50-51) ได้กล่าวถึงแนวทางในการตีความหมายของผู้รับสารตามแนวทางของ Stuart Hall 3 แบบ คือ การตีความไปตามความหมายที่ผู้ผลิตสร้าง (preferred meaning) การตีความหมายแบบตรงข้ามกับผู้ผลิต (oppositional meaning) และการตีความหมายแบบต่อรอง

(negotiated meaning) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาการประกอบสร้างสังคมอีสานในภาพยนตร์ โดยเน้นการศึกษาสังคมอีสานเชิงวัฒนธรรมที่นำเสนอในมิติต่าง ๆ เช่น ความเป็นชายขอบ วาทกรรมการพัฒนา และการต่อรองทางวัฒนธรรมที่ถูกกลบเกลื่อนให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติแบบ “มายาคติ”

Prachakun (2001: 4) อธิบาย “มายาคติ (Myth)” ว่าหมายถึง “สิ่งประกอบสร้างทางวัฒนธรรมที่ทำให้เราหลงคิดไปว่าค่านิยมที่เรานับถืออยู่นั้นเป็นธรรมชาติ หรือเป็นไปตามสามัญสำนึก” การถอดรหัสความหมายแฝงในภาพยนตร์จะทำให้เห็นการประกอบสร้างความหมายและอุดมการณ์ทางสังคมที่ซ่อนอยู่

โดยสรุปผู้เขียนเห็นว่า ภาพยนตร์เรื่องไทบ้านเดอะซีรี่ส์นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมอีสานย่อมตกอยู่ภายใต้การประกอบสร้างทางวัฒนธรรมที่มีความหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจผู้รับสารจึงต้องค้นหาความหมายต่าง ๆ ที่แฝงไว้ในเนื้อหาของภาพยนตร์ ซึ่งผู้เขียนจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การประกอบสร้างอัตลักษณ์: คนอีสานชายขอบ
2. การประกอบสร้างความด้อยพัฒนา: อีสานชนบทที่ยังไม่พัฒนา
3. การประกอบสร้างความรู้ : นัยของการพัฒนาเพื่อการเปลี่ยนแปลง

การประกอบสร้างอัตลักษณ์ : คนอีสานชายขอบ

การประกอบสร้างอัตลักษณ์คนอีสานเป็นกระบวนการผลิตซ้ำชุดความคิดพรมแดนความแตกต่างระหว่างกลุ่มคน กระบวนการดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา แต่เป็นระบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างซับซ้อนระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ความสัมพันธ์ดังกล่าวดำเนินไปอย่างเป็นระบบภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม หรือทวิลักษณ์ หรืออาจเป็น พหุลักษณ์ ทำให้เกิดการแตกตัวเป็นกลุ่ม โดยที่กลุ่มหนึ่งมีอำนาจในการครอบงำอีกกลุ่ม เช่น การแบ่งชนกลุ่มใหญ่กับชนกลุ่มน้อย คนปกติทางเพศกับผิดปกติทางเพศ เป็นต้น

กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าว ไม่เพียงช่วยจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างเข้าไว้ด้วยกัน ยังมองความแตกต่างในลักษณะที่เป็นอื่น ซึ่งเป็นการมองในเชิงอำนาจด้วยการประกอบสร้างความเป็นชายขอบของสังคมให้เกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการ

ประกอบสร้างอัตลักษณ์ กล่าวคือกลุ่มที่มีอำนาจเหนือกว่ากำหนดสร้าง ตีความ และใช้สิ่งที่เรียกว่าลักษณะร่วมภายใต้วาทกรรมความเป็นสากล ทำให้กลุ่มที่แตกต่างกลายเป็นชายขอบของสังคมที่ถูกทำให้กลายเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน ไม่มีความสำคัญ บางครั้งกลุ่มที่ได้รับผลการกระทำอาจยอมรับหรือโต้ตอบ โดยการสร้างความหมายใหม่

Lueang-aramsi (2003 : 13) กล่าวถึงความเป็นชายขอบ ว่า “เป็นการกระทำที่พยายามขยับเขยื้อนกรอบอัตลักษณ์ประดิษฐ์อันทรงอำนาจที่หยุดนิ่งและตายตัว การปะทะสังสรรค์ การเลือกสรรและปฏิเสธ การตีความและนิยามใหม่ เพื่อทำให้มีอัตลักษณ์แบบเดียวและเปลี่ยนแปลงไม่ได้ พื้นที่แสดงตัวตนจึงมีขอบเขตที่กว้างขวางขึ้น อนุญาตให้มีการเลือกใช้และผสมผสานอัตลักษณ์ในหลายลักษณะ ในหลายสถานการณ์ต่าง ๆ กัน” ทั้งนี้เราจะพบการผลิตซ้ำอัตลักษณ์ของคนชายขอบ เช่น ชาวเขา ขอทาน กระเทย คนจรจัด กรรมกร ล้วนเป็นการสร้างความเป็นอื่นผ่านกระบวนการชายขอบของสังคมทั้งสิ้น

Kitti-Asa (2003 : 53-54) เสนอมโนทัศน์ความเป็นชายขอบมีสาระสำคัญ สรุปได้ว่า

> *“โดยทั่วไปภาวะและกระบวนการทำให้เป็นชายขอบ หมายถึง กลุ่มประชากร วิถีชีวิต พื้นที่ทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และวัฒนธรรมที่ได้รับการนิยามจากรัฐ สื่อมวลชน ชนชั้นผู้ปกครอง และชนชั้นนำในสังคมว่า ตกอยู่ในสภาพความเป็นชายขอบเนื่องจากเหตุผลหลายประการ เช่น ตั้งอยู่ในพื้นที่ไกลปืนเที่ยง ห่างไกลความเจริญ คนยากจน ทั้งนี้คำถามที่น่าสนใจเกี่ยวกับการนิยามภาวะชายขอบ คือ ตกเป็นชายขอบของอะไร ใครเป็นคนกำหนดว่าใครหรือพื้นที่ใดเป็นชายขอบ ใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการวัดความเป็นชายขอบ เพราะความเป็นชายขอบไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่งหรือสัมบูรณ์ หากแต่มีพลวัต”*

ภาพยนตร์เรื่อง ไทบ้านเดอะซีรีส์ ได้ประกอบสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นชายขอบสังคมอีสานผ่านหลายเหตุการณ์ในเรื่อง ประกอบด้วย 1) ความเป็นชายขอบผ่านการศึกษา 2) ความเป็นชายขอบทางเทคโนโลยี 3) ความเป็นชายขอบผ่านการแต่งกาย และ 4) ความเป็นชายขอบผ่านวิถีการดำรงชีวิตซึ่งจะนำเสนอแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ความเป็นชายขอบผ่านการศึกษา

การประกอบสร้างความเป็นชายขอบทางการศึกษา ภาพยนตร์ได้นำเสนอเรื่องราวของ “ป่อง” ผู้เรียนจบปริญญาจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ เดินทางกลับสู่ท้องถิ่นเพื่อนำเอาความรู้ทางด้านการพาณิชย์มาเปิดร้านสะดวกซื้อ (7-eleven) ในหมู่บ้าน แต่กลับถูกพ่อที่เป็นผู้ใหญ่บ้านไม่อนุญาต และกำหนดให้ป่องต้องทำนา การไม่ยอมรับของพ่อเป็นการปฏิเสธความรู้ขั้นสูง (ปริญญา) และให้ความสำคัญกับการพึ่งภูมิปัญญาดั้งเดิม (การทำนา) มากกว่าการค้า

ป่อง กับ *พ่อ* คือคู่ตรงข้ามทางการศึกษาที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง ป่องจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในเมืองหลวงถูกทำให้เป็นอื่นผ่านสายของผู้เป็นพ่อที่ไม่เชื่อมั่นในความรู้ที่ได้ศึกษามาจะสามารถปรับใช้ได้กับชนบท นำไปสู่การทดสอบด้วยการทำนาเป็นเงื่อนไขต่อรอง พ่อจึงเป็นตัวแทนของคนอีสาน คือ ไม่ได้เรียนหนังสือ เช่นเดียวกับตัวละครอีกหลายคนที่ไม่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูง ความแตกต่างทางการศึกษาจึงทำให้ความคิดของตัวละครทั้งสองต่างกัน พ่อมองการใช้ความรู้ในระบบการเลี้ยงชีพ ส่วนป่องกลับมองแบบระบบทุนการค้า เน้นการค้ามากกว่ากสิกรรม

นอกจากนี้ ภาพยนตร์ให้ตัวละครยอมรับในระดับการศึกษาของตนที่มีน้อยกว่า ดังข้อความที่ *“จ่าลอด”* หนุ่มบ้านนอกเพื่อนป่องไม่ได้เรียนสูงพูดว่า *"บ้าตี้ กูจบแค่มอ 6 กูสิไปเฮ็ดอีหยังได้”* เป็นการยอมรับถึงคุณวุฒิทางการศึกษาที่ไม่สูงจึงไม่สามารถทำงานอะไรได้มากกว่าการใช้แรงงานภาคการเกษตรเช่นบรรพบุรุษ หรือคำกล่าวของตัวละคร “ลุง” ว่า *“มึงเรียนสูงมาก็บอกสิว่าจะให้ทำอย่างไร”* ข้อความดังกล่าวเป็นตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการยอมรับในวุฒิการศึกษาที่ไม่สูง จึงไม่มีทางเลือกมากนัก และแฝงด้วยมายาคติว่าด้วยความเชื่อที่ว่าผู้มีการศึกษาดีกว่าย่อมประสบความสำเร็จ

ภาพยนตร์เรื่องนี้ จึงเป็นการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของคนอีสานผ่านภาพชายขอบทางการศึกษาโดยเน้นนำเสนอระดับการศึกษาของตัวละครในชุมชนอีสานที่ได้รับการศึกษาเพียงภาคบังคับ และยอมรับสภาพการเป็นผู้เรียนน้อยด้วยการทำนาด้วยวิธีดั้งเดิมตามบรรพบุรุษ นอกจากนี้ ภาพยนตร์ได้ตอกย้ำคุณภาพของการศึกษาผ่านตัวละครอีกหลายคน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่ควรได้รับการศึกษาที่สูง แต่กลับไม่ได้รับโอกาสในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น ยกเว้นผู้ที่มีเงินอย่างป่องถึงงจะได้เรียนในระดับที่สูงขึ้น ทำให้ไม่ทางเลือกในการทำงานเลี้ยงชีพน้อย

2. ความเป็นชายขอบทางเทคโนโลยี

การเข้าไม่ถึงเทคโนโลยีของคนอีสานในภาพยนตร์ เป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่ผู้สร้างภาพยนตร์เลือกนำเสนอบนความสัมพันธ์แบบคู่ตรงข้ามทางความคิด “เมืองกับชนบท” เพื่อทำให้คนอีสานมีความเป็นอื่นที่ต่างจากเมืองด้วยความก้าวล้ำทางเทคโนโลยีผ่านการประกอบสร้างภาพแทนตัวละครป่อง กับความล้าหลังทางเทคโนโลยีของตัวละครชาวบ้านที่ห่างไกลเทคโนโลยี

ป่องตัวละครที่ใช้ชีวิตเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีอย่างเห็นได้ชัดการถือคอมพิวเตอร์ไอแพด (I-pad) ติดตัวเพื่อใช้ในการค้นคว้าข้อมูล เพื่อคำนวณข้อมูลเกี่ยวกับร้านสะดวกซื้อที่ตนต้องการเปิดกิจการในหมู่บ้าน การสั่งซื้อ “เซกเวย์” ราคากว่าแสนบาทใช้สำหรับการขับขี่ไปทำนา ซึ่งจัดได้ว่าป่องเป็นภาพแทนคนเมืองผ่านความเจริญทางเทคโนโลยี (การไปรับความรู้และใช้ชีวิตในเมืองหลวง) และภาพยนตร์ยังย้ำชุดความคิดดังกล่าวผ่านภาพการขับเซกเวย์ควบคู่กับรถไถเดินตาม เทคโนโลยีทางการเกษตรที่ทันสมัยสุดของชาวนาดังปรากฏในภาพยนตร์

ที่มา : ภาพตัดจากภาพยนตร์ เรื่อง ไทบ้านเดอะซีรีส์

จากภาพจะเห็นว่า ภาพยนตร์เลือกนำรถไถเดินตามกับเซกเวย์มาเปรียบเทียบกันในหลายฉาก สะท้อนให้เห็นความไม่เข้ากัน (คู่ตรงข้าม) ของพาหนะทั้งสอง เพื่อประกอบสร้างความหมายทางสังคมในเรื่องของการพัฒนา-ไม่พัฒนาทางด้านเทคโนโลยี การประกอบสร้างความเป็นชายขอบทางเทคโนโลยีจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ภาพยนตร์เลือกนำเสนอ นอกจากนี้ ภาพยนตร์ได้นำเสนอความสำคัญของเทคโนโลยีกับการดำรงชีวิตของป่อง เช่น การใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิตและการทำการเกษตรของป่อง ภาพห้องทำงานของป่องที่บ้านเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ทางการเกษตร และเพื่อการสื่อสารกับหน่วยงานทางราชการเพื่อขอข้อมูลในการทำการเกษตรแบบใหม่ที่จะได้กำไรกว่าการทำนาในแบบเดิมที่ชาวบ้านทำสืบต่อ ๆ กันมา เทคโนโลยีจึงเป็นภาพแทนของความรู้ทาง

วิทยาศาสตร์ที่มีขีดความสามารถสูงช่วยให้ประสบความสำเร็จ เหนือวิถีดั้งเดิมที่ชาวนาใช้ในการทำนาตามประสบการณ์จากบรรพบุรุษ เทคโนโลยีจึงถูกใช้เป็นภาพแทนเพื่อประกอบสร้างความไม่พัฒนาหรือด้อยพัฒนาของสังคมอีสานด้านเทคโนโลยี อันนำไปสู่การประกอบสร้างความเป็นชายขอบทางเทคโนโลยี

3. ความเป็นชายขอบผ่านการแต่งกาย

การแต่งกายเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนภายใต้ความ "สดใส" และ "หม่นหมอง" คู่ความสัมพันธ์แบบคู่ตรงข้าม ชุดแต่งกายและเครื่องประดับของตัวละครเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประกอบสร้างอัตลักษณ์ความเป็นชายขอบของคนอีสานที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้การกำหนดให้ตัวละครสวมใส่ชุดแตกต่างกันย่อมมีความเชื่อมโยงกับการประกอบสร้างความหมายทางสังคมด้วย นั้นคือการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของการเป็นชายขอบผ่านเครื่องแต่งกายเป็น 2 กลุ่ม ที่ตรงข้ามกัน คือ ตัวละครที่เป็นภาพแทนคนเมือง ประกอบด้วยป่องและแฟน กับอีกกลุ่มคือ ตัวละครที่เป็นภาพแทนคนอีสาน เช่นจ่าลอด เซียงชาวนาดังภาพ

ที่มา : ภาพจากเพจเฟซบุ๊ก Thai Ban The Series

ภาพด้านบนคือ การแต่งกายของตัวละครกลุ่มคนเมือง จะเห็นว่าตัวละครแต่งกายดูสะอาดสะอ้าน สีสันสดใส ดัง*ภาพที่ 1 (บนซ้าย)* ป่องกำลังนั่งกินพิซซาบนเก้าอี้ที่ออกแบบ

นำสมัย (โมเดิร์น) กลางทุ่งนา ส่วน*ภาพที่ 2 (บนขวา)* เป็นสาวจากเมืองกรุง คนรักของป่องในชุดสีขาวสดใส สวมทับด้วยเสื้อคลุมสีแดง และป่องสวมเสื้อเชิ้ตคอปกสวมทับด้วยเสื้อคลุมแบบสูทลักษณะการแต่งกายแบบการทำงานในสำนักงาน (office) การให้ตัวละครสวมชุดที่แตกต่างกัน คือ การประกอบสร้างความเป็นอื่นผ่านคู่ตรงข้ามการแต่งกายกับคนชนบทใน*ภาพที่ 3 (ล่างซ้าย)* และ *ภาพที่ 4 (ล่างขวา)* ในชุดที่สวมสีซีด มอมแมม ไม่สดใส นอกจากนี้ยังปรากฏคราบโคลนติดตามแขนเสื้อ กางเกงขาดเขาเก่า ๆ ที่คอคล้องด้วยผ้าขาวม้า ผ้าทออันเป็นเอกลักษณ์ของคนอีสาน

การนำเสนอภาพตรงข้ามระหว่างคนกรุงในชุดการแต่งกายที่สดใสกับคนชนบทที่แต่งกายในชุดที่สีสันไม่สดใสเป็นการประกอบสร้างความเป็นอื่นแล้ว การกำหนดให้ตัวละครเอก *"จ่าลอด"* เมื่อต้องพบปะกับคนที่ตนหมายรักต้องสวมใส่เสื้อผ้าในแบบของคนเมือง การเลือกเปลี่ยนชุดในบางสถานการณ์เปรียบได้กับการเลือกแสดงอัตลักษณ์ โดยเฉพาะการเลือกสวมใส่เสื้อผ้าแบบคนเมือง เป็นการประกอบสร้างความด้อยกว่าด้วยอัตลักษณ์การแต่งกาย แสดงให้เห็นถึงการยอมรับความด้อยกว่า และการเปลี่ยนชุดบางโอกาส คือการยอมสลัดความด้อย (อีสาน) ทิ้งและยอมรับความเจริญกว่า (เมือง) ด้วยการเลียนแบบการแต่งกายเพื่อให้ตนเป็นที่ยอมรับและการยอมสลัดเครื่องแต่งกายแบบเดิมทิ้ง

4. ความเป็นชายขอบผ่านวิถีการดำรงชีวิต

วิถีชีวิตเป็นการประกอบสร้างอัตลักษณ์อีกประการหนึ่งในภาพยนตร์เรื่องนี้ สภาพการดำรงชีวิตตามระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาซึ่งตรงข้ามกับเศรษฐกิจแบบทุนกล่าวคือ การดำรงชีวิตที่เน้นการค้าและการแสวงหากำไร เช่น ภาพการนำโฉนดที่ดินมาจำนองกับผู้ใหญ่บ้านคำตัน โดยไม่มีการจัดทำสัญญาหรือรายละเอียดต่าง ๆ ทางการเงิน เป็นการพึ่งพาแบบเกื้อกูลที่มองความจำเป็นทางการเงินของบุคคลมากกว่าการแสวงหาผลกำไรหรือประโยชน์ทางธุรกิจ ตรงข้ามกับป่องที่นิยมการทำธุรกิจร้านสะดวกซื้อ การค้าที่ผู้ซื้อไร้อำนาจในการต่อรองอย่างสิ้นเชิง เพราะราคาและการจำหน่ายสินค้ามีการกำหนดราคาขายไว้แน่นอนชัดเจน นอกจากนี้การดำเนินการทางธุรกิจของป่องยังตรงข้ามกับการค้าขายในสังคมอีสาน ที่ยังเป็นระบบแบบพึ่งพิงเพื่อการเลี้ยงชีพ ดังร้านชำในหมู่บ้านเปิดโอกาสให้ผู้คนสามารถหยิบยืมสิ่งของไปใช้ก่อนค่อยนำเงินมาจ่ายภายหลัง การค้าขายดังกล่าวจึงมีความยืดหยุ่นระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อมากกว่าร้านสะดวกซื้อ

นอกจากนี้ วิถีชีวิตของชาวอีสานถูกนำเสนอในแบบฉบับที่เรียบง่าย เริ่มจากภาพ

ของบ้านไม้ใต้ถุนสูง โดยปล่อยให้ใต้ถุนบ้านโล่งสำหรับการเลี้ยงสัตว์และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทำครัว ที่นั่งเล่น ที่รับแขก ที่เก็บเครื่องมือทางการเกษตรเป็นต้น บ้านที่ทำห้องสุขานอกตัวบ้าน ตามความเชื่อดั้งเดิมไม่ให้นำของสกปรกเข้าในตัวบ้าน ภาพห้องน้ำที่ชำรุด ภาพ "จ่าลอด" อาบน้ำจากตุ่มหน้าบ้านที่เป็นที่โล่งแจ้งติดถนน ภาพการพึ่งพาอาหารจากท้องไร่ท้องนาเป็นการตอกย้ำให้เห็นชัดถึงระบบเศรษฐกิจที่ยังไม่เติบโตมากนัก หรือแม้แต่การขายข้าวผ่านพ่อค้าคนกลางแทนการขายตรงกับโรงสีคือการประกอบสร้างความด้อยพัฒนาผ่านระบบเศรษฐกิจดั้งเดิม

ที่กล่าวข้างต้น เป็นตัวอย่างบางส่วนที่เผยให้เห็นการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของคนอีสานผ่านภาพยนตร์เรื่องไทบ้านเดอะซีรีส์ เป็นการนิยามตัวตนให้เป็นอื่นที่แตกต่างจากอัตลักษณ์กระแสหลัก ในฐานะที่ภาพยนตร์ถูกสร้างและมองในสายตาของคนใน กล่าวคือ ผู้สร้างภาพยนตร์เป็นคนอีสานและนำเสนอเรื่องราวของคนอีสาน การประกอบสร้างความเป็นชายขอบ(ด้อยกว่า)และสร้างการรับรู้ความหมายโดยปราศจากข้อกังหา เสมือนว่าทั้งหมดเป็นธรรมชาติของสังคมอีสานที่แท้จริง

ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงมีบทบาทสำคัญในการประกอบสร้างภาพแทนคนอีสาน ดังที่ ChotUdomphan (2008 : 5) กล่าวว่า *"การนำเสนอภาพแทนไม่ได้เป็นกระบวนการที่โปร่งใส หรือเป็นเพียงการถ่ายทอดสิ่งรอบข้างอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่มีการบิดเบือน หากแต่เป็นกระบวนการที่แอบแฝงการผลิตความหมายผ่านมุมมองของผู้เล่าเรื่อง"* การทำให้เป็นชายขอบจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่เป็นการลดทอนความเป็นสังคมมนุษย์ที่สมบูรณ์ลง และสร้างภาพแทนของความด้อยกว่าให้เกิดขึ้น

การประกอบสร้างความด้อยพัฒนา: อีสานชนบทที่ยังไม่พัฒนา

ภาคอีสานในวรรณกรรมภาพยนตร์ยังผลิตซ้ำวาทกรรมชุดเดิม คือ ภูมิภาคที่ด้อยพัฒนา เมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ แม้ผ่านมานานหลายทศวรรษภาพของอีสานยังถูกตอกย้ำถึงความไม่พัฒนาเช่นเดิม หัวข้อนี้ผู้เขียนจะนำเสนอการประกอบสร้างความด้อยพัฒนาผ่านคู่ตรงข้ามแบบเมือง-ชนบท

ภาพยนตร์ไทบ้านเดอะซีรีส์ ได้นำเสนอภาพตัวแทนของสังคม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเมืองผ่านภาพแทนตัวละครป่อง และกลุ่มชนบทอีสานผ่านภาพแทนตัวละครจ่าลอด เซียง ผู้ใหญ่คำตัน และชาวนา เพื่อชี้ให้เห็นมายาคติว่าด้วยความไม่เจริญของสังคมอีสาน

"ป่อง" เป็นตัวละครที่แตกต่างจากตัวละครอื่น นับตั้งแต่ภาษาพูด การศึกษา

เพราะจบจากมหาวิทยาลัย ความคิดเชิงการค้า ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลมาจากการที่ป่องเคยใช้ชีวิตเรียนหนังสือที่เมืองหลวง และหลังจากสำเร็จการศึกษาเขาได้นำความเป็นคนเมืองติดตัวกลับมาอาศัยอยู่กับครอบครัวที่ชนบทอีสาน การที่ภาพยนตร์กำหนดใช้บุคลิกเช่นนี้กับป่อง คือ เพื่อสร้างภาพแทนความเป็นคนเมืองโดยการประกอบสร้างผ่านภาษา การศึกษา กีฬา ดังนี้

1. ภาษา ตัวละครในภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้ภาษาถิ่นอีสานในการสื่อสารตลอดทั้งเรื่อง ยกเว้น "ป่อง" แม้จะเกิดและเติบโตมาจากครอบครัวคนอีสาน แต่การได้เข้าไปศึกษาในเมืองหลวงทำให้ป่องเลือกใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร แทนภาษาอีสาน และที่สำคัญแม้ป่องจะสื่อสารกับคนในครอบครัว เพื่อนสนิท ป่องก็เลือกใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ภาษาไทยจึงเป็นความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับตัวละครอื่น เพื่อประกอบสร้างภาพแทนคนเมือง

การสร้างให้ตัวละครแตกต่างจากตัวละครอื่นผ่านภาษาที่ใช้ย่อมแฝงความหมายทางวัฒนธรรมอันเป็นภาพแทนของคนเมืองหลวง เพื่อสร้างให้ตัวละครเป็นอื่น แยกแตกต่างจากตัวละครอื่น ๆ ในสังคมอีสาน นอกจากนี้ยังสื่อสารความเป็นอื่นผ่านการแต่งกาย อาหารการกิน (พิซซ่า) แบบเมืองในพื้นที่ของชนบททั้งนี้เพื่อประกอบสร้างตัวละครที่เป็นภาพแทนของคนเมืองที่ตรงข้ามกับคนชนบท

การกำหนดให้ตัวละครใดพูดภาษาใดถือเป็นการสื่อสารที่แฝงความหมายที่แตกต่างแบบคู่ตรงข้าม เพื่อนิยามความเป็นเขา-เราในเชิงวัฒนธรรม ซึ่งป่องจัดเป็นตัวแทนของสังคมเมืองที่มีความเจริญสูงกว่าสังคมอีสาน ส่วนตัวละครอื่น ๆ ใช้ภาษาอีสานในการสนทนาตลอดทั้งเรื่อง จึงถือได้ว่าตัวละครเหล่านั้นเป็นภาพแทนของคนอีสาน

2. การศึกษา เป็นความแตกต่างอีกประการที่ประกอบสร้างเป็นตัวละคร "ป่อง" เนื่องจากเป็นผู้ที่มีการศึกษาดี จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในตัวเมืองใหญ่ ความรู้จึงเป็นเรื่องสำคัญที่นำเสนอเพื่อลดทอนให้สภาพการทำนาตามวิถีดั้งเดิมของชาวบ้านให้อยู่ในสภาพที่ด้อยกว่า

"ป่อง" ทำนาตามกระบวนการอย่างเป็นระบบแตกต่างจากการทำนาของชาวบ้าน คือ มีขั้นตอนในการทำนามากกว่า คือ เริ่มจากการค้นคว้าข้อมูล ทั้งความรู้จากประสบการณ์และวิถีการทำนาจากชาวนาคนอื่น ๆ ความรู้จากแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เพื่อหาความรู้ในการทำนา ไม่ใช่ทำตาม ๆ กันเป็น "ขนบ" จากรุ่นพ่อสู่รุ่นลูกเหมือนตัวละครอื่น ๆ ป่องเริ่มต้นหาข้อมูลจากเพื่อน (จ่าลอด, เซียง) และชาวนาคนอื่น ๆ เป็นข้อมูล

เบื้องต้น พร้อมลงมือทดลองทำนากับชาวบ้าน ทำให้ป่องทราบขั้นตอนการทำนาของชาวบ้าน แม้วิธีการทำนาเช่นนั้นไม่สามารถช่วยชาวนาลืมตาอ้าปากได้ แต่ก็นับเป็นฐานข้อมูลสำคัญของการเริ่มต้น จากนั้นป่องได้นำเอาข้อมูลดังกล่าวไปสู่การศึกษาข้อมูลในเชิงลึก ค้นคว้าข้อมูลที่ละเอียด รวมไปถึงการสืบค้นความรู้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการทำนาโดยเฉพาะ (หน่วยงานทางราชการ) การนั่งอ่านเอกสารเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำนา เมื่อมีความรู้ที่เพียงพอป่องจึงเริ่มต้นทำนา กระบวนการทำนาของป่องจึงต่างจากชาวนาทั่วไป ป่องใช้แนวทางของการศึกษาเป็นหลักสำคัญในการทำนา ดังภาพต่อไปนี้

ที่มา : ภาพตัดจากภาพยนตร์ เรื่อง ไทบ้านเดอะซีรีส์

จากภาพทั้ง 6 ภาพแสดงลำดับขั้นตอนการทำนาของป่องพอสังเขป ดังนี้ *ภาพที่ 1 (บนซ้าย)* ป่องได้ไปศึกษาเรียนรู้และทดลองปักต้นกล้าในนาข้าว *ภาพที่ 2 (บนขวา)* เป็นภาพแสดงการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูลจากลุงในการทำนาดำ *ภาพที่ 3 (กลางซ้าย)* แสดงขั้นตอนการศึกษาวิธีทำนาหวาน *ภาพที่ 4 (กลางขวา)* แสดงขั้นตอนในการศึกษาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการศึกษาข้อมูลพันธุ์ข้าวและวิธีการทำนาแบบใหม่

จากหน่วยงานทางราชการ *ภาพที่ 5 (ล่างซ้าย)* แสดงขั้นตอนการศึกษาวิธีการทำนาโยนจากคลิปวีดิโอการทำนาโยนตามคำแนะนำจากทางราชการ ส่วน*ภาพที่ 6 (ล่างขวา)* แสดงขั้นตอนของการศึกษาเอกสารและการวางแผนในการเริ่มลงมือทำนาด้วยวิธีการใหม่ที่เรียกว่า “นาโยน”

การเสนอวิธีการทำนาของป่องให้ตรงข้ามกับวิธีการของชาวนาจึงเป็นการผลิตซ้ำการพัฒนาเพื่อลดการทำนาในแบบของชาวบ้านให้ด้อยกว่า ถือเป็นการประกอบสร้างความไม่พัฒนาด้านวิชาการให้เกิดขึ้นกับสังคมอีสานในแบบฉบับที่ว่า “เคยทำอย่างไร ก็ทำเช่นนั้น ไม่พัฒนาความรู้และเทคนิควิธี” ดังนั้น “ป่อง” จึงถูกประกอบสร้างเพื่อเป็นภาพแทนของคนเมืองผู้มากเทคนิควิธีอันเนื่องมาจากการศึกษาผู้มีความรู้ที่ดีกว่าชนบท ความสำเร็จในการทำนาเกิดกับป่องในตอนท้าย ภาพยนตร์จึงผลิตซ้ำให้เห็นถึงความด้อยพัฒนาของสังคมอีสานที่รอการพัฒนา

3. การเล่นกีฬา/เครื่องเล่น ภาพของการเล่นฟุตบอลกลางทุ่งนามักเป็นภาพที่ปรากฏให้เห็นบ่อยครั้งในภาพยนตร์ที่นำเสนอเรื่องราวของชนบทห่างไกลความเจริญ ภาพดังกล่าวถูกผลิตซ้ำในภาพยนตร์เรื่องนี้โดยการเริ่มเรื่องด้วยภาพกลุ่มวันรุ่นชายเล่นฟุตบอลกลางทุ่งนา ดังปรากฏใน*ภาพซ้ายมือ*

ที่มา : ภาพตัดจากภาพยนตร์ เรื่อง ไทบ้านเดอะซีรีส์

ภาพตัวแทนของความไม่พัฒนาในสังคมอีสานเกี่ยวกับการเล่นกีฬาถูกประกอบสร้างเพื่อนำเสนอให้เป็นภาพตรงข้ามกับ “ป่อง” ที่เล่น กอล์ฟ *(ภาพขวา)* ทำให้ป่องมีลักษณะที่แปลกแยกแตกต่างจากคนในสังคมอีสานทั่วไปโดยสิ้นเชิง

การนำเสนอภาพที่ตรงข้ามย่อมแฝงด้วยรหัสความหมายที่ต้องอาศัยการตีความความหมายทางวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในความแตกต่าง โดยเพาะความแตกต่างที่หมายถึงมิติของการพัฒนา-ด้อยพัฒนา

นอกจากกีฬาอย่างกอล์ฟ ป่องยังมีเครื่องเล่นอย่าง “เซกเวย์” ราคากว่าแสนบาทของป่องที่ใช้สำหรับการขับขี่ไปทำนา ซึ่งในภาพยนตร์ยังได้นำเสนอภาพการขับเซกเวย์ควบคู่กับรถไถเดินตาม เทคโนโลยีทางการเกษตรที่ทันสมัยสุดของชาวนา ดังปรากฏในภาพ

ที่มา : ภาพตัดจากภาพยนตร์ เรื่อง ไทบ้านเดอะซีรีส์

จากภาพจะเห็นว่า ภาพยนตร์เลือกเอาของสองสิ่งนี้มานำเสนอเปรียบเทียบกันในหลายฉาก สะท้อนให้เห็นความไม่เข้ากันของพาหนะ “รถไถ” กับ “เซกเวย์” แต่ก็มีนัยของการประกอบสร้างความหมายทางสังคมที่แตกต่างในเรื่องของการพัฒนา-ไม่พัฒนา

ภาพซ้ายมือ ในภาพยนตร์ได้ให้ป่องขับเซกเวย์ตามหลังรถไถของชาวนา กระทั่งคนขับทั้งสองขนานกัน แล้วป่องก็ขับแซงหน้ามาดังภาพ หากวิเคราะห์การใช้เทคนิคของภาพเพื่อการประกอบสร้างความหมาย ดังที่ Luiyaphong(2013 : 11) ได้กล่าวถึงการใช้มุมกล้องสื่อความหมายเชิงอำนาจ โดยการใช้ภาพมุมต่ำในการนำเสนอภาพเพื่อฉายให้เห็นความยิ่งใหญ่ของตัวละครหรือวัตถุ สอดคล้องกับ Phaisiri (2011) ได้ศึกษาการใช้มุมกล้องในหนังผี พบว่า *“หนังผีมักใช้ภาพมุมสูงเพื่อถ่ายทอดภาพลักษณ์ของการมองของผีต่อคนในความหมายผู้ไร้อำนาจ ในทางกลับกันการใช้ภาพมุมต่ำจะใช้ถ่ายภาพของคนที่มองผีที่ดูมีอำนาจมากกว่า”* การเลือกนำเสนอภาพเซกเวย์ที่เคลื่อนตัวมาพร้อมกับรถไถของชาวบ้านและเคลื่อนตัวล่วงหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว ย่อมสื่อถึงความหมายของสิ่งที่มีอำนาจมากกว่าย่อมปรากฏโดดเด่นกว่า นั้นคือเซกเวย์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเทคโนโลยีของคนเมืองที่ทันสมัยกว่าย่อมมีความสำคัญกว่าเทคโนโลยีแบบเดิมอย่างรถไถนา

กีฬาและเครื่องเซกเวย์เป็นการเลือกนำเสนอเพื่อประกอบสร้างความแตกต่างหรือคู่ตรงข้ามอีกรูปแบบหนึ่งในภาพยนตร์เรื่องนี้ การทำให้ป่องแตกต่างจากตัวละครอื่น ๆ ป่องจึงเป็นตัวแทนของสังคมเมืองหรือสังคมที่มีความเจริญมากกว่าสังคมชนบท เพื่อตอกย้ำวาทกรรมพัฒนา การพัฒนาจึงเป็นการทำให้ผู้อื่น (สังคมอีสาน) ดูด้อยกว่า จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลง

ภาพยนตร์ได้ทำหน้าที่ในการประกอบสร้างความด้อยพัฒนา ด้วยการสร้างภาพแทนของความไม่เจริญของสังคมชนบทอีสาน ภายใต้ชุดวาทกรรมพัฒนาตามแบบเมืองหลวงที่มีอำนาจและอิทธิพลมากกว่าชนบทที่ต้องรอการพัฒนาในอนาคต ซึ่งความเชื่อดังกล่าวได้พัฒนาไปสู่รูปของมายาคติที่ฝังรากลึกในสังคม “อีสานไม่เจริญ”

การประกอบสร้างความรู้: นัยของการพัฒนาเพื่อการเปลี่ยนแปลง

ความรู้มีความเชื่อมโยงกับอำนาจและการประกอบสร้างความจริงในสังคม เพราะมีโครงสร้างบางประการทำหน้าที่กำหนดขอบเขตของวัฒนธรรมและความรู้ซ่อนอยู่ โครงสร้างดังกล่าวจึงมีบทบาทในการกำหนดวาทกรรมและการผลิตคำพูดทั้งหลายในสังคม ซึ่งเป็นตัวที่ทำให้เกิดวาทกรรม (discourse) พัฒนา

ชุดความรู้ที่สำคัญในภาพยนตร์เรื่องไทบ้านเดอะซีรีส์คือ ชุดความรู้แบบวิทยาศาสตร์ ที่นำความสำเร็จมาสู่ป่อง ซึ่งความรู้ดังกล่าวได้ผ่านปฏิบัติการทางสังคม โดยมีหน่วยงานราชการช่วยขับเคลื่อน การยอมรับแนวคิดและวิธีการแบบใหม่ในการทำนาจึงเป็นหนทางเดียวที่จะทำให้ชาวนาหลุดพ้นจากความยากจน

วาทกรรมในทางสังคมวิทยา เป็นแนวคิดที่ใช้ในการค้นหาความหมายทางสังคมผ่านปฏิบัติการทางภาษาที่สะท้อนให้เห็นความคิดที่เป็นกรอบความรู้อันสำคัญในสังคม การทำความเข้าใจความหมายของชุดความรู้จึงจำเป็นต้องมองความหมายในเชิงโครงสร้างที่ประกอบสร้างความรู้เรื่องนั้น ๆ โดยมีผู้ให้ความหมายของวาทกรรมไว้อย่างหลากหลาย

Chanthawanit (2016: 283) นักวิชาการทางสังคมวิทยา กล่าวถึงวาทกรรมว่า“วาทกรรม คือ กรอบความคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีลักษณะเป็นสถาบันสืบทอดกันมา แสดงออกผ่านทางการพูดและการเขียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คงไว้ซึ่งวาทกรรมนั้น ๆ” วาทกรรมจึงเป็นการอธิบายหรือการมองหาความจริง ตามระบบคิดของผู้ที่อยู่ในวาทกรรมนั้น และวาทกรรมมีเรื่องของอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบที่ Charoensinolan (1999 : 48) เรียกว่า“ระบบว่าด้วยความเป็นจริง”

Fueangfusakun (2003: 51) กล่าวว่า “วาทกรรม คือ การผลิตความหมายเกี่ยวกับความจริงในเรื่องต่าง ๆ เป็นการผลิตชุดของความรู้ กฎเกณฑ์ และข้อปฏิบัติทางสังคม นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีสถาบันทางสังคมและปฏิบัติการทางสังคมที่ต่อเนื่องจากความรู้นั้นด้วย”

ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ทำหน้าที่ประกอบสร้างความล้าหลังของสังคมอีสาน ผ่านภาพแทนความไม่เจริญในด้านต่าง ๆ อาทิ การแต่งกาย การศึกษา การพยาบาล โดยเฉพาะความเจริญด้านวิทยาการเกษตร ชาวนาขาดความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงเป็นผลให้คนอีสาน

ไม่ประสบความสำเร็จในการทำนา

ภาพการทำการเกษตรแบบดั้งเดิมตามบรรพบุรุษจึงเป็นการผลิตซ้ำความด้อยพัฒนาด้านองค์ความรู้ผลกระทบสำคัญของการไม่พัฒนาความรู้ คือ ชาวนาในสังคมอีสานไม่สามารถก้าวข้ามความยากจนหรือความอดอยากไปได้ ดังภาพชาวบ้านหยิบยืมเงินจากผู้ใหญ่บ้านคำตัน การติดหนี้ร้านขายของชำจากการต้องบริโภค แต่ "ป่อง" ผู้ประสบความสำเร็จในการทำการเกษตร แม้จะไม่มีประสบการณ์ในการทำนามาก่อน แต่เนื่องจากป่องนำเอาความรู้ทางการเกษตรจากการค้นคว้า และขอคำแนะนำจากส่วนราชการจึงประสบความสำเร็จ ชุดความรู้แบบวิทยาศาสตร์จึงถือเป็นความรู้สำคัญต่อการพัฒนาทางการเกษตร ดังคำพูดที่เหมือนจะยอมรับสภาพในความด้อยพัฒนาด้านความรู้ของชาวนา เมื่อถูกป่องตั้งคำถามถึงวิธีการทำนาแบบเดิมที่ทำให้จนเช่นเดิมแต่ก็ยังทำ ***"มึงเรียนมาสูงก็บอกสิว่าจะให้ทำอย่างไร"***

ความสำเร็จในการทำนาของป่อง เกิดขึ้นจากการขอรับคำปรึกษาจากหน่วยงานที่มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว ทำให้ป่องมีความรู้ในการเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีความเหมาะสมต่อสภาพของพื้นที่และเป็นที่ต้องการของตลาด นอกจากนี้ ป่องยังใช้ความรู้แบบวิทยาศาสตร์ทำนารูปแบบใหม่ที่ลดต้นทุนและเพิ่มผลิตตามคำแนะนำของทางราชการ และการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเอง ที่สำคัญป่องยังใช้ความรู้ด้านการตลาดที่ตนศึกษาวางแผนการตลาด ทำให้ป่องเป็นเพียงคนเดียวที่สามารถประสบความสำเร็จจากการทำนาความสำเร็จดังกล่าวจึงแฝงด้วยวาทกรรมวิทยาศาสตร์

ความสำเร็จข้างต้นจึงเป็นการจัดวางองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีความน่าเชื่อถือและทำได้จริง เพื่อลดทอนการทำนาแบบดั้งเดิมที่อิงกับองค์ความรู้แบบพึ่งพาธรรมชาติ พึ่งพาเทพเจ้า (การบูชาผีตาแฮกก่อนลงมือทำนา) เพื่อบันดาลฟ้าฝนที่อุดมสมบูรณ์ แทนการเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพดินและภูมิอากาศ ตรงตามความต้องการของตลาด ความสำเร็จของป่องจึงเป็นการตอกย้ำถึงความรู้ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมากกว่าความเชื่อ ขนบวิถีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา ป่องจึงเป็นผู้ที่มองความสำเร็จจากความรู้ ไม่พึ่งโชควาสนาฝนฟ้าอำนวยอย่างบรรพบุรุษ สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างความรู้กับความไม่รู้ ผ่านวาทกรรมพัฒนาภายใต้ชุดความรู้แบบวิทยาศาสตร์ที่มาจากเมืองหลวงซึ่งถือว่ามีอำนาจและความรู้ความเจริญมากกว่าชนบท

แม้ว่าความรู้แบบวิทยาศาสตร์จะถูกนำเสนอให้มีความสำคัญต่อการเกษตร แต่ก็ไม่ได้ละทิ้งการคงไว้ซึ่งความรู้ดั้งเดิม ภาพของป่องอาศัยการเรียนรู้เรื่องการทำนาผ่านชาวนาในหมู่บ้าน เพื่อทราบปัญหาและค้นหาทางออกต่อไป ในที่สุดก็ค้นพบและได้รับความช่วยเหลือด้านความรู้ในการทำนาจากภาครัฐ ย่อมสะท้อนให้เห็นการจัดวางความสัมพันธ์ระบบการเกษตรสองระบบในลักษณะของการต่อรองทางความคิด เพื่อธำรงไว้ซึ่งความเชื่อแบบดั้งเดิมที่ผสานกับชุดความรู้แบบวิทยาศาสตร์ คือการยอมรับปรับใช้ชุดความรู้แบบวิทยาศาสตร์มาผสมกับความเชื่อดั้งเดิม

ภาพของความขัดแย้งของพ่อกับป่อง ข้อกล่าวหาของพ่อต่อวิธีการทำนาของป่อง ***(มึงเป็นหยังคือต้องเอาข้างไปโยนทิ้งอยู่นา)*** สะท้อนให้เห็นการไม่ยอมรับ หรือภาพของชาวนาคนอื่น ๆ ***(คือเอาเข้ามาโยนไว้จั่งซี่)*** คำพูดของเซียง ***(แม่นอยู่บ่หัวหน้า มึงสิเอาข้าวมาโยนเล่นอย่างนี้)*** หรือแม้แต่เพื่อนในวงสนทนายังพูดว่า ***(นามึงบ่หนิ ข้าวมันสิเกิดบ่ กูว่ามันสิตายหมดแล้ว)*** หลังได้รับชมคลิปวิดีโอการทำนาโยนของป่องต่างมีท่าทีไม่เห็นด้วยกับวิธีการดังกล่าว สุดท้ายความสำเร็จและการยอมรับจากพ่อและชาวบ้านจึงไม่ใช่เพียงการยอมรับในความสำเร็จ หมายถึงการยอมรับชุดความรู้แบบวิทยาศาสตร์

อีกบทพิสูจน์สำคัญอย่างหนึ่งคือ พ่อใหญ่คำตันพ่อของป่องผู้กำหนดให้ป่องต้องพิสูจน์ตัวเองโดยการทำนาให้ประสบความสำเร็จจึงจะได้รับอนุญาตให้ทำร้านสะดวกซื้อตามต้องการ บทพิสูจน์ดังกล่าวเป็นการย้ำความสำคัญของความเป็นอีสานคือ การทำนาที่เปรียบเสมือนลมหายใจสำคัญของคนอีสานการทำนาจึงเป็นภาพแทนวิถีดั้งเดิมของสังคมอีสาน แม้ในท้ายที่สุดป่องจะสามารถเอาชนะบทพิสูจน์นี้ได้ แต่ก็ไม่สามารถหลุดพ้นจากการครอบงำด้วยวาทกรรมพัฒนา เพราะความสำเร็จของเป็นความสำเร็จที่อาศัยความรู้แบบวิทยาศาสตร์ไม่ใช่การใช้ความรู้ดั้งเดิมของบรรพบุรุษ บทพิสูจน์ครั้งนี้จึงพบการต่อรองทางความคิดของระบบสังคมอีสานแบบเดิม กับระบบของความรู้แบบสังคมเมืองที่เจริญมากกว่า การทำนาเพื่อพิสูจน์ตนจึงเป็นการต่อรองเชิงวัฒนธรรมของชุดความคิดดั้งเดิมที่มีต่อชุดความคิดแบบวิทยาศาสตร์

ภาพยนตร์ได้ผลิตซ้ำความคิดล้าสมัยของสังคมอีสาน ผ่านกระบวนการของความรู้ทางการเกษตร เป็นชุดความรู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่มีอำนาจของรัฐ ด้วยการผลิตองค์ความรู้ทางการเกษตรที่มีความเจริญงอกงามกว่าระบบการเกษตรแบบเดิม เพื่อเชิดชูความรู้แบบวิทยาศาสตร์ เป็นความรู้ที่สำคัญต่อการเกษตรที่จะช่วยให้ชาวนาในชนบทอีสานหลุดพ้นจากความยากจน

บทสรุป

ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้สะท้อนความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมจากโครงสร้างทางสังคมที่มีอยู่ ระบบวัฒนธรรมของสังคมได้สร้างความเป็นอื่นผ่านอัตลักษณ์เช่นความยากจน การศึกษา ความอดอยาก การแต่งกาย ภาษา ระบบความคิด ความไม่เจริญ เพื่อแบ่งความเหมือน-ต่างออกจากกัน ระหว่างสังคมอีสานกับสังคมอื่น ๆ

ความเป็นอื่นจะได้รับการประกอบสร้างเพื่อนำเสนอตัวตน (อัตลักษณ์) ของคนอีสาน แต่สิ่งสำคัญที่สุดแห่งความเป็นอื่น คือ พหุวัฒนธรรม ให้เป็นการประสานวัฒนธรรมรองในวัฒนธรรมหลัก สะท้อนความสัมพันธ์เชิงอำนาจในวัฒนธรรม ผ่านชุดความรู้แบบวิทยาศาสตร์กับอำนาจผ่านปฏิบัติการทางสังคมที่มีส่วนราชการรองรับ ระบบที่สร้างขึ้นมาถูกทำให้ยอมรับอย่างไร้ข้อสงสัย มองว่าเป็นเรื่องธรรมชาติ นั่นคือ ความรู้ดังกล่าวได้กลายสภาพเป็นมายาคติคือ การเชื่อว่าผู้มีความรู้มากกว่าย่อมได้เปรียบเสมอ

ภาพยนตร์ได้นำเสนอให้เห็นถึงอำนาจในวัฒนธรรมที่มีความสำคัญและบงการชีวิตมนุษย์ให้เกิดการยอมรับ ปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลง เช่น การยอมรับในวิธีการทำนาแบบใหม่หลังจากที่ป่องได้พิสูจน์ให้เห็นในการผลิตข้าวและส่งจำหน่าย จะเห็นได้ว่าอำนาจในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทรงอิทธิพลอยู่เสมอแม้ความรู้แบบวิทยาศาสตร์เป็นความรู้ที่สำคัญภายใต้วาทกรรมการพัฒนา บนความคิดเชิงวัฒนธรรมที่แตกต่างนำมาซึ่งการต่อรองทางวัฒนธรรม เพื่อการยอมรับปรับเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรมเก่า-ใหม่ดังที่ป่องได้รับการยอมรับจากคนในสังคมว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการผลิตข้าว และป่องเองไม่ได้ละเลยการเรียนรู้วิถีการทำนาจากชาวนา ซึ่งเป็นวิธีการที่กระทำสืบต่อกันมาช้านาน

แม้กาลเวลาจะผ่านมานานเพียงใด อีสานในวรรณกรรมภาพยนตร์ยังคงผลิตซ้ำภาพคนอีสาน *'โง่ จน เจ็บ'* ไม่ต่างจากภาพยนตร์ในอดีตอย่าง “ทองปาน (พ.ศ. 2520)” กับบทสรุปของภาพยนตร์ที่เขาต้องหายไปจากสังคมตามประสาคนตัวน้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา ฉะนั้นการยอมรับและปรับเปลี่ยนเท่านั้นคือหนทางที่จะทำให้มีชีวิตรอดต่อไป

Reference

Chaithongdi, C. (2015). ***Isan ruam samai kan wikhro chonnabot nai tua bot blae bori bot.*** (in Thai). [The Contemporary Isan: Rural Analysis in Text and Context]. Nonthaburi: Sipanya Press.

Chanthawanit, S. (2016). ***Thritsadi sangkhom witthaya.*** (in Thai) [Theory of Sociology]. (7th Edition). Bangkok: Chulalongkorn University.

Chot-udomphan, S., (ed). (2008). *Wathakam phap thaen.* (in Thai) [Discourse, Representation and Identity]. **Journal of Arts.** 37 (1): 1-15.

Fueangfusakun, A. (2003). ***Attalak.*** (in Thai) [identity]. Bangkok: National Research Council in Sociology of Office of National Research Council of Thailand.

Kiti-Asa, P. (2003). ***Thong thin niyom.*** (in thai) [Localism]. (2nd Edition). Bangkok: In-Som Fund for Research in Humanities.

Lueaaramsi, P. (Ed).(2003). ***Attalak chattiphan lae khwam pen chai khop.*** Bangkok: Princess Maha ChakriSirindhorn Anthropology Centre (Public Organization).

Luiyaphong, K. (2013). ***Phapphayon kap kan prakop sang sangkhom phu khon prawattisat.*** (in Thai). [Film and Construction of Society, Man, History and Nation]. Bangkok: Chulalongkorn University.

Phatkunwanit, C. (2012). ***Fa bo kan.*** (in Thai). [The Sky is No Barrier]. Bangkok: Reading Press.

Prachakun, N. (2001). ***Kham nam sanoe bot plae, nai maya khati Sanniphon chak mythologies khong Roland Barthes.*** (in Thai) [Preface to Translation of Article Collected from Mythologies of Roland Barthes]. Translated from the French by Wannaphimon Akkhisap. Bangkok: Khopfai Publishing Project.

Thairat Online. (2017). ***Yang ueng!!!koi28 lan thai ban doe siri Phung Su Thiwi Pi Na.*** (in Thai) [Marvelous!!! Secured 28 Million Baths for 'Thai BanThe Series' moving forward TV next year]. Retrieved from https://www.thairath.co.th/Content./1036694

Samransukthiwa, W. (2009). ***The film and book.*** Bangkok: Library.

การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏในนิตยสารท่องเที่ยว*

Language of Persuasion in Airline Advertisements Appearing in Travel Magazines

ชนกนันท์ จิวริยเวชช์[1] / ปัณณรัช ชูเชิด[2]/ ศรัณย์พร ศิลปพรหม[3]/
เฉลิมพล ตั้งศิริสกุล[4]/ รณกร วังชนะชัย[5]

Chanoknan Chiwariyawet[1] / Pannarat Chuchoet[2]/ Saranphon Sinlapaphrom[3]/
Chaleomphon Tangsirisakun[4]/ Ronnakon Wangchanachai[5]

[1]ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

[1-5]Thai Language Department, Faculty of Humanities, Kasetsart University
Bangkok 10900, Thailand

Corresponding author. Email: chanoknan_jew@hotmail.com

Abstract

This research aims to study the composition of the airline advertisement and the language strategies for persuasive in the airline advertisement from 3 travel magazines such as Osotho magazine, Traveller's Companion Magazine and Travel around the World Magazine from January 2015 to December 2016 for 72 copies and 57 advertisements. The research found that there is 6 components of airline advertisement such as; headlines, text, caption, slogan, images and colors.There are 2 language strategies for persuasive in the airlines advertisement which is: (1) Using Verbal language such as mentioning desirable things, specifying promotion period, making reference, metaphor, word repetition, pronouns, hyperbole, rhyme, rhetorical questions, slang, and order or offer. (2) Using Non-verbal language such as language strategies for image use, presenter image, indicating target customer

* บทความวิจัยนี้ปรับแก้จากรายงานการวิจัย รายวิชา 01361498 ปัญหาพิเศษ ภาคปลายปีการศึกษา 2559 ส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย และตีพิมพ์หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์วิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำและความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยอย่างสูง

image, destination attractions image, service image, symbolic image; and the language strategies for color using, we found that they using organization colors and complementary colors.From the study, we have found that airline advertisement had some various components; with the different ways of strategies that used for a persuasive customer. The most strategies that have been used in airline advertisement are the mention of desirable things by reason of persuasive customer to convince them to use product or service. Which this strategyis matched with the purpose of advertising; both service information, providing service prices and destination information.

Keywords: the language strategies, persuasion, airline advertisement, travel magazines

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินจากนิตยสารท่องเที่ยว 3 ชื่อฉบับ ได้แก่ นิตยสาร อ.ส.ท. นิตยสารเพื่อนเดินทาง และนิตยสารเที่ยวรอบโลก ตั้งแต่ฉบับเดือนมกราคม พ.ศ. 2558 ถึงฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 รวม 72 ฉบับ เป็นจำนวนโฆษณาทั้งสิ้น 57 ชิ้นงานโฆษณา ผลการวิจัยพบว่าการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินมี 2 วิธีคือ (1) การใช้วัจนภาษา ได้แก่ การกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์ การระบุระยะเวลาส่งเสริมการขายการอ้างถึง การใช้อุปลักษณ์ การซ้ำคำ การใช้คำสรรพนามบอกบุรุษ การใช้คำกล่าวเกินจริง การใช้คำคล้องจอง การใช้คำถามวาทศิลป์การใช้คำสแลง และการใช้คำแบบออกคำสั่งหรือชี้ชวน และ (2) การใช้อวัจนภาษา ได้แก่ การใช้ภาพ เช่น ภาพผู้นำเสนอสินค้าและบริการ ภาพกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ภาพสถานที่ท่องเที่ยวจุดหมายปลายทาง ภาพการให้บริการของสายการบิน ภาพสัญลักษณ์ และการใช้สีทั้งการใช้สีประจำองค์กรและการใช้สีคู่ตรงข้ามจากการศึกษาพบว่าโฆษณาสายการบินมีองค์ประกอบหลายส่วนสำคัญซึ่งปรากฏการใช้ภาษาเพื่อการโน้มน้าวใจในลักษณะต่าง ๆ โดยวิธีการโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏมากที่สุดคือ การกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์ เพราะการกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่ดีหรือตรงกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคต้องการใช้สินค้าหรือบริการนั้น ๆ ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ในการโฆษณาของสายการบินทั้งการให้ข้อมูลบริการ การให้ข้อมูลราคาบริการ และการให้ข้อมูลจุดหมายปลายทาง

คำสำคัญ: การใช้ภาษา, การโน้มน้าวใจ, โฆษณาสายการบิน, นิตยสารท่องเที่ยว

บทนำ

ปัจจุบันธุรกิจท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นอันดับต้น ๆ จากรายงานสถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทย ปีงบประมาณ 2558 Tourism Authority of Thailand (2015)กล่าวว่า “ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 2,187,723 ล้านบาท” รัฐบาลไทยเล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมดังกล่าว จึงมีนโยบายในการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวและใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ

องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวคือการคมนาคม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวไปได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินทางทางอากาศ ส่งผลให้ธุรกิจสายการบินมีอัตราการแข่งขันสูงขึ้นเพื่อรักษาส่วนครองทางการตลาดไว้การโฆษณาจึงเป็นช่องทางสำคัญที่ธุรกิจสายการบินใช้เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคเกิดการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินของตน

นิตยสารท่องเที่ยวเป็นนิตยสารเฉพาะประเภทหนึ่ง มุ่งกลุ่มผู้อ่านที่นิยมสนใจเรื่องการท่องเที่ยวเป็นหลักนอกจากจะมีข้อมูลความรู้และภาพประกอบเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม ข้อมูลและคำแนะนำเรื่องการเตรียมตัวก่อนเดินทาง วิธีการเดินทาง ที่พัก อาหาร ตลอดจนเรื่องราววิถีชีวิตและวัฒนธรรมต่าง ๆ ของผู้คนและสถานที่ท่องเที่ยวแล้วนั้น ส่วนหนึ่งที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของนิตยสารท่องเที่ยวก็คือ โฆษณาสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

จากการสำรวจโฆษณาสายการบินในนิตยสารท่องเที่ยว ผู้วิจัยเห็นว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการโน้มน้าวใจให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการได้ ดังที่ Inchamnong (2009) กล่าวว่า “บทโฆษณาในปัจจุบันส่งผลต่อทัศนคติของผู้บริโภค ผู้บริโภคจะจดจำโฆษณาในนิตยสารนั้นได้ หากโฆษณามีความน่าสนใจ และผู้บริโภคมักตัดสินใจซื้อสินค้าหรือใช้บริการโดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่ในนิตยสาร” ดังนั้น ภาษาที่ใช้ในบทโฆษณาจึงต้องผ่านการคัดสรรถ้อยคำเพื่อให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุดในการโน้มน้าวใจ

ผู้บริโภค โดยการถ่ายทอดผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ของโฆษณา อาทิ พาดหัวโฆษณา ข้อความโฆษณา คำขวัญ และ ภาพ เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความคิดคล้อยตามอันนำไปสู่การตัดสินใจใช้บริการของสายการบินนั้น ๆ

จากการสำรวจงานวิจัยที่ผ่านมาเบื้องต้น พบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการโน้มน้าวใจในโฆษณาสินค้าและบริการอยู่จำนวนมาก งานวิจัยที่มุ่งเน้นศึกษาการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจก็เป็นแนวทางการศึกษาหนึ่งที่ได้รับความสนใจมาอย่างต่อเนื่อง อาทิ Suvaree (2006) การศึกษาการใช้ภาษาในโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์ของสายการบิน Jiratikan (2007) ศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาเครื่องสำอางสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชาย ปี พ.ศ. 2549 Suwannachang (2010) ศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ Thongtaweewattana (2014) ศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในอนุสาร อ.ส.ท. แม้งานวิจัยของ Suvaree (2006) จะศึกษาการใช้ภาษาในโฆษณาสายการบินในสื่อสิ่งพิมพ์ แต่งานวิจัยดังกล่าวมุ่งศึกษาภาษาภาพพจน์และเทคนิคจูงใจในโฆษณา ส่วนงานวิจัยของ Thongtaweewattana (2014) ศึกษาเฉพาะในนิตยสาร อ.ส.ท. ในช่วง พ.ศ.2520 – 2554 ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏในนิตยสารท่องเที่ยวดังได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อขยายขอบเขตการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

ศึกษาการใช้ภาษาเพื่อการโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบิน

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ มุ่งศึกษาการใช้ภาษาทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏในนิตยสารท่องเที่ยว จากนิตยสาร 3 ชื่อฉบับ ได้แก่ นิตยสาร อ.ส.ท. นิตยสารเพื่อนเดินทาง และนิตยสารเที่ยวรอบโลก ตั้งแต่ฉบับเดือนมกราคม พ.ศ.2558 ถึงฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 รวม 72 ฉบับ เป็นจำนวนโฆษณาทั้งสิ้น 57 ชิ้นงานโฆษณา ทั้งนี้ไม่นับรวมโฆษณาที่ปรากฏซ้ำ

แนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย

แนวคิดที่ใช้ในงานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์สำคัญคือ การโน้มน้าวใจและการโฆษณา ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดดังกล่าวเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการโน้มน้าวใจ

Chiwpricha (2005 : 134-136) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการโน้มน้าวใจไว้ว่า การโน้มน้าวใจมีจุดมุ่งหมายสำคัญดังต่อไปนี้

1. เพื่อจูงใจให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจเกิดความเชื่อถือ ศรัทธาในเรื่องนั้น ๆ หรือในตัวผู้โน้มน้าวใจ หรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติความเชื่อของผู้ถูกโน้มน้าวใจ
2. เพื่อเร้าใจหรือสร้างความประทับใจแก่ผู้ถูกโน้มน้าวใจ
3. เพื่อปลุกใจให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจปฏิบัติตามอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้พูดต้องการ ซึ่งผู้ถูกโน้มน้าวใจยังมิได้เคยเชื่อถือหรือปฏิบัติมาก่อน หรือย้ำและเสริมสร้างความเชื่อถือการกระทำบางอย่างที่เคยดำเนินอยู่แล้วให้มั่นคงยิ่งขึ้น
4. เพื่อให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจเลิกเชื่อหรือเลิกประพฤติปฏิบัติในบางสิ่งบางอย่างที่ผู้ถูกโน้มน้าวใจเคยเชื่อหรือปฏิบัติอยู่ก่อนแล้ว

แนวคิดเกี่ยวกับการโฆษณาและการใช้ภาษาโฆษณา

การโฆษณา หมายถึง รูปแบบของการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการตอบสนองตามที่ผู้โฆษณาต้องการ ซึ่งในการนำเสนอข่าวสารนั้นอาจเป็นการส่งเสริมแนวคิด สินค้า หรือบริการก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องมีการชำระเงินและผ่านสื่อที่มิใช่ตัวบุคคล โดยมีการระบุชื่อผู้ส่งสารหรือผู้โฆษณา (Vantamay, 2011 : 1-2)

Khanthuwan (2007 : 38) กล่าวว่า ในการสร้างสรรค์งานโฆษณา (Creative Mix) นั้น นอกจากผู้สร้างสรรค์จะต้องมีแนวความคิดของผู้โฆษณาเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่ปรากฏออกมา การเลือกใช้สื่อแต่ละประเภทให้เหมาะสมแล้ว การใช้ภาษาในการส่งสารโฆษณาออกมานั้นถือว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน สำหรับภาษาที่ใช้ในการโฆษณานั้นแบ่งออกเป็นวัจนภาษา (Verbal Language) และอวัจนภาษา (Non-Verbal Language)

Khanthuwan (2007 : 38-40) กล่าวถึงการใช้ภาษาในการสร้างสรรค์งานโฆษณา ดังนี้

1. *ชื่อสินค้า (Brand Name)* ในการตั้งชื่อสินค้า จะแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

1.1 Functional Name หมายถึง เป็นชื่อที่เกี่ยวพันกับสินค้าโดยตรง

1.2 Fancy Nameเป็นลักษณะการตั้งชื่อสินค้าที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวสินค้า แต่เป็นชื่อที่ฟังแล้วเกิดความรู้สึกที่ดี (Pleasant Association)

2. *พาดหัว (Head Line)* มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคให้ดูหรือฟังโฆษณา และกระตุ้นให้ผู้บริโภคอ่านรายละเอียดของข้อความโฆษณาให้มากขึ้น ลักษณะของพาดหัวที่ดีไม่ควรจะยาวหรือสั้นเกินไป ควรจะอยู่ในระหว่าง 8-12 คำ หรือไม่ควรเกิน 15 คำ การพาดหัวโฆษณาสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ข้อความพาดหัวแบบข่าว (News Headline) ข้อความพาดหัวที่ยืนยันประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับ (Promise the Reader a Benefit) ข้อความที่ให้คำแนะนำ (Give Advice to the Reader) ข้อความพาดหัวที่เป็นประโยคคำถาม (Question) ข้อความพาดหัวที่พลิกผันผลร้ายให้กับกลายเป็นผลดี (Reverse Benefit)

3. *คำบรรยายใต้ภาพ (Caption)* ข้อความที่จะขยายความหมายของภาพที่ปรากฏให้เด่นชัดยิ่งขึ้น มีหลักในการเขียนคือสิ่งใดที่ภาพแสดงไว้อย่างชัดเจนอยู่แล้วหรือทราบอย่างแจ่มชัดยิ่งขึ้น

4. *คำขวัญ (Slogan)* ทำให้ผู้บริโภคมีความทรงจำต่อสินค้านานเท่านาน เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ แม้ว่าจะเปลี่ยนภาพโฆษณา ข้อความใหม่ แต่คำขวัญจะเป็นสิ่งเดียวที่ไม่ควรเปลี่ยน

5. *ข้อความโฆษณา (Copy)* จะต้องเป็นข้อความที่สร้างสรรค์ Wongmontha (1997) กล่าวว่า "ข้อความโฆษณาที่ดีต้องสามารถสร้างเอกลักษณ์หรือสร้างความแตกต่างให้กับสินค้าได้ตอกย้ำผลประโยชน์ผู้บริโภคมักเลือกซื้อสินค้าโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสินค้าเป็นหลัก และเป็นตัวให้เหตุผลต่อผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้า

6. *ภาพ (Illustration)* บางครั้งอธิบายได้ดีกว่าคำพูดการจัดภาพลงไปในงานโฆษณาภาพต้องสอดคล้องกับพาดหัวและตัวข้อความงานโฆษณา (Copy)

7. *สี (Color)* สีมีบทบาทสำคัญต่อความสนใจของมนุษย์ การเลือกใช้สีจึงเป็นจิตวิทยาของศิลปะอีกแนวหนึ่ง โดยจะชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของสีที่มีต่ออารมณ์ ความรู้สึกของมนุษย์เรา ดังนั้น สีจึงมีบทบาทมากในงานโฆษณา

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเกี่ยวกับการโน้มน้าวใจและการโฆษณาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏในนิตยสารท่องเที่ยว ดังจะกล่าวผลการวิจัยในลำดับต่อไป

ผลการวิจัย

ก่อนจะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏในนิตยสารท่องเที่ยว ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบของโฆษณาสายการบิน เพื่อแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบของโฆษณาแต่ละส่วนนั้นเป็นพื้นที่และมีหน้าที่สำคัญที่จะนำไปสู่การใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจได้อย่างไรบ้าง

องค์ประกอบของโฆษณาสายการบิน

จากการศึกษาโฆษณาสายการบินทั้ง 57 ชิ้นงานโฆษณาผู้วิจัยพบว่า องค์ประกอบของโฆษณาสายการบินมีองค์ประกอบ6 องค์ประกอบ ได้แก่ พาดหัวโฆษณา ข้อความโฆษณา คำบรรยายใต้ภาพ คำขวัญ ภาพ และสี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่1 ภาพแสดงองค์ประกอบของโฆษณาสายการบิน
(นิตยสารเที่ยวรอบโลก ฉบับที่ 406 มิถุนายน พ.ศ.2559)

พาดหัวโฆษณาสายการบิน มีหน้าที่สร้างความสะดุดตาและเร้าความสนใจของผู้บริโภคให้สนใจบทโฆษณา มี 8 ประเภท ได้แก่ พาดหัวแบบข่าว พาดหัวที่ยืนยันประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับพาดหัวที่ให้คำแนะนำ พาดหัวกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก พาดหัวที่บ่งบอกตราสินค้า พาดหัวที่เป็นประโยคคำสั่ง พาดหัวที่มีการเล่นคำ และพาดหัวที่เป็นคำพูดของคนดัง จากการวิเคราะห์พบว่าโฆษณาสายการบินใช้การพาดหัวที่บ่งบอกตราสินค้าคู่กับ

พาดหัวที่ยืนยันประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับมากที่สุด

ข้อความโฆษณาสายการบิน เป็นองค์ประกอบที่ขยายความจากพาดหัวโฆษณาหรือสร้างความเข้าใจต่อเนื่องจากพาดหัวโฆษณา มี 4 ประเภท ได้แก่ ข้อความที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริการ ข้อความที่ให้ข้อมูลราคาบริการ ข้อความที่ให้ข้อมูลจุดหมายปลายทาง และข้อความที่สร้างภาพลักษณ์และเจตคติที่ดีให้กับผู้ใช้บริการ

คำบรรยายใต้ภาพโฆษณาสายการบิน มี 1 ประเภท คือ ข้อความที่บอกรายละเอียดของภาพหรือขยายความหมายของภาพให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

คำขวัญโฆษณาสายการบิน ทำหน้าที่บอกจุดเด่นของสายการบิน และสื่อภาพลักษณ์หรือจุดยืนของสายการบิน มี 2 ประเภท ได้แก่ คำขวัญที่สื่อความถึงคุณภาพของสายการบิน และคำขวัญที่สื่อความถึงบุคลิกของผู้ใช้บริการ

ภาพโฆษณาสายการบิน เป็นองค์ประกอบที่ช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับเนื้อหาโฆษณา ช่วยสร้างความสะดุดตาและเพิ่มความละเอียดชัดเจนให้กับเนื้อหาโฆษณา มี 7 ประเภท ได้แก่ ภาพแสดงสถานที่มาของสินค้า ภาพนำจุดเด่นของสินค้าบางส่วนมาแสดง ภาพของลูกค้าที่มีความสุข ภาพของกลุ่มเป้าหมายหรือบุคลิกภาพของลูกค้า ภาพกราฟิก ภาพผู้นำเสนอ และภาพสัญลักษณ์

สีโฆษณาสายการบิน เป็นองค์ประกอบที่สร้างการจดจำให้กับผู้บริโภค และช่วยสร้างความน่าสนใจให้กับโฆษณา อีกทั้งยังใช้สีเพื่อบ่งบอกตราสินค้าซึ่งหมายถึงชื่อธุรกิจสายการบินเป็นหลักจะเห็นว่าองค์ประกอบของโฆษณาสายการบินทั้ง 6 องค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นพาดหัวโฆษณา ข้อความโฆษณา คำบรรยายใต้ภาพ คำขวัญ ภาพ และสี ล้วนเป็นพื้นที่และมีหน้าที่สำคัญที่จะนำไปสู่การใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจได้ทั้งสิ้น ดังจะกล่าวถึงการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจ ต่อไปนี้

การใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบิน

การใช้ภาษาเพื่อการโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินมี 2 ประเภทหลัก ได้แก่ การใช้วัจนภาษา และการใช้อวัจนภาษา

ผู้วิจัยพบการใช้วัจนภาษาเพื่อการโน้มน้าวใจในบทโฆษณาสายการบิน 11 วิธี ได้แก่การกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์ การระบุระยะเวลาส่งเสริมการขาย การอ้างถึง การใช้อุปลักษณ์ การซ้ำคำ การใช้คำสรรพนามบอกบุรุษ การใช้คำกล่าวเกินจริง การใช้คำคล้องจอง การใช้คำถามวาทศิลป์ การใช้คำสแลง และการใช้คำแบบออกคำสั่งหรือชี้ชวน

1. การใช้วัจนภาษา

1.1 การกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์

ตัวอย่าง

"ไทยสมายล์ ให้คุณ**บินสบายขึ้น** จากทั้งสุวรรณภูมิและดอนเมือง สู่หลากหลายเส้นทางการบิน"

(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 427 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)

จากพาดหัวโฆษณาข้างต้น คือ พาดหัวโฆษณาของสายการบินไทยสมายล์ที่ใช้การระบุบริการที่ดีว่า "บินสบายขึ้น" โฆษณาใช้คำว่า "สบาย" โน้มน้าวใจให้เลือกเดินทางโดยเครื่องบินสายการบินไทยสมายล์เพื่อจะได้รับความสะดวกสบาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคคาดหวังที่จะได้รับบริการที่ดีจากการเดินทางโดยเครื่องบิน และคำว่า "ขึ้น" ช่วยบอกระดับความสบายนั้นว่า "สบายขึ้น" มากกว่าเดิม

1.2 การระบุระยะเวลาส่งเสริมการขาย

ตัวอย่าง

"ยุโรปหรรษา เริ่มต้นที่ 23,570* บาท ราคาไป-กลับ / 1 ท่าน ราคารวมสุทธิ สำรองที่นั่ง และออกบัตรโดยสาร**วันนี้ - 31 มีนาคม 2558**"

(นิตยสารเที่ยวรอบโลก ฉบับที่ 390 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2558)

จากพาดหัวโฆษณาข้างต้น คือ พาดหัวโฆษณาของสายการบินไทยที่กล่าวถึงระยะเวลาส่งเสริมการขายว่า "วันนี้ - 31 มีนาคม 2558" เป็นการแจ้งให้ทราบถึงระยะเวลาการส่งเสริมการขายที่ระบุในบทโฆษณา อีกทั้งเพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดการซื้อสินค้าและบริการในช่วงเวลาที่กำหนด

1.3 การอ้างถึง

ตัวอย่าง

"บริการเต็มรูปแบบกับบางกอกแอร์เวย์ส สายการบินภูมิภาคยอดเยี่ยมของโลก ห้องรับรอง / **เมนูอาหารบนเครื่องโดยเชฟหมึกแดง**"

(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 421 มกราคม พ.ศ.2558)

จากพาดหัวโฆษณาข้างต้น คือ พาดหัวโฆษณาของสายการบินบางกอกแอร์เวย์สที่ใช้การอ้างถึงบุคคลที่ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาหารว่า "เมนูอาหารบนเครื่องโดยเชฟหมึกแดง" โดยแสดงเจตนาให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่นว่า เมนูบนเครื่องบินมีรสชาติ

ที่ดี การอ้างถึงเชฟหมึกแดง เป็นนามปากกาของหม่อมหลวงศิริเฉลิม สวัสดิวัตน์ ผู้เชี่ยวชาญในการทำอาหารไทย เป็นวิธีเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจผู้บริโภคเกิดการโน้มน้าวใจในการตัดสินใจใช้บริการ

1.4 การใช้อุปลักษณ์

ตัวอย่าง

"**เปิดประตู**สู่อินเดียใต้ บินตรงจาก กรุงเทพฯ-บังกาลอร์"

(นิตยสารเที่ยวรอบโลก ฉบับที่ 396 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

จากพาดหัวโฆษณาข้างต้น คือ พาดหัวโฆษณาของสายการบินแอร์เอเชียที่ใช้การเปิดเส้นทางบินใหม่มาใช้เปรียบเทียบกับการเปิดประตู โดยใช้ว่า "เปิดประตู" เป็นการใช้รูปภาษาที่มีความหมายเปรียบแสดงถึงการเริ่มต้น การเริ่มทำในสิ่งใหม่ ๆ ในที่นี้หมายถึงการเริ่มต้นเปิดเส้นทางการบินใหม่ที่มีจุดเริ่มต้นของเส้นทางคือ "กรุงเทพฯ" และมีจุดหมายปลายทางคือ "บังกาลอร์"

1.5 การซ้ำคำ

ตัวอย่าง

"บนชั้น**ธุรกิจ**ที่อิสระจากโลก**ธุรกิจ**"

(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 429 กันยายน พ.ศ. 2558)

จากพาดหัวโฆษณาข้างต้น คือพาดหัวโฆษณาของสายการบินไทย มีการซ้ำคำว่า "ธุรกิจ" ในข้อความว่า "ชั้นธุรกิจ" หมายถึง ระดับชั้นโดยสารบนเครื่องบิน และ ข้อความว่า "โลกธุรกิจ" หมายถึง วงการเศษฐกิจ ซึ่งการซ้ำคำข้างต้นก่อให้เกิดความสละสลวย และเน้นคำว่าธุรกิจ เพื่อเป็นการโน้มน้าวใจผู้บริโภคที่เป็นนักธุรกิจว่า เมื่อใช้บริการที่นั่งชั้นธุรกิจจะสะดวกสบาย ไม่ต้องเคร่งเครียด หรือได้ปล่อยวางจากการทำธุรกิจ

1.6 การใช้คำสรรพนามบอกบุรุษ

ตัวอย่าง

"ANA สายการบินญี่ปุ่นระดับ 5 ดาว ให้**ท่าน**บินลัดฟ้าสู่ 10 เส้นทางในอเมริกาและแคนาดาด้วยการเดินทางแบบไร้รอยต่อ พร้อมบริการ 4 เที่ยวบินออกจากกรุงเทพสู่โตเกียวทุกวัน เพื่อให้การต่อเครื่องไปยังอเมริกาของ**ท่าน**ราบรื่นและรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้สำหรับชั้นที่นั่งธุรกิจ**เรา**มีบริการที่นั่งปรับนอนราบได้ให้ท่านพักผ่อนได้อย่างเต็มที่"

(นิตยสารเที่ยวรอบโลก ฉบับที่ 400 ธันวาคม พ.ศ. 2558)

จากข้อความโฆษณาข้างต้น คือข้อความโฆษณาของสายการบินออลนิปปอนแอร์เวย์ที่ใช้คำสรรพนามแทนผู้ฟัง (ผู้บริโภค) ว่า *ท่าน* เพื่อแสดงความเคารพยกย่องหรือให้เกียรติว่าผู้บริโภคเป็นบุคคลที่สำคัญ และใช้คำสรรพนามแทนผู้พูด (ผู้ผลิตสื่อโฆษณาหรือผู้ให้บริการ) ว่า *เรา* เพื่อแทนสายการบินออลนิปปอนแอร์เวย์ การใช้สรรพนามดังกล่าวเป็นการแสดงความเป็นพวกเดียวกันของผู้ให้บริการและแสดงความสนิทสนมกับผู้บริโภคเพื่อให้ผู้บริโภคไว้วางใจในการเลือกใช้บริการ

1.7 การใช้คำกล่าวเกินจริง

ตัวอย่าง

"การบินไทย **รักคุณเท่าฟ้า**"

(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 436 เมษายน พ.ศ. 2559)

จากคำขวัญข้างต้น เป็นคำขวัญของสายการบินไทยโดยใช้คำขวัญว่า "รักคุณเท่าฟ้า" โดยเปรียบสายการบินไทย "รัก" ผู้โดยสารมากเหมือนความกว้างใหญ่ของท้องฟ้าซึ่งเป็นการใช้คำกล่าวเกินจริง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรักและความเอาใจใส่ที่สายการบินไทยมอบให้แก่ผู้ใช้บริการโดยเป็นการโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภครู้สึกว่าเป็นบุคคลที่สำคัญและจะได้รับการบริการอย่างดีที่สุด

1.8 การใช้คำคล้องจอง

ตัวอย่าง

"ไทย**สมายล์** ให้คุณบิน**สบาย**ขึ้น"

(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 427 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)

จากพาดหัวโฆษณาข้างต้น เป็นพาดหัวโฆษณาของสายการบินไทยสมายล์ปรากฏใช้คำคล้องจองว่า "สมายล์" และ "สบาย" เพื่อให้ข้อความพาดหัวของโฆษณามีความน่าสนใจ อีกทั้งเป็นการเน้นชื่อตราสินค้าของสายการบินไทยสมายล์เพื่อสร้างภาพจำต่อตราสินค้า โดยใช้คำว่า "สบายขึ้น" เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภครู้สึกว่าเมื่อใช้บริการสายการบินไทยสมายล์จะเดินทางได้สะดวกสบายขึ้นกว่าในอดีต

1.9 การใช้คำถามวาทศิลป์

ตัวอย่าง

"**ทำไมใคร ๆ ก็ตกหลุมรักหลวงพระบาง** สนุกได้เต็มอิ่ม 3 วัน 2 คืน"

(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 437 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559)

จากพาดหัวโฆษณาข้างต้น เป็นการใช้คำถามวาทศิลป์ในพาดหัวโฆษณาของโฆษณาสายการบินแอร์เอเชียว่า "ทำไมใคร ๆ ก็ตกหลุมรักหลวงพระบาง" เพื่อให้ผู้บริโภคฉุกคิดและตระหนักถึงสิ่งที่ผู้ผลิตโฆษณาถามว่า ใคร ๆ ก็หลงรักหลวงพระบาง และเป็นการยืนยันคำตอบเช่นเดียวกับที่ผู้ผลิตโฆษณาได้คาดหวังไว้ เพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านสนใจในเนื้อหาส่วนอื่น ๆ ที่แสดงถึงรายละเอียดในการท่องเที่ยวหลวงพระบางต่อไป

1.10 การใช้คำสแลง

ตัวอย่าง

"บินกับบางกอกแอร์เวย์ส ใช้ Boutique Lounge **เก๋ ๆ**"

(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 426 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

จากพาดหัวโฆษณาข้างต้น คือ พาดหัวโฆษณาของสายการบินบางกอกแอร์เวย์สที่ใช้คำสแลงว่า "เก๋" หมายถึง แปลกแต่น่าดูพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 (Royal Institute, 2010: 14) สื่อให้เห็นว่าการให้บริการของสายการบินบางกอกแอร์เวย์สมีความแปลกแตกต่าง เพื่อให้บทโฆษณามีความทันสมัยและเพื่อเข้าถึงทั้งกลุ่มผู้บริโภคทั่วไปได้ง่ายขึ้น

1.11 การใช้คำแบบออกคำสั่งหรือชี้ชวน

ตัวอย่าง

"**<u>จองเลย:</u>** วันนี้ - 15 กันยายน 2558 และอีกหลากหลายเส้นทาง คลิก>> www.evaair.com"

(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 429 กันยายน พ.ศ. 2558)

จากข้อความโฆษณาข้างต้น คือ ข้อความโฆษณาของสายการบินเอวาแอร์ ใช้ข้อความชี้ชวนว่า "จองเลย" มีความหมายเชิญชวนให้ผู้บริโภคเกิดการจองการบริการ และเพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการอยากใช้บริการภายในระยะเวลาส่งเสริมการขายที่กำหนด

2. การใช้อวัจนภาษา

2.1 การใช้ภาพ

ตัวอย่าง

ภาพที่ 2 การใช้ภาพผู้นำเสนอของสายการบินบางกอกแอร์เวย์ส
(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 423 มีนาคม พ.ศ. 2558)

จากภาพข้างต้น เป็นภาพของสายการบินแอร์เอเชียที่ใช้ภาพผู้นำเสนอสินค้าและบริการ คือ ญาญ่า อุรัสยา เสปอร์บันด์ ซึ่งเป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงและมีบุคลิกเป็นคนรุ่นใหม่ มีความน่ารักสดใส ซึ่งเป็นบุคลิกที่โดดเด่นเฉพาะตัว ตรงกับภาพลักษณ์ของสายการบินบางกอกแอร์เวย์สที่มีความเป็น Boutique Airline ซึ่งมีความโดดเด่นเฉพาะตัวเช่นกัน โดยผู้ผลิตโฆษณาได้ใช้ภาพของญาญ่าให้เป็นตัวแทนของผู้ใช้บริการของสายการบินบางกอกแอร์เวย์ส ที่กำลังใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มของสายการบินด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เพื่อสื่อให้ผู้บริโภคเห็นว่าญาญ่ามีความสุขเมื่อได้รับการบริการของสายการบินบางกอกแอร์เวย์ส

ตัวอย่าง

ภาพที่ 3 การใช้ภาพของสถานที่ท่องเที่ยวจุดหมายปลายทาง "เตหะราน"
(นิตยสารเพื่อนเดินทาง ฉบับที่ 442 ตุลาคม พ.ศ. 2559)

จากภาพข้างต้น เป็นภาพของสถานที่ท่องเที่ยวจุดหมายปลายทาง "เตหะราน" โดยผู้ผลิตโฆษณาได้โน้มน้าวใจผู้บริโภคโดยการเลือกใช้ภาพอาซาดิทาวเวอร์ ทำให้ผู้บริโภคเห็นภาพสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของเตหะราน เป็นการกระตุ้นและดึงดูดใจผู้บริโภคให้เดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวจุดหมายปลายทางแห่งนี้

2.2 การใช้สี

ตัวอย่าง

ภาพที่ 4 การใช้สีคู่ตรงข้ามม่วง-เหลือง และชมพู-เขียว
(นิตยสารเที่ยวรอบโลก ฉบับที่ 390 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

การใช้สีข้างต้นคือตัวอย่างของการใช้สีคู่ตรงข้ามของบทโฆษณาสายการบินไทยที่มีการใช้สีคู่ตรงข้ามเทียบเคียงในวงสีของPichayasuntorn (2012: 73) คือ สีม่วงกับสีเหลือง และสีม่วงอมชมพูกับสีเขียว โดยสีม่วงเป็นสีประจำสายการบินไทย และใช้สีเหลืองตัดกับสีม่วงซึ่งสร้างความเด่นและสะดุดตา อีกทั้งใช้สีข้างเคียงกับสีม่วง คือ สีม่วงอมชมพูตัดกับสีเขียวเพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้บริโภคเกิดการโน้มน้าวใจที่จะอ่านเนื้อหาจากบทโฆษณาดังกล่าวต่อไป

จากการวิเคราะห์การใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏในนิตยสารท่องเที่ยว ผู้วิจัยพบการกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์ ได้แก่ การระบุการได้รับบริการที่ดี เป็นการแสดงให้เห็นการให้บริการที่ดีของสายการบิน เพื่อเป็นการสร้างความพึงพอใจและความประทับใจให้แก่ผู้บริโภค นอกจากนี้ยังพบการกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์ โดยการระบุความคุ้มค่า เป็นการแสดงให้เห็นความคุ้มค่ากับการใช้บริการของสายการบิน และสร้าง

จุดเด่นของการให้บริการของสายการบิน เพื่อเป็นการโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคสนใจใช้บริการของสายการบิน การระบุการบริการใหม่เพื่อแจ้งให้ทราบสินค้าหรือการให้บริการใหม่ ๆ การระบุข้อมูลจุดหมายปลายทาง เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับเมืองที่เป็นจุดหมายปลายทางของเส้นทางการบินนั้น และแสดงให้เห็นความสวยงามของสถานที่จุดหมายปลายทางเพื่อเป็นการโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคคล้อยตามและต้องการไปจุดหมายปลายทางนั้น

การระบุระยะเวลาส่งเสริมการขาย โดยจำกัดระยะเวลาในการจำหน่ายบัตรโดยสารมาเป็นจุดขาย แสดงให้เห็นว่าการระบุระยะเวลาส่งเสริมการขายมีอิทธิพลต่อผู้บริโภค โดยกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการของสายการบิน นอกจากนี้ยังพบการใช้ข้อความระบุระยะเวลาส่งเสริมการขายพร้อมกับแสดงสิทธิพิเศษที่ผู้บริโภคจะได้รับ เมื่อผู้บริโภคตัดสินใจเลือกใช้การบริการตามระยะเวลาที่ได้ระบุไว้

การอ้างถึงเป็นวิธีที่ผู้ผลิตโฆษณาใช้รับรองคุณภาพของสินค้าหรือบริการ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจให้แก่ผู้บริโภค วิธีดังกล่าวมักใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงหรือบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือในสังคมมารับรองคุณภาพของสินค้าหรือบริการ จากข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยพบการอ้างถึง เช่น การอ้างถึงเชฟที่มีชื่อเสียงเพื่อให้ผู้บริโภคเชื่อมั่นและไว้วางใจ และตัดสินใจใช้บริการสายการบิน

การใช้อุปลักษณ์เป็นวิธีที่ผู้ผลิตโฆษณาใช้เพื่อสร้างมุมมองให้แก่ผู้บริโภค จากข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยพบการใช้อุปลักษณ์ในบทโฆษณาสายการบิน โดยการใช้วงศัพท์เปรียบสินค้าหรือบริการของสายการบินกับแบบเปรียบต่าง ๆ เพื่อสื่อให้ผู้บริโภคเห็นการเริ่มต้นเปิดเส้นทางการบินใหม่นอกจากนี้ พบการใช้รูปภาษาที่เป็นชื่อจุดหมายปลายทางมาใช้ในเชิงเปรียบเทียบกับสวรรค์ เช่น นำคุณสู่สวรรค์ของนักโต้คลื่น เพื่อสะท้อนมโนทัศน์ทางคติความเชื่อของผู้ใช้ภาษาว่า สวรรค์เป็นสถานที่ที่มีความสุข

การซ้ำคำเป็นวิธีที่ใช้ดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค โดยการย้ำหรือเน้นให้เห็นคุณสมบัติของการให้บริการของสายการบิน นอกจากนี้พบว่า การซ้ำคำโดยใช้เครื่องหมายไม้ยมก (ๆ) ต้องการเน้นให้ผู้บริโภคเห็นคุณสมบัติบางประการของสายการบินที่ผู้ผลิตโฆษณาต้องการสื่อสารไปยังผู้บริโภค

การใช้คำสรรพนามบอกบุรุษ เป็นวิธีที่ผู้ผลิตโฆษณาใช้เพื่อแสดงให้เห็นความสุภาพและการให้เกียรติผู้บริโภค เช่น การใช้คำสรรพนามว่า *คุณ ท่าน* รวมทั้งเป็นการแสดงความเคารพและการยกย่องผู้บริโภคอีกด้วย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นความเป็นพวกเดียวกันและ

สร้างความสนิทสนมกับผู้บริโภค เช่น การใช้คำสรรพนามว่า เรา โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเร้าใจหรือสร้างความประทับให้แก่ผู้บริโภค

การใช้คำกล่าวเกินจริง เป็นวิธีที่สร้างความเชื่อมั่นและเป็นการย้ำความรู้สึกให้แก่ผู้บริโภค

การใช้คำคล้องจอง เป็นวิธีที่สร้างการจดจำให้แก่ผู้บริโภค จากการใช้ข้อความที่มีความจดจำง่ายและโดดเด่น รวมทั้งบ่งบอกจุดเด่นของสายการบิน เพื่อให้ผู้บริโภคจดจำลักษณะเด่นของสายการบินผ่านคำขวัญโฆษณา

การใช้คำถามวาทศิลป์ เป็นวิธีที่สามารถทำให้ผู้บริโภคเกิดการฉุกคิดและตระหนักถึงสิ่งที่ผู้ผลิตโฆษณาถาม เพื่อนำไปสู่การอ่านเนื้อหาของบทโฆษณาในส่วนอื่น ๆ ต่อไป

การใช้คำสแลง เป็นวิธีที่ผู้ผลิตโฆษณาใช้ถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้เข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม เช่น เก๋ ฟิน เพื่อดึงดูดให้ผู้บริโภคสนใจคำที่สื่อความหมาย และสนใจเนื้อหาส่วนอื่น ๆ ต่อไป อีกทั้งให้บทโฆษณามีความทันสมัยและเพื่อเข้าถึงทั้งกลุ่มผู้บริโภคมากขึ้น

การใช้คำแบบออกคำสั่งหรือชี้ชวน ได้แก่ จองด่วน จองเลย เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกใช้บริการของสายการบินภายในระยะเวลาการส่งเสริมการขายที่กำหนด

การใช้ภาพ เพื่อการโน้มน้าวใจในบทโฆษณาสายการบิน เป็นวิธีที่ให้ผู้บริโภคเห็นบริการที่มีอยู่ของสายการบินได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความต้องการใช้บริการและเป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีให้แก่ผู้บริโภค ภาพประกอบโฆษณามีทั้งการใช้ภาพผู้นำเสนอ การใช้ภาพกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย การใช้ภาพที่สื่ออารมณ์ของผู้ใช้บริการ การใช้ภาพของสถานที่ท่องเที่ยวจุดหมายปลายทาง การใช้ภาพแสดงการบริการและการใช้ภาพสัญลักษณ์ ทั้งนี้ การใช้ภาพประกอบโฆษณายังเป็นวิธีที่รับรองคุณภาพของสินค้าหรือบริการเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อถืออีกด้วย

ส่วน **การใช้สี** ผู้วิจัยพบว่าการใช้สีประจำองค์กรใช้เพื่อสร้างความรับรู้เมื่อแรกเห็นให้ผู้บริโภคทราบว่าบทโฆษณาดังกล่าวเป็นบทโฆษณาของสายการบินใด เช่น การใช้สีม่วงเป็นสีประจำองค์กรสายการบินไทย การใช้สีแดง เป็นสีประจำองค์กรสายการบินแอร์เอเชีย เป็นต้น และการใช้สีคู่ตรงข้าม เพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้บริโภคอ่านเนื้อหาของบทโฆษณา

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาองค์ประกอบของโฆษณาสายการบิน และการใช้ภาษาเพื่อการโน้มน้าวใจในโฆษณาสายการบินที่ปรากฏในนิตยสารท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของโฆษณาสายการบินทั้งพาดหัวโฆษณา ข้อความโฆษณา คำบรรยายใต้ภาพ คำขวัญภาพ และสี ล้วนเป็นพื้นที่และมีหน้าที่สำคัญที่จะนำไปสู่การใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจได้ทั้งสิ้น

โฆษณาใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อโน้มน้าวใจผู้บริโภค อาทิ การใช้คำกล่าวเกินจริง เป็นวิธีสร้างความเชื่อมั่นและย้ำความรู้สึกให้แก่ผู้บริโภค เพื่อสร้างการจดจำและความน่าสนใจ รวมทั้งเป็นการเพิ่มน้ำหนักของข้อความ สอดคล้องกับ Thongtaweewattana (2014: 70) ที่ศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในอนุสาร อ.ส.ท.ว่า "การใช้อติพจน์โดยการใช้ถ้อยคำที่สื่อออกมาแบบเกินจริง หรือมิอาจเป็นไปได้ เป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำความหมายให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟังรู้สึกว่าหนักแน่นจริงจัง เน้นความรู้สึกให้เด่นชัดและน่าสนใจ โดยไม่เน้นความเป็นจริง เพราะต้องการให้ผู้รับสารเกิดความซาบซึ้งและประทับใจ"

การกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์มักปรากฏในองค์ประกอบส่วนข้อความโฆษณาสายการบิน เนื่องจากข้อความโฆษณามีหน้าที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่ผู้บริโภคประสงค์จะได้รับจากการใช้บริการ ได้แก่ การให้บริการที่ดีของสายการบิน การกล่าวถึงการให้บริการใหม่ การให้ข้อมูลจุดหมายปลายทาง อีกทั้งข้อความโฆษณาแสดงให้เห็นจุดเด่นของการให้บริการของแต่ละสายการบิน เพราะแต่ละสายการบินจะมีจุดเด่นของการให้การบริการที่แตกต่างกัน ดังนั้นการให้รายละเอียดจุดเด่นของการให้บริการจึงเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการที่จะใช้บริการนั้น การกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์จึงต้องให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ดีและเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคประสงค์จะได้รับจากการใช้บริการ

การให้รายละเอียดเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ โดยกล่าวถึงสิ่งที่ผู้บริโภคประสงค์จะได้รับจากการใช้บริการด้วยคำที่สื่อความหมายถึงความสะดวกสบาย ความปลอดภัย ความอบอุ่น ความวางใจ สิ่งที่พึงประสงค์ที่กล่าวมาล้วนเป็นความต้องการพื้นฐานของผู้บริโภคทุกคน สอดคล้องกับ Wongmontha (1997) ที่กล่าวไว้ว่า "ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค เช่น ความปลอดภัย ความสุข นับเป็นแรงจูงใจ การใช้ภาษาที่เน้นแรงจูงใจใดแรงจูงใจหนึ่ง จึงนับว่าอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มเป้าหมาย"

การใช้ภาพกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย แสดงให้เห็นกลุ่มลูกค้าของสายการบิน และระดับการบริการที่มีความแตกต่างกันไป การใช้ภาพดังกล่าวสื่อให้เห็นว่ากลุ่มลูกค้าของสายการบินมีหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีความต้องการในการใช้บริการชั้นโดยสารที่แตกต่างกันไป ดังนั้น การใช้ภาพที่ระบุกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย จะช่วยโน้มน้าวให้ผู้บริโภคเกิดความรู้สึกว่าตนมีความเหมาะสมกับบริการนั้น ๆ สอดคล้องกับ Thongtaweewattana (2014: 101) ที่กล่าวถึงการระบุกลุ่มเป้าหมายว่า "การระบุกลุ่มเป้าหมายจะช่วยโน้มน้าวใจผู้บริโภค เพราะผู้บริโภคจะรู้สึกว่าตนคือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการนั้น และรู้สึกว่าสินค้าหรือบริการนั้นสร้างมาเพื่อพวกเขาและมีความเหมาะสมที่จะเป็นเจ้าของสินค้าและบริการนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคทุกคนพึงพอใจ"

ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่เจ้าของธุรกิจสายการบิน ผู้ผลิตโฆษณา รวมถึงสื่อนิตยสารใช้เพื่อโน้มน้าวใจผู้บริโภค เพื่อให้เกิดการบริโภคในที่นี้คือการเลือกใช้บริการสายการบินต่าง ๆ อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการโฆษณา

Reference

Chiwpricha, S. (2005). ***Wathawitthaya.*** (in Thai) [Speech Communication]. (5th Edition). Bangkok: Chulalongkorn University.

Inchamnong, T. (2009). ***Rai ngan wichai ruang phruttikam kan boriphok sue nittayasan lae naew nom phu an nittayasan nai patchu ban pi 2552.*** (in Thai) [Research of Behavior of Consumption of Magazine and Reader of Magazine in Recent Year 2009]. Bangkok: Assumption university.

Jiratikan, W. (2007). **Kan chai phasa nom nao chai nai khotsana khrueang sam-ang samrap phu chai pi pho.so 2549.** (in Thai) [Persuasive Devices in Men's Cosmetics Advertising in Men's Magazines in the Year 2006]. Master's Thesis (Thai), Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

Khanthuwan, W. (2007). ***Nittayasan kan khian puea kan khotsana lae prachasamphan.*** (in Thai) [Writing for Advertisement and Public Relations Magazines] Bangkok: Klungnanawitthata Press.

Pichayasuntorn, P. (2012). ***Sinlapa lae kan okbaep buengton.*** (in Thai) [Introduction to Art and Design]. Bangkok: Chulalongkorn University.

Royal Institute. (2010). **Photchananukrom kham mai Lem 1.** (in Thai) [The New Words in Thai Royal Institute Dictionary Vol.1] (2nd Edition). Bangkok: Thana Press.

Suvaree, P. (2006). ***Kan sueksa kan chai phasa nai khotsana nai sue singphim khong saikanbin.*** (in Thai) [The Study of Language Use in Airlines' Advertisements]. Bangkok: Master's Thesis (English for Business and Industry), Faculty of Applied Arts, King Mongkut's Institute of Technology North Bangkok.

Suwannachang, N. (2010). ***Kan chai phasa nom nao chai nai bot khotsana nai Nittayasan sukkhaphap.*** (in Thai) [Language of Persuasion in Health Magazine Advertisements]. Master's Thesis (Thai), Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

Thongtaweewattana, N. (2014). ***Kan chai phasa nom nao chai nai bot khotsana nai anusan O.So.Tho.*** (in Thai) [The Study of Using the Persuasive Language in Advertisements in the TAT Periodical Magazine]. Doctor of Philosophy Thesis (Thai Studies), Faculty of Humanities and Social Science, Burapha University.

Tourism Authority of Thailand. (2015). ***Rai ngan prachampi 2558 kan thong thiaw haeng prathetthai.*** (in Thai) [Annual Report 2015 Tourism Authority of Thailand]. Bangkok: Tourism Authority of Thailand.

Vantamay, N. (2011). ***Lak kan khotsana.*** (in Thai) [Principles of Advertising]. Bangkok: Kasetsart University.

Wongmontha, S. (1997). ***Kan khotsana choeng patibat.*** (in Thai) [Practical Advertising]. Bangkok: A.N.Press.

ปริทัศน์หนังสือ (Book Review)

ชื่อหนังสือ	ก่อร่าง สร้างเรื่อง : เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และชุมชน ในวรรณกรรมสตรีชายขอบ
ผู้แต่ง	ชุติมา ประกาศวุฒิสาร.
ปีที่พิมพ์	2554
จัดพิมพ์โดย	โครงการจัดพิมพ์คบไฟ
จำนวนหน้า	255 หน้า

ก่อร่าง สร้างเรื่อง : เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และชุมชนในวรรณกรรมสตรีชายขอบ

Making a Story : Story Identity and Community in Marginal Feminist Literature

ยุพาวดี อาจหาญ[1] / Yupawadee Artharn[1]

[1]สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ /

[1]Thai Language Program, Faculty of Humanities and Socail Science, Buriram Rajabhat University

Buri Ram 31000, Thailand

Email : nuyu_yuyi@hotmail.com

บทนำ

ประเด็นทางเพศในวรรณกรรมสตรีชายขอบมักจะถูกเล่าผ่านมุมมองหรือประสบการณ์ของผู้หญิงซึ่งตกอยู่ในสถานะชายขอบของสังคม ไม่ว่าจะเป็นการถูกกดขี่ หรือแม้แต่อคติทางชาติพันธุ์ ซึ่งส่วนใหญ่เรื่องราวของผู้หญิงเหล่านี้จะถูกเล่าผ่านบันทึกเรื่องราวของตนเองที่ได้ประสบกับภาวะการถูกกดขี่ในทุกรูปแบบแต่ไม่สามารถตอบโต้หรือแสดงออกถึงความรู้สึกใดๆออกมาได้อย่างตรงไปตรงมา ดังนั้น งานเขียนเหล่านี้จึงสามารถสะท้อนถึงความรู้สึกของผู้หญิงในช่วงเวลาที่พวกเธอถูกกดขี่ได้เป็นอย่างดี และไม่ใช่เพียงการตอกย้ำ

ความเจ็บปวดที่ผู้หญิงได้รับ แต่ยังทำให้เห็นถึงโครงสร้างของสังคมที่ทุกคนอาจถูกกดขี่ได้ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

หนังสือ **ก่อร่าง สร้างเรื่อง : เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และชุมชน ในวรรณกรรมสตรีชายขอบ** ของ ชุติมา ประกาศวุฒิสาร เป็นหนังสือรวมเรื่องเกี่ยวกับประเด็นทางวรรณกรรมสตรีชายขอบ ด้วยการเรียบเรียงเนื้อหาเชิงอภิปรายประกอบการแสดงตัวอย่างและขยายความ โดยผู้เขียนแบ่งเป็น 8 บท ได้แก่ *การอ่านและวิเคราะห์วรรณกรรมสตรีชายขอบ ความเป็นอะบอริจิน : การเมืองเรื่องอัตลักษณ์, ประวัติศาสตร์บาดแผล : การเยียวยาและการรื้อฟื้นความทรงจำใน Obasan, ความรุนแรง จิตวิญญาณ และการเยียวยาใน Comfort Woman, ตำรา ตำรับ ทัพพี อิสตรีกับการสร้างประวัติศาสตร์, อารมณ์ต้องห้าม : อุดมการณ์กับความรักใน อะเซเลียสีแดง,* และ*บทสรุป* ในแต่ละบทมีสาระสำคัญที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

"การอ่านและวิเคราะห์วรรณกรรมสตรีชายขอบ"

ผู้เขียนได้กล่าวถึงข้อจำกัดในการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมสตรีชายขอบของนักคิดนักวิจารณ์ที่มีต่องานเขียนและนักเขียนสตรีชายขอบที่เป็นสตรีผิวสีหรือสตรีในโลกที่สามที่ต้องเผชิญกับการให้นิยามตัวตนของนักเขียนตามขนบที่สังคมวางไว้ว่าเป็นตัวแทนของชาติพันธุ์ที่ตนสังกัดอยู่ โดยคาดหวังว่าจะได้เห็นการนำเสนอประสบการณ์จริงจากงานเขียนของคนกลุ่มนี้ จนเป็นกรอบที่กีดกันสตรีผิวสีหรือสตรีในโลกที่สามออกจากแวดวงวรรณกรรม โดยนำเสนอ 4 ประเด็น ได้แก่

ข้อจำกัดในการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมสตรีชายขอบ

ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นว่า นักเขียนสตรีชายขอบที่เป็นสตรีผิวสีในโลกที่สามจะต้องเผชิญกับการให้นิยามแก่เสียงและตัวตนของนักเขียนตามขนบที่สังคมวางไว้ โดยกลุ่มผู้อ่านและผู้วิจารณ์ก็มักจะมองนักเขียนเหล่านี้เป็นตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตนสังกัด งานเขียนเหล่านี้ต้องนำเสนอภาพจริงแท้ของกลุ่มชาติพันธุ์นั้นๆ ในขณะเดียวกันหากนักเขียนเหล่านี้นำเสนอประสบการณ์ที่ต่างไปจากกรอบความจริงแท้ที่สังคมกำหนดไว้พวกเขาจึงถูกสังคมกล่าวหาว่าเป็นพวกจอมปลอม ซึ่งเป็นกรอบที่คับแคบตายตัว ดังนั้น การอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมสตรีชายขอบเพื่อเปิดโอกาสให้นักเขียนผู้หญิงกลุ่มนี้ได้นำเสนอเรื่องราวประสบการณ์ในพื้นที่สาธารณะ โดยผู้เขียนเน้นย้ำว่าการทำความเข้าใจงานเขียนของกลุ่มสตรีชายขอบจำเป็นต้องหันกลับมาทบทวนทัศนคติของสังคมเกี่ยวกับวรรณกรรม

ชายขอบในฐานะพื้นที่ของการกดขี่และการสร้างสรรค์วรรณกรรม

ผู้เขียนได้อภิปรายถึงประเด็นของนักเขียนสตรีชายขอบ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสตรีผิวสีหรือสตรีในโลกที่สามที่ต้องตกอยู่ในพื้นที่ที่วัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลายมาปะทะผสมผสานกัน จนต้องดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางความแตกต่างและความขัดแย้งของค่านิยมและวัฒนธรรม ทำให้นักเขียนกลุ่มนี้พบว่าตนเป็นเพียงคนนอก ไม่ได้รับการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผู้เขียนได้กล่าวอีกว่า การเข้ามาอยู่ในสังคมกระแสหลักยังทำให้สมาชิกของกลุ่มคนชายขอบรับเอาค่านิยมและอุดมการณ์ของตะวันตก ส่งผลให้คนเหล่านี้มองอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนว่าเป็นสิ่งไม่มีค่า น่าอับอายและต้องการปฏิเสธวัฒนธรรมและชุมชนของตนในที่สุด ดังนั้น นักเขียนกลุ่มนี้จึงเลือกที่จะนำเสนอประสบการณ์ของตนจากพื้นที่ชายขอบเพื่อปรับเปลี่ยนชายขอบจากพื้นที่ถูกกดขี่ให้กลายมาเป็นพื้นที่การต่อสู้ ซึ่งผู้เขียนได้เน้นย้ำให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการนำเสนอรำลึกถึงความทรงจำในอดีตเกี่ยวกับบ้านเกิดของตนผ่านงานเขียนเหล่านี้ถือเป็นเครื่องมือที่ใช้สร้างอัตลักษณ์กอบกู้ชุมชนของตน และทวงสิทธิ์ความเป็นพลเมืองของตนจากสังคม

งานเขียนกับการจดบันทึกประวัติศาสตร์ของชุมชน

ผู้เขียนได้คัดสรรงานเขียนของกลุ่มนักเขียนที่ส่วนใหญ่เป็นลูกหลานของกลุ่มผู้อพยพหรือผู้ที่เคยตกอยู่ภายใต้อาณานิคมมาก่อน ซึ่งงานเขียนแสดงให้เห็นถึงวิกฤตทางวัฒนธรรมของชุมชนที่กำลังจะหายไปจากความทรงจำ อันจะส่งผลกระทบกับการรับรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของตนเอง ในขณะเดียวกันนักเขียนกลุ่มนี้ก็พบว่าตนได้ทำหน้าที่เป็นนักประวัติศาสตร์ควบคู่กับการเป็นนักเขียนที่บอกเล่าเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดในชุมชน โดยมีการนำเสนอประวัติศาสตร์ผ่านรูปแบบของวรรณกรรม ทำให้นักเขียนเหล่านี้สามารถนำเสนอเรื่องราวชีวิตและเหตุการณ์ต่างๆ ที่ถูกมองข้ามหรือละเลยในการจดบันทึกประวัติศาสตร์กระแสหลัก และเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการศึกษาเรื่องราวชีวิตของสามัญชนในอดีต

นักเขียนกับภาษาและรูปแบบการประพันธ์

นักเขียนสตรีชายขอบมักจะเล่าเรื่องราวของตนและชุมชนโดยใช้ภาษาของผู้ปกครองหรือเจ้าอาณานิคม นักเขียนเหล่านี้มองว่าภาษาไม่ใช่เครื่องมือในการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือที่ผู้ปกครองหรือเจ้าอาณานิคมใช้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น ตัวอย่างเช่นในเรื่อง Comfort Woman ของ เคลเลอร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าอาณานิคมใช้ภาษาเป็น

เครื่องมือในการกดขี่ ดังจะเห็นได้จากผู้หญิงทุกคนในค่ายถูกตั้งชื่อใหม่เป็นภาษาญี่ปุ่นพร้อมกับหมายเลขกำกับ ห้ามไม่ให้ติดต่อสื่อสารกันและลดทอนตัวตนของผู้หญิงให้เป็นเพียงวัตถุทางเพศ ความรุนแรงที่แฝงอยู่ในภาษาของเจ้าอาณานิคมนี้ จึงวิธีที่นักเขียนกลุ่มนี้ใช้เพื่อตอบโต้การกดขี่ ในเรื่องของรูปแบบการประพันธ์นั้นผู้เขียนยังได้แสดงทัศนะว่างานเขียนในกลุ่มนี้แสดงให้เห็นความสามารถของนักเขียนในการพลิกแพลงขนบของภาษาเพื่อสื่อความหมายอันหลากหลายของตัวบท เช่น การใช้ผู้เล่าเรื่องมากกว่าหนึ่งคนเพื่อบอกเล่าเรื่องราวจากมุมมองที่หลากหลายและปฏิเสธการนำเสนอความเป็นจริงเพียงรูปแบบเดียว ซึ่งเป็นกลวิธีที่สอดคล้องกับสถานภาพความเป็นชายขอบของนักเขียนกลุ่มนี้ ที่ไม่สามารถท้าทายอำนาจได้อย่างเปิดเผยหรือตรงไปตรงมา

“ความเป็นอะบอริจิน : การเมืองเรื่องอัตลักษณ์”

ผู้เขียนได้กล่าวถึงผลงานเรื่อง My Place (1987) ของ แซลลี มอร์แกน นักเขียนของสตรีลูกผสม ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการสืบค้นอดีตของมอร์แกนเพื่อหาความหมายของ อะบอริจิน โดยการสืบค้นอดีตของมอร์แกนซึ่งเริ่มต้นจากการที่มอร์แกนได้ค้นพบโดยบังเอิญเมื่อเธออายุ 15 ปี ว่าเธอมีเชื้อสายอะบอริจินหลังจากที่ครอบครัวได้ปกปิดเรื่องนี้กับเธอมาตลอด ผลงานเรื่อง My Place ส่วนหนึ่งมาจากความสนใจของสาธารณชนที่มีต่ออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของผู้เขียน ซึ่งผู้เขียนได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับกระแสความนิยมของผู้อ่านที่มีต่องานเขียนของนักเขียนกลุ่มชายขอบและได้สร้างบรรยากาศที่ดีในการเปิดรับความแตกต่างและความหลากหลายให้มีขึ้นในสังคม โดยนำเสนอ 6 ประเด็น ได้แก่

จุดกำเนิด My Place

ผู้เขียนได้อภิปรายว่า ในงานของนักเขียนผิวสีมักจะปรากฏฉากที่ตัวละครค้นพบอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของตนซึ่งเป็นสิ่งที่ตนไม่ได้ตระหนักในตอนแรก ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างฉากสำคัญใน My Place นั่นก็คือฉากที่มอร์แกนค้นพบโดยบังเอิญว่าเธอเป็นคนดำ ผ่านคำพูดของยายที่พลั้งปากบอกกับเธอว่ายายเป็นคนดำ คำพูดของยายสร้างความงุนงงให้กับมอร์แกน เนื่องจากระยะเวลา 15 ปีที่เธอเติบโตมา มอร์แกนไม่ทราบว่าเธอเป็นคนดำ ฉากนี้มีความสำคัญต่อการเข้าใจความเป็นอะบอริจินที่ปรากฏใน My Place ในขณะที่สังคมทั่วไปมองว่าชาติพันธุ์เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและแสดงออกให้เห็นเด่นชัดในตัวเอง แต่การรับรู้ตัวตนของมอร์แกนเป็นผลของการเรียนรู้จากสังคมภายนอก ผ่านคำบอกเล่าของยายซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นให้มอร์แกนสืบค้นเกี่ยวกับอะบอริจินผ่านการสนทนาพูดคุยกับ

สมาชิกในครอบครัว ผู้เขียนได้อภิปรายถึงจุดกำเนิดว่า มอร์แกนเขียน My Place ขึ้นเพื่อหาคำตอบว่าอะบอริจินคืออะไร การสืบค้นทำให้เธอต้องกลับจากไปรื้อฟื้นอดีตและความเป็นมาของครอบครัว โดยมอร์แกนเป็นผู้เริ่มลงมือเขียนในสิ่งที่เธอทราบก่อน ต่อจากนั้นก็จะขอให้สมาชิกคนอื่นเพิ่มเติมข้อมูลในส่วนที่ขาดหายไป ดังนั้น หนังสือประวัติครอบครัวของมอร์แกนจึงมีการดำเนินเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องสืบสวนสอบสวน จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสืบค้นอดีตโดยให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วม เพิ่มเติมข้อมูลที่ขาดหายและทำให้ภาพของอดีตที่นำเสนอมีความชัดเจนและมีรายละเอียดมากยิ่งขึ้น

อัตชีวประวัติของแซลลี มอร์แกน

ประเด็นต่อมาผู้เขียนได้อภิปรายให้เห็นถึงความแตกต่างในงานเขียนของ แซลลี มอร์แกน ที่แตกต่างจากนักเขียนของสตรีลูกผสมคนอื่น ๆ โดยมุ่งความสนใจไปที่บทแรกในงานเขียนของมอร์แกนที่ชื่อว่า “โรงพยาบาล” ซึ่งบรรยายประสบการณ์ในวัยเด็กที่เธอและแม่เดินทางมาเยี่ยมบิลพ่อของเธอที่เป็นอดีตทหารผ่านศึกและป่วยเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง สำหรับมอร์แกนมันเป็นโลกที่เหี่ยวเฉาไร้ชีวิตชีวาและทำให้เธอรำลึกถึงโลกของยายซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งลี้ลับมหัศจรรย์ ซึ่งมอร์แกนได้แสดงให้ผู้อ่านเห็นตั้งแต่ต้นเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ของเธอที่เผชิญโลกสองวัฒนธรรมคือ โลกของพ่อซึ่งเป็นโลกของคนขาวและโลกของยาย มอร์แกนทราบในภายหลังว่าเป็นโลกทางจิตวิญญาณของคนอะบอริจิน การนำเสนอชีวิตวัยเด็กของมอร์แกนนั้นเป็นการนำเสนอโลกทั้งสองในเชิงเปรียบเทียบก็เป็นวิธีการหนึ่งที่มอร์แกนใช้มอร์แกนใช้เพื่ออธิบายว่าเหตุใดเธอจึงเลือกแสดงตนเป็นคนอะบอริจินในภายหลัง ทำให้งานเขียนของเธอแตกต่างจากนักเขียนลูกผสมทั่วไป

การสืบค้นประวัติครอบครัว

ในประเด็นนี้ผู้เขียนได้อภิปรายถึงการสืบค้นประวัติครอบครัวของมอร์แกนว่าไม่ใช่เพียงนำข้อมูลมาเรียบเรียงเท่านั้นแต่การสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติครอบครัวจะต้องอาศัยการอ่านทบทวนเพื่อวิเคราะห์และคัดสรรข้อมูลที่ได้รับการสืบค้นประวัติครอบครัวของมอร์แกนเป็นไปด้วยความยากลำบากอันเนื่องมาจากสถานภาพของคนพื้นเมืองในสังคมออสเตรเลียในอดีต มอร์แกนพบว่าชาวพื้นเมืองออสเตรเลียมีสถานภาพไม่แตกต่างจากทาสผิวดำในสังคมอเมริกัน และการที่คนพื้นเมืองอะบอริจินไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ทำให้การจดบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับวงศาคณาญาติของคนพื้นเมืองแทบจะไม่ปรากฏ ผู้เขียนได้เน้นย้ำเกี่ยวกับประเด็นความวิตกกังวลเกี่ยวกับการรักษาความบริสุทธิ์ของชาติพันธุ์ปรากฏอย่าง

เด่นชัดในเรื่องเล่าเกี่ยวกับการลำดับเครือญาติของตระกูลเดรก บล็อกมัน ที่ปฏิเสธความเป็นเครือญาติกับครอบครัวผิวดำของมอร์แกน การสืบประวัติครอบครัวของมอร์แกนจึงทำได้เพียงนำข้อมูลมาเรียบเรียงเท่านั้น แต่ข้อมูลที่ได้ก็มีทั้งส่วนที่ขัดแย้งและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ดังนั้น การสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติครอบครัวของมอร์แกนจึงต้องอาศัยการอ่านทบทวนเพื่อวิเคราะห์และคัดสรรข้อมูลที่ได้รับ

การเดินทางกลับบ้านเกิดบรรพบุรุษ

ผู้เขียนได้อภิปรายถึงข้อจำกัดทางกายภาพและวัฒนธรรมที่เป็นลูกผสมที่ส่งผลให้การสืบค้นครอบครัวจากญาติผิวดำเป็นไปด้วยความยากลำบาก โดยผู้เขียนได้อภิปรายถึงบทหนึ่งใน My Place ที่ชื่อ "กลับคืนสู่โครันนา" ซึ่งมอร์แกนได้บรรยายการเดินทางของเธอและสมาชิกในครอบครัวไปยังบ้านเกิดของบรรพบุรุษ แต่เนื่องจากข้อจำกัดทางกายภาพและวัฒนธรรมทำให้การอ้างสิทธิ์ความเป็นอะบอริจินของมอร์แกนเพื่อเข้าเป็นสมาชิกของชุมชนเป็นไปด้วยความยากลำบาก การอาศัยความสัมพันธ์แบบเครือญาติซึ่งเป็นแบบแผนความสัมพันธ์ที่ยอมรับกันในชุมชนอะบอริจินจึงเป็นวิธีที่ทำให้ค้นพบญาติผิวดำที่เธอและครอบครัวไม่เคยรู้จักมาก่อน และช่วยขจัดความรู้สึกโดดเดี่ยวและแปลกแยกที่เธอและครอบครัวประสบในชุมชนผิวขาวอีกด้วย ผู้เขียนยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่าชุมชนอะบอริจินซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของบรรพบุรุษยังมีบทบาทในการสร้างจิตสำนึกความเป็นอะบอริจินให้แก่มอร์แกนและครอบครัวผ่านการเล่าเรื่องในอดีตสู่กันฟังระหว่างสมาชิกในชุมชน

การปฏิเสธชื่อพ่อ

ผู้เขียนได้อภิปรายเกี่ยวกับประเด็นการปฏิเสธชื่อพ่อได้อย่างน่าสนใจ กล่าวคือการทิ้งปริศนาเกี่ยวกับชื่อพ่อ แม้ว่าการสืบประวัติครอบครัวของมอร์แกนเริ่มต้นด้วยการค้นหาชื่อพ่อแต่ก็จบลงด้วยการจงใจปฏิเสธชื่อของพ่อ และได้รับเข้าเป็นสมาชิกของชุมชนผิวดำและค้นพบญาติฝ่ายแม่จึงแสดงให้เห็นถึงการเลือกแสดงตัวตนและการเลือกให้คำนิยามแก่ตัวเองใหม่นั้นกระทำภายใต้เงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรมและการเมือง เช่น การถูกปฏิเสธจากครอบครัวคนขาว หรือรู้สึกแปลกแยกจากสังคมกระแสหลัก

เรื่องเล่าของสมาชิกในครอบครัว

ในประเด็นนี้ผู้เขียนได้แสดงทัศนะว่าการนำเรื่องเล่าของสมาชิกในครอบครัวซึ่งเป็นพวกลูกผสมและอาศัยอยู่ในชุมชนผิวขาวมาก่อนที่จะประกาศตัวเป็นอะบอริจิน มาผสมกับงานเขียนอัตชีวประวัติทำให้มอร์แกนสามารถสืบค้นความหมายของอะบอริจินผ่าน

คนรุ่นต่างๆ จากอดีตมาสู่ปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น เรื่องของอาร์เธอร์ โครันนา สมาชิกคนแรกที่เปิดเผยเรื่องของตน อาร์เธอร์ถูกแยกออกจากแม่ซึ่งเป็นคนพื้นเมืองและจากชุมชนอะบอริจินเพื่อมาอยู่ในชุมชนผิวขาว ทำให้เธอหมดโอกาสในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของอะบอริจิน ตรงกันข้ามเธอถูกส่งไปยังสถานฝึกอบรมเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมของคนขาวเพื่อผลิตแรงงานไปรับใช้คนขาวนั่นเอง อาร์เธอร์เริ่มทำงานเป็นลูกจ้างในฟาร์ม อดทนฝ่าฟันอุปสรรคจนมีที่ทำกินเป็นของตัวเอง

"ประวัติศาสตร์บาดแผล : การเยียวยาและการรื้อฟื้นความทรงจำใน Obasan"

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำเสนองานเขียนที่มีรูปแบบการเขียนผสมผสานงานเขียนทางประวัติศาสตร์ เรื่องแต่ง เข้ากับอัตชีวประวัติ ผ่านนวนิยายเรื่อง Obasan ของ จอย โคกาวะ ซึ่งเป็นเรื่องราวในอดีตถูกนำเสนอผ่านความทรงจำของนาโอมิ ตัวละครเอกของเรื่องที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์อพยพโยกย้ายชาวญี่ปุ่นเชื้อสายแคนนาดาออกจากชุมชนของตนในแถบชายฝั่งตะวันตกไปยังตอนในของประเทศในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 การดำเนินสลับกันไปมาระหว่างอดีตกับปัจจุบันทำให้เห็นถึงความพยายามในการนำเอาอดีตที่ขาดวิ่นมาปะติดปะต่อกันเพื่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนขึ้น ในขณะที่โคกาวะจะให้ความสำคัญกับเรื่องของภาษาในการรื้อฟื้นอดีตและบอกเล่าประวัติศาสตร์ของกลุ่มคนเชื้อสายญี่ปุ่นในแคนาดา โดยนำเสนอ 6 ประเด็น ได้แก่

กลุ่มคนเชื้อสายแคนาดา

ในประเด็นนี้ผู้เขียนได้อภิปรายถึงการนำเสนอเรื่องราวในอดีตถูกนำเสนอผ่านความทรงจำของนาโอมิ ตัวละครเอกที่พูดถึงครอบครัวของเธอในแวนคูเวอร์และชะตากรรมที่ครอบครัวของเธอประสบในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้ทราบเกี่ยวกับวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรมประเพณี และกิจกรรมในชีวิตประจำวันของกลุ่มคนเชื้อสายญี่ปุ่นในแคนาดาที่ไม่เคยได้รับการจดบันทึกในเอกสารทางการ เช่น การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในครอบครัว ภาษากาย อากัปกิริยาท่าทาง หรือการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด ทำให้ทราบความต้องการโดยไม่ต้องเอ่ยปาก นาโอมิจึงใช้ความเงียบเป็นเกราะป้องกันตัวเมื่อต้องเผชิญกับโลกภายนอก ผู้เขียนได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความเงียบดังกล่าวได้อย่างน่าสนใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกาเวอร์ ชายแก่ผิวขาวซึ่งเป็นเพื่อนบ้านได้ล่อลวงเธอไปยังบ้านของเขาเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ การเรียนรู้ความนิ่งเงียบจากแม่และญาติผู้ใหญ่ในครอบครัวทำให้นาโอมิเชื่อว่าจะทำให้เธอปลอดภัย ในทางตรงข้ามความนิ่งเงียบของนาโอมิก็เปิดโอกาส

ให้เกาเวอร์ล่วงละเมิดเธอได้อย่างง่ายดายและทำให้เกิดช่องว่างและความเหินห่างระหว่างนาโอมิกับแม่

การอพยพโยกย้ายชุมชนเชื้อสายญี่ปุ่นในแคนาดา

ผู้เขียนได้อภิปรายเกี่ยวกับประเด็นความรุนแรงทางเพศที่ส่งผลต่อสายสัมพันธ์ระหว่างนาโอมิกับแม่คู่ขนานไปกับอคติทางชาติพันธุ์ระหว่างชาวแคนาดาเชื้อสายญี่ปุ่นกับแผ่นดินแม่คือแคนาดา ผู้เขียนชี้ให้เห็นอย่างน่าสนใจว่าการที่รัฐบาลแคนาดาออกคำสั่งให้อพยพชาวแคนาดาเชื้อสายญี่ปุ่นไปยังค่ายอพยพชั่วคราวที่มีสภาพแออัด ขาดความเป็นส่วนตัว กินอาหารที่ขาดสุขอนามัยจนส่งผลให้ผู้พักอาศัยล้มป่วยเป็นประจำ สภาพความเป็นอยู่จึงไม่ต่างไปจากปศุสัตว์ผ่านความทรงจำของนาโอมิทำให้เธอนึกถึงประสบการณ์ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ชาวแคนาดาเชื้อสายญี่ปุ่นที่ประสบกับความรุนแรงทางชาติพันธุ์มีความรู้สึกอับอายไม่ต่างจากผู้ที่ถูกละเมิดทางเพศ

การทบทวนความหมายของความเงียบและคำพูด

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนได้แสดงทัศนะถึงผลกระทบจากความรุนแรงที่นาโอมิถูกล่วงละเมิดทางเพศและความเกลียดชังทางชาติพันธุ์ การนึกถึงอดีตจึงเท่ากับเป็นการกลับไปเผชิญกับความทรงจำที่เจ็บปวดและเป็นสิ่งที่ไม่อยากเอ่ยถึง แต่นาโอมิก็ให้ความสำคัญกับความเงียบและคำพูดในการรื้อฟื้นอดีต เพราะการเผชิญหน้ากับความเจ็บปวดเป็นหนทางที่นำเธอไปสู่การรักษาเยียวยาและปลดปล่อยตนเองจากอดีตอันขมขื่น

การรื้อฟื้นสายสัมพันธ์กับแม่และวัฒนธรรมญี่ปุ่น

ผู้เขียนได้เน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของความเงียบผ่านการรื้อฟื้นความทรงจำของนาโอมิ เพราะช่วยทำให้ผู้อ่านเห็นความหมายของความเงียบในหลากหลายมิติ เช่น แม่จัดการกับสถานการณ์ที่ไม่คาดฝันด้วยความเงียบ ไม่เอะอะโวยวายและไม่เคยกล่าวโทษนาโอมิ หรือแสดงความเงียบของโอบาซังเมื่อนาโอมิถามถึงแม่ของเธอซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการจงใจปกปิดข้อมูล การอ่านความเงียบจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้นาโอมิเข้าใจความหมายอันหลากหลายในมิติของความเงียบรวมถึงความเงียบในบริบทของวัฒนธรรมญี่ปุ่นซึ่งเป็นวัฒนธรรมแม่

การแก้ไขปริศนาเรื่องการหายไปของชุมชนแคนาดาเชื้อสายญี่ปุ่น

ผู้เขียนได้อภิปรายเกี่ยวกับประเด็นนี้ได้กระจ่างชัดเกี่ยวกับการที่ผู้เขียนให้นาโอมิรื้อฟื้นความทรงจำเกี่ยวกับครอบครัวนั้น ถือเป็นการนำเสนอเรื่องราวการอพยพจากมุมมองส่วนบุคคล แต่มุมมองส่วนบุคคลก็เอื้อให้นำเสนอเรื่องราวของชุมชนเชื้อสายญี่ปุ่นในด้านที่ยังไม่เคยถูกจดบันทึกในประวัติศาสตร์ทางการของแคนาดา ตัวอย่างเช่น ปฏิกิริยาและการจัดการของผู้หญิงที่มีต่อคำสั่งไล่รื้อชุมชน นอกจากนี้ความทรงจำส่วนบุคคลยังเกี่ยวข้องอารมณ์และจิตใจ อารมณ์ยังช่วยให้ผู้อ่านตระหนักถึงผลกระทบของคำสั่งอพยพที่มีต่อกลุ่มคนเชื้อสายญี่ปุ่นทั้งในระดับปัจเจกและชุมชนอีกด้วย

จากปัจเจกสู่ชุมชน : การสร้างจิตสำนึกทางการเมืองผ่านพื้นที่

ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงการกลับไปรื้อฟื้นความทรงจำเกี่ยวกับชุมชนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนจิตสำนึกของนาโอมิเกี่ยวกับแผ่นดินบ้านเกิด คือ แคนาดา ส่งผลให้นาโอมิเปลี่ยนความรู้สึกแปลกแยกและโดดเดี่ยวมาเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมแคนาดาเนื่องจากเธอตระหนักว่าแคนาดาเป็นสถานที่แห่งความว่างเปล่า แต่ในทางตรงข้ามแคนาดาก็ยังเป็นสถานที่แห่งความทรงจำมีเรื่องราวของบรรพบุรุษและชุมชนของเธอเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์แคนาดา

“ความรุนแรง จิตวิญญาณ และการเยียวยาใน Comfort Woman”

ในบทนี้ผู้เขียนได้นำเสนอนวนิยายเรื่อง Comfort Woman งานประพันธ์ชิ้นแรกของนอรา ออคจา เคลเลอร์ นักเขียนเยอรมันเชื้อสายเกาหลี โดยผู้เขียนได้แสดงทัศนะว่านวนิยายเรื่อง Comfort Woman เป็นงานเขียนที่ทำให้นอรา ออคจา เคลเลอร์ มีบทบาทต่างไปจากนักประวัติศาสตร์ทั่วไป กล่าวคือ อารมณ์ความรู้สึกความเห็นอกเห็นใจที่เธอมีร่วมกับผู้หญิงชาวเกาหลีที่ประสบชะตากรรม โดยนำเสนอ 5 ประเด็น ได้แก่

ความเป็นหญิงกับความเป็นชาติ : หญิงบำเรอชาวเกาหลีในกองทัพญี่ปุ่น

ผู้เขียนตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นความรุนแรงอย่างเป็นระบบที่กระทำต่อผู้หญิงเกาหลีเกิดขึ้นได้อย่างไร

ผู้หญิงบำเรอชาวเกาหลีสำหรับกองทัพญี่ปุ่นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงและชาตินิยม กล่าวคือ กลุ่มหญิงบำเรอชาวเกาหลีถือเป็นผลพวงจากการที่เกาหลีตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่น ซึ่งกลุ่มหญิงบำเรอชาวเกาหลีเหล่านี้ถูกมองเป็นเหมือนยุทโธปกรณ์ที่ใช้ในการทำสงครามและเมื่อหมดสภาพก็จะถูกปลดระวางและแทนที่ด้วยผู้หญิงกลุ่มใหม่ซึ่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง แม้แต่รัฐบาลเกาหลีซึ่งเป็นบ้านเกิดของผู้หญิงเหล่านี้ก็เพิกเฉยต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพราะการออกมายอมรับว่าผู้หญิงในชาติของตนถูกย่ำยีเท่ากับเป็นการยอมรับความอ่อนแอของชาติที่ไม่สามารถปกป้องพลเมืองของตนจาก

การรุกรานได้

การครอบครองชาติและเรือนร่างสตรี

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนได้อภิปรายให้เห็นถึงปัจจัยของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงบำเรอชาวเกาหลีจากการเข้าครอบครองอาณานิคมของกองกำลังญี่ปุ่น โดยผู้เขียนกล่าวว่าการถูกบังคับให้ทำหน้าที่เป็นหญิงบำเรอส่งผลให้ความเป็นมนุษย์ถูกลดทอนอย่างสมบูรณ์แบบ นับตั้งแต่ปลดชื่อเสียงเรียงนาม ห้ามติดต่อสื่อสารกันภายในค่าย ถูกจองจำภายในค่ายและมีสถานะใหม่คือเป็นวัตถุทางเพศของทหารญี่ปุ่นเท่านั้น ผู้เขียนยังชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนมากขึ้น เรื่องราวของอากิโกะที่หนีออกจากค่ายทหารแต่เธอก็ไม่สามารถกลับบ้านเกิดได้เธอจึงแต่งงานกับบาทหลวงแบรดลีย์ ซึ่งทำให้อากิโกะสูญเสียอัตลักษณ์อีกครั้งอันเนื่องมาจากความไม่บริสุทธิ์ของเธอ หลังแต่งงานอากิโกะต้องเปลี่ยนชื่อว่านางแบรดลีย์ซึ่งไม่ได้บ่งบอกความเป็นเกาหลีซึ่งเป็นอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของเธอ แต่กลับเป็นเพียงสมบัติที่อยู่ในครอบครองของเพศชายเท่านั้น

ความเงียบและความตาย

ในประเด็นนี้ผู้เขียนได้อภิปรายให้เห็นอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับความเงียบและความตาย ซึ่งถือว่าเป็นแก่นเรื่องในการนำเสนอประสบการณ์ของอากิโกะและผู้หญิงในเรื่องนี้ การถูกกักขังและครอบครองเรือนร่างโดยผู้อื่น ไม่ให้ติดต่อสื่อสารกันและไม่มีโอกาสได้กลับไปยังบ้านเกิดทำให้เธอรู้สึกว่าไม่มีตัวตนและไม่ต่างไปจากคนที่ตายไปแล้ว แต่ในขณะเดียวกันความเงียบกลับเป็นสิ่งที่ผู้หญิงกลุ่มนี้ใช้ติดต่อกัน การติดต่อสื่อสารกันผ่านภาษากายจึงถือเป็นการช่วยบรรเทาความโดดเดี่ยว และช่วยแบ่งปันความทุกข์โศกร่วมกัน

พิธีกรรมเข้าทรงกับการเยียวยา

ผู้เขียนได้อภิปรายเกี่ยวกับการนำเสนอการครอบครองผ่านทางพิธีกรรมคือ การเข้าทรง ในนวนิยายเรื่อง Comfort Woman ซึ่งเป็นการนำเสนออีกรูปแบบหนึ่งสามารถช่วยให้ผู้หญิงสร้างความเข้มแข็งในจิตใจที่อยู่ภายใต้การกดขี่ผ่านทางพิธีกรรมคือ การเข้าทรง ซึ่งพิธีกรรมนี้เกี่ยวข้องกับอากิโกะที่เคยเป็นนางบำเรอในค่ายทหารและตกอยู่ในสถานะที่ไม่ต่างไปจากคนที่ตายไปแล้ว การเข้าทรงเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ของอากิโกะในค่ายทหารและเป็นสื่อกลางให้ผู้หญิงเกาหลีบอกเล่าความทุกข์ยากในค่ายทหาร ซึ่งในฐานะผู้ประสบความรุนแรงทางเพศอากิโกะไม่สามารถพูดถึงประสบการณ์อันเจ็บปวดของเธอให้คนอื่นรู้ได้ แต่พิธีกรรมเข้าทรงทำให้เธอได้อาศัยผีเพื่อบอกเล่าประสบการณ์ของเธอให้รับรู้และเพื่อสร้างความเข้มแข็งในจิตใจที่อยู่ภายใต้การกดขี่

ความสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูกสาว : ชีวิตใหม่จากความตาย

ผู้เขียนแสดงทัศนะว่าสายสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูกสาวที่ห่างเหินเป็นเพราะความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างแม่ชาวเกาหลีกับลูกสาวชาวอเมริกัน กล่าวคือ การรับเอาอคติของวัฒนธรรมผิวขาวตะวันตกที่มีต่อวัฒนธรรมอื่น การทบทวนความทรงจำของเบ็กกาเกี่ยวกับอากิโกะ ซึ่งเป็นแม่ของเธอผ่านพิธีกรรมเข้าทรงช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความภูมิใจให้กับตนเอง และเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อแม่ที่จากเดิมมองว่าแม่ของเธออ่อนแอแต่เปลี่ยนมาเป็นผู้หญิงที่เข้มแข็ง สามารถมีชีวิตรอดจากการกดขี่และให้กำเนิดเธอให้ภายหลัง

"ตำรา ตำรับ ทัพพี อิสตรีกับการสร้างประวัติศาสตร์"

ในบทนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับผู้หญิงและครัวเรือนที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนทางประวัติศาสตร์ สังคมและการเมือง โดยผู้เขียนได้นำเสนอประเด็นนี้ผ่านนวนิยายเรื่อง Like Water of Chocolate ของ เลาร่า เอสกี นักเขียนสตรีชาวแม็กซิกันที่แสดงให้เห็นว่าภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงจากสังคมจารีตสู่สังคมสมัยใหม่ของเม็กซิกันที่กำลังเผชิญกับการครอบงำทางวัฒนธรรมของตะวันตก โดยนำเสนอ 6 ประเด็น ได้แก่

การทำครัวกับการรื้อฟื้นความทรงจำในอดีต

ผู้เขียนได้อภิปรายว่าอาหารแต่ละจานที่จดบันทึกไว้ในตำราอาหาร ซึ่ง ตีตา แม่ครัวประจำบ้านได้จดบันทึกนั้นเป็นแหล่งบันทึกความทรงจำในอดีต การที่ผู้เล่านำอาหารแต่ละจานมาเรียงร้อยเข้าด้วยกัน เหมือนเป็นการนำเอาเศษเสี้ยวของอดีตมาปะติดปะต่อเป็นเรื่องราวเพื่อนำมาถ่ายทอดให้ผู้อ่านรับทราบ และยังเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงสายสัมพันธ์กับผู้เล่าเข้ากับบรรพบุรุษจากการถ่ายทอดสูตรอาหารผ่านผู้หญิงสามรุ่น เรื่องราวของบรรพบุรุษจึงได้เรียนรู้ไปพร้อมกับการถ่ายทอดสูตรอาหารประจำครอบครัว

ความเป็นหญิงในสังคมจารีตแม็กซิกัน

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนกล่าวว่า เอลกีเบลได้นำเสนอภาพของผู้หญิงในสังคมจารีตแม็กซิกัน โดยมีนำเสนอความแตกต่างของผู้หญิงที่ยึดถือขนบจารีตอย่างเคร่งครัด เป็นกุลสตรี ไม่สามารถทำตามความต้องการของตนได้ กับผู้หญิงยุคใหม่ที่กล้าฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคมเพื่อทำตามความปรารถนาของตนเอง แม้ว่าสุดท้ายจะประสบความสำเร็จในโลก

ภายนอกแต่ก็ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม

ผู้หญิงกับการทำครัว : 'ความรู้' กับ 'ความลับ'

ผู้เขียนได้อภิปรายเชื่อมโยงกับประเด็นความเป็นหญิงในสังคมจารีตได้น่าสนใจว่า แม้ว่าผู้หญิงจะถูกจำกัดอยู่ในครัว ซึ่งเป็นพื้นที่แคบ ๆ แต่ครัวก็เป็นมากกว่าพื้นที่ที่ใช้ในการประกอบอาหาร เนื่องจากผู้หญิงได้พัฒนาทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการทดลองทำสิ่งแปลกใหม่จากการทำอาหาร ทำให้ไม่เป็นสิ่งที่น่าเบื่อ ครัวจึงเปรียบเสมือนพื้นที่แห่งการเรียนรู้และเสมือนโลกส่วนตัวของผู้หญิง ผู้เขียนยังแสดงทัศนะได้อย่างน่าสนใจอีกว่า การที่ผู้หญิงเรียนรู้สูตรอาหารจากรุ่นสู่รุ่น หรือการประกอบอาหารร่วมกันระหว่างผู้หญิงที่มาจากต่างชาติพันธุ์ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

อาหาร อำนาจ อัตลักษณ์

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนได้อภิปรายอย่างคมคายว่า อาหารกับผู้ปรุงมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น อาหารเป็นสิ่งที่บ่งบอกตัวตนตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของผู้ปรุง โดยเฉพาะอารมณ์ความปรารถนาทางเพศและกามารมณ์ที่ผู้หญิงไม่สามารถแสดงความรู้สึกได้อย่างเปิดเผยเนื่องจากจารีตประเพณีที่ปิดกั้นเอาไว้อย่างเคร่งครัด ผู้เขียนกล่าวว่าอาหารเป็นสิ่งที่ตัวละครผู้หญิงใช้ในการปลดปล่อยความปรารถนาทางเพศที่ไม่อาจแสดงออกได้อย่างเปิดเผย เช่น การวางท่าทาง การเคลื่อนไหว ปฏิกิริยาตอบสนองของร่างกายในการประกอบอาหาร และตอบสนองโดยการบริโภคอาหารของตัวละคร

อาหารกับการเยียวยา : การกดขี่ทางเพศและวัฒนธรรม

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนได้อภิปรายว่า อาหารไม่เพียงเป็นสิ่งที่ตอบสนองร่างกาย แต่ยังเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของจิตใจด้วย โดยผู้เขียนอภิปรายให้เห็นอย่างชัดเจนผ่านตัวละครในเรื่องที่มีอาการป่วยทางจิตอันเป็นผลมาจากการถูกกดขี่ทางเพศจนทำให้สูญเสียความสามารถในการปรุงอาหาร ซึ่งเมื่อพิจารณาความสำคัญของอาหารในทางวัฒนธรรมและบทบาทของผู้หญิงในการดำรงรักษาวัฒนธรรมผ่านอาหารการกิน ตัวละครจึงเหมือนได้รับการกดขี่ทางเพศไปพร้อม ๆ กับการกดทับทางวัฒนธรรม ดังนั้นอาหารจึงเป็นสิ่งที่นำมาเยียวยาอาการป่วยทางจิตของตัวละคร เพื่อให้รื้อฟื้นถึงกิจกรรมหรือความสุขในอดีตผ่านกลิ่นและรสชาติของอาหารที่คุ้นเคย

ตำราอาหารกับการบันทึกประวัติศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

ผู้เขียนได้อภิปรายได้อย่างน่าสนใจว่าตำราอาหารทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับประวัติศาสตร์ แม้ว่ากิจกรรมในครัวเรือนถูกมองว่าเป็นเรื่องธรรมดา แต่ผู้เขียนนวนิยายเรื่องนี้ก็ใช้กลวิธีนำเสนอแบบสัจนิยมมหัศจรรย์เพื่อทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความมหัศจรรย์ของผู้หญิงในการทำกิจกรรมในครัวเรือน เช่น การปรุงอาหารที่อาศัยเทคนิคในการปรับเปลี่ยนวัตถุดิบซึ่งมีอยู่จำกัดให้กลายเป็นอาหารที่มีรสชาติอร่อย สามารถกินอยู่อย่างพอเพียงไม่อดอยากในช่วงศึกสงคราม

"อารมณ์ต้องห้าม : อุดมการณ์กับความรักใน อะเซเลียสีแดง"

ในบทผู้เขียนได้กล่าวถึงงานเขียนของอันฉี หมิน เรื่องอะเซเลียสีแดง (Red Azalea) ซึ่งเป็นเรื่องราวชีวิตของผู้เขียนที่เกิดและเติบโตในยุคการปฏิวัติวัฒนธรรม หมิน แบ่งงานเขียนออกเป็น 3 ตอน คือ ช่วงชีวิตในวัยเด็ก ชีวิตในชนบทที่ฟาร์มแดง และชีวิตในโรงถ่ายภาพยนตร์ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงทัศนะว่า งานเขียนนี้ไม่เพียงแต่บันทึกประสบการณ์ส่วนตัวบุคคลเท่านั้น หากยังนำเสนอเหตุการณ์ประวัติศาสตร์จากมุมมองผู้เขียนที่เป็นสามัญชนและเป็นสตรีอีกด้วย โดยนำเสนอ 5 ประเด็น ได้แก่

การปฏิวัติวัฒนธรรม : ความเป็นชาติและความเป็นชาย

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนได้อภิปรายให้เห็นถึงผลกระทบของการปฏิวัติวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อผู้หญิงเป็นอย่างมาก ผู้หญิงต้องปฏิเสธความเป็นหญิงและยึดเอาความเป็นชายมาเป็นแบบอย่างเพื่อกำหนดคุณค่าของตน นอกจากนี้นโยบายชาตินิยมยังแฝงไว้ด้วยอคติทางเพศ ความเป็นหญิงถูกมองว่าขัดแย้งกับอุดมการณ์ของรัฐชาติ เพราะผู้หญิงมักถูกกล่าวในทางนำความหายนะมาให้แก่ชาติ ดังนั้นผู้หญิงจึงต้องถูกควบคุมอย่างเข้มงวดและถูกมองว่าไม่สมควรก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งทางการเมือง

พื้นที่ประวัติศาสตร์ในฐานะพื้นที่แห่งความปรารถนา

ผู้เขียนได้อภิปรายให้เห็นถึงประเด็นการทบทวนอดีตของหมินที่นำไปสู่การรื้อสร้างความหมายใหม่แก่อัตลักษณ์ของสตรีในการมีส่วนร่วมในการปฏิวัติวัฒนธรรมจีน การนำเสนอผ่านอดีตโดยเปิดพื้นที่ให้กับความปรารถนาทำให้เห็นภาพของผู้หญิงในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีอารมณ์ ความรู้สึก และความปรารถนาผ่านการบรรยายชีวิตประจำวัน ซึ่งบทบาทของความปรารถนาดังกล่าวนี้ ทำเห็นว่าถึงการตอบโต้การกดขี่จากอำนาจรัฐ

ในเมืองเซี่ยงไฮ้ : ครอบครัว อุดมการณ์ และความรัก

ผู้เขียนได้อภิปรายเกี่ยวกับการบรรยายภาพชีวิตในวัยเยาว์ของหมินที่อยู่ในเมืองเซี่ยงไฮ้ แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของระบอบคอมมิวนิสต์ที่ไม่ให้ความสำคัญและต้องการลดทอนพื้นที่ส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่อยู่อาศัยที่จัดแบ่งให้หลายครอบครัวมาอยู่รวมกัน ไม่มีเวลาดูแลครอบครัวอันเนื่องจากอุดมการณ์ที่ให้ความสำคัญของงานและเชิดชูผู้ใช้แรงงาน การที่หนุ่มสาวไปทำงานในชนบทถือเป็นการแสดงความกล้าหาญและเสียสละ ซึ่งทำให้ต้องปฏิเสธความผูกพันกับครอบครัวรวมถึงปฏิเสธตัวตนของตนเอง

ในฟาร์มเพลิงแดง : อุดมการณ์กับความเป็นจริง

ผู้เขียนอภิปรายการเข้าไปอยู่ในฟาร์มเพลิงแดงภายใต้อุดมการณ์ทางการเมืองที่ต้องการให้ปัจเจกชนละทิ้งตัวตนและเข้าร่วมปฏิวัติ ซึ่งสำหรับผู้หญิงนั้นหมายถึงการละทิ้งความเป็นหญิงของตนและแสดงออกถึงความเป็นชาย สมาชิกทุกคนถูกฝึกให้อุทิศตนเพื่องานหนักและทำตามกฎวินัยอย่างเคร่งครัด ไม่ใส่ใจกับรูปลักษณ์ภายนอก ดังนั้นการแสดงความเป็นหญิงจึงถือว่าเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับอุดมการณ์ โดยเฉพาะการห้ามมีเพศสัมพันธ์ระหว่างหนุ่มสาว แต่ในทางตรงข้ามกลับกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาดังกล่าวเพื่อปลดปล่อยความปรารถนาและสร้างพื้นที่ส่วนตัวของตนเอง

การรื้อฟื้นเรื่องราวของสตรีในประวัติศาสตร์

ประเด็นนี้ผู้เขียนได้อภิปรายเกี่ยวกับประเด็นเนื้อหาในเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์เข้ามาปะปนกับอัตชีวประวัติต่างจากการเขียนประวัติศาสตร์ทั่วไป กล่าวคือ เป็นการนำเสนอการผสมผสานประวัติศาสตร์เข้ากับเรื่องแต่งแบบโรมานซ์ การใช้รูปแบบผสมสื่อถึงความพยายามของผู้เขียนที่ต้องการตีความหมายใหม่จากมุมมองให้แก่ประวัติศาสตร์ (ความเป็น) อื่น เพื่อเปิดพื้นที่ให้กับอารมณ์ ความปรารถนา และความต้องการของผู้หญิงที่เคยถูกกดทับไว้ได้ปรากฏออกมา

"บทสรุป"

ในบทนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึง 3 ประเด็น ซึ่งประเด็นแรกคือ ความเงียบสู่เรื่องเล่าผู้เขียนที่นำเสนอการสืบค้นอดีตของตัวละครจะเริ่มต้นจากความเงียบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผลักดันให้ผู้เขียนและตัวละครในเรื่องเริ่มสืบค้นอดีต และบอกเล่าเรื่องราวของตนและชุมชนให้สังคมได้รับทราบ และสิ่งที่ควบคู่กับการสร้างอัตลักษณ์ของตัวละคร คือ การรื้อฟื้นเรื่องราวของชุมชนและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่านความทรงจำและมักจะปรากฏตัวละครประเภทผีซึ่ง

เป็นเครือญาติหรือบรรพบุรุษของตัวละคร เพื่อเป็นการรื้อฟื้นเรื่องราวที่ไม่เคยจดบันทึกในประวัติศาสตร์ ประเด็นต่อมาที่ผู้เขียนสรุปว่า ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องเพศเป็นสิ่งที่นักเขียนสตรีให้ความสนใจ ซึ่งนำเสนอผ่านมุมมองของผู้เล่าหรือตัวละครที่เป็นสตรี โดยที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรื้อฟื้นพื้นที่ส่วนตัวซึ่งเกี่ยวข้องกับความเป็นหญิง อารมณ์ความปรารถนาส่วนบุคคล และวิถีของผู้หญิงที่ใช้ตอบโต้และขัดขืนกับอำนาจที่กดขี่

สุดท้ายผู้เขียนได้อภิปรายว่า งานเขียนกลุ่มนี้แสดงให้เห็นว่าการให้คุณค่ากับความเป็นหญิงเป็นสิ่งที่ควบคู่กับการดำรงรักษาวัฒนธรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรมทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างความสัมพันธ์ของแม่กับลูกสาวที่เติบโตในสังคมตะวันตกที่จะมีอคติต่อคนเชื้อชาติอื่น ดังนั้น การกลับไปสานต่อความสัมพันธ์กับแม่ที่ขาดหายไปจึงเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกสาวได้ทบทวนวัฒนธรรมแม่และปรับเปลี่ยนมุมมองของลูกสาวที่มีต่อวัฒนธรรมแม่ใหม่

หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้เราทำความเข้าใจความเป็นชายขอบที่ผลมาจากโครงสร้างของสังคมได้เป็นอย่างดีว่า แท้จริงแล้วเรารับรู้หรือให้ความสนใจกับเรื่องราวการถูกกดขี่ของผู้หญิงในมิติต่าง ๆ หรือไม่ การวิพากษ์ความไม่เป็นธรรมในสังคมผ่านมุมมองของผู้หญิงจึงไม่ใช่เพียงการนำเรื่องส่วนตัวมาเปิดเผยสู่สาธารณะเท่านั้น แต่ยังเป็นการวิพากษ์ค่านิยมสภาพสังคมวัฒนธรรมนั้น ๆ ที่บีบคั้นและกดขี่ผู้หญิงในมิติต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง

Reference

Prakatwutthisan, C. (2011). ***Kho rang sang rueang : rueang lao attalak lae chumchon nai wannakam sattri chaikhop.*** (in Thai) [Making a Story : Story Identity and Community in Marginal Feminist Literature]. Bangkok: Khrong Kan Cat Phim Khop Fai.

แนะนำผู้เขียน
About Authors

ชนกนันท์ จิวริยเวชช์ ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Chanoknan Chiwariyawet Bachelor of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities, Kasetsart University

เฉลิมพล ตั้งศิริสกุล ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Chaleomphon Tangsirisakun Bachelor of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities, Kasetsart University

ปัณณรัช ชูเชิด ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Pannarat Chuchoet Bachelor of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities, Kasetsart University

พิชญาวี ทองกลาง ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Phitchayawee Thongklang Master of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities, Kasetsart University.
Assistant Professor in Thai Language Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Ratchasima Rajabhat Universiy.

ภัทราภรณ์ ละมุล ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ครูผู้ช่วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

Phattharaporn Lamun Bachelor of Education (Thai Language)
Faculty of Education,
Buriram Rajabhat University.
The Secondary Educational
Service Area office 32, Buri Ram

ยุพาวดี อาจหาญ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Yupawadee Artharn Master of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Mahasarakham University.
Lecturer in Thai Language Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University.

รณกร วังชนะชัย ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Ronnakon Wangchanachai Bachelor of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities, Kasetsart University

ศรัณย์พร ศิลปพรหม ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Saranphon Sinlapaphrom Bachelor of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities, Kasetsart University

สันติภาพ ชารัมย์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Santiphap Charam Master of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities,
Srinakharinwirot University.
Lecturer in Thai Language Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University.

สินทรัพย์ ยืนยาว ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Sinsup Yuenyao Master of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Mahasarakham University.
Lecturer in Thai Language Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University.

ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ

วารสารวิวิธวรรณสาร กำหนดตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ (มกราคม- เมษายน พฤษภาคม-สิงหาคม และกันยายน-ธันวาคม) วารสารยินดีพิจารณาตีพิมพ์บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เพื่อตีพิมพ์ตามที่เห็นสมควร และต้องเป็นงานที่ไม่เคยถูกนำไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาลงพิมพ์ในวารสารใดๆ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขา ดังต่อไปนี้ ภาษาไทย วรรณคดีไทย คติชนวิทยา ชาติพันธุ์วิทยา ภาษาศาสตร์ ซึ่งกองบรรณาธิการจะพิจารณาต้นฉบับ (manuscript) ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้อ่าน หากผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม บทความอาจถูกดัดแปลง แก้ไข เนื้อหา รูปแบบ และสำนวนตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะให้แก่ผู้นิพนธ์เพื่อดำเนินการ หากผู้นิพนธ์มีเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอแนะได้ ขอให้ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกองบรรณาธิการจะได้พิจารณาการตีพิมพ์ต่อไปและเพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

การจัดเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของบทความ 10-15 หน้ากระดาษ A4 พิมพ์หน้าเดียว (นับรวมรูปภาพ ตาราง เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก)
2. รูปแบบตัวอักษร ให้จัดพิมพ์ด้วยแบบตัวอักษร TH SarabunPSK เท่านั้น
3. ชื่อเรื่องบทความภาษาไทย ขนาดตัวอักษร 18 pt. (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
4. ชื่อเรื่องบทความภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 pt. (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
5. ชื่อผู้เขียนทุกคน ขนาดตัวอักษร 14 pt. (ตัวหนา)
6. ชื่อสังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ขนาดตัวอักษร 14 pt. (ตัวอักษรปกติ)
7. Corresponding Author E-mail ขนาดตัวอักษร 12 pt.
8. เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษขนาดตัวอักษร 16 pt. จัดชิดซ้ายขวา พิมพ์ 1 คอลัมน์
9. คำสำคัญ ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย
10. เนื้อหาคำสำคัญ ขนาดตัวอักษร 16 pt. วรรค 2 เคาะระหว่างคำ
11. ชื่อหัวเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย ไม่ใส่เลขลำดับที่
12. เนื้อหาบทความ พิมพ์ 2 คอลัมน์ ในแต่ละคอลัมน์ให้ชิดขอบซ้ายขวา ขนาดตัวอักษร 16 pt.
13. เนื้อหาบทความ ย่อหน้า 1 ซม.
14. ชื่อตาราง ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) ให้ระบุไว้บนตารางจัดชิดซ้าย ใต้ตารางให้บอกแหล่งที่มา จัดชิดซ้าย ส่วนรายละเอียดตัวอักษรปกติ

15. ชื่อรูป ชื่อแผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) ให้ระบุไว้ใต้รูป แผนภูมิ จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้รูปแผนภูมิให้บอกแหล่งที่มาจัดชิดซ้าย
16. ระยะขอบกระดาษ 1 นิ้ว (2.54 ซม.) เท่ากันทุกด้าน
17. หมายเลขหน้า ให้ใส่ไว้ต าแหน่งด้านล่างขวาตั้งแต่ต้นจนจบบทความ ขนาดตัวอักษร 16 pt.
18. ชื่อเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย 19. เนื้อหาเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 pt. พิมพ์ 1 คอลัมน์

ส่วนประกอบของบทความ

1. ชื่อเรื่องบทความ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
2. ชื่อผู้เขียนทุกคน (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
3. บทคัดย่อ (Abstract) ความยาวไม่เกิน 300 คำ และคำสำคัญ (Keyword) 3-5 คำ (ภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ)
4. เนื้อเรื่อง
   1) บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา และบทสรุป
   2) บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ ทบทวนวรรณกรรม วิธีการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย
   3) บทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย การเกริ่นนำ การสรุปเนื้อหาโดยย่อ การวิจารณ์หนังสือ
5. เอกสารอ้างอิง
6. ถ้ามีรูปภาพ แผนภูมิ ตารางประกอบ หรืออื่น ๆ ต้องมีหมายเลขกำกับในบทความ อ้างอิงแหล่งที่มา ของข้อมูลให้ถูกต้อง ชัดเจน และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ใช้รูปภาพสีหรือขาว-ดำ ที่มีความคมชัด และส่งภาพถ่ายต้นฉบับหรือไฟล์รูปภาพแยกต่างหาก แนบมาพร้อมกับบทความด้วย

ส่วนประกอบของบทความ

คำแนะนำในการเขียนอ้างอิง การเขียนอ้างอิงในวิวิธวรรณสาร กองบรรณาธิการได้ยึดการเขียนอ้างอิงแบบ APA Style ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 6 ปี ค.ศ. 2010 โดยปรับให้เข้ากับบริบทของไทย รูปแบบการเขียนอ้างอิงแบบ APA ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) การอ้างอิงในเนื้อหา 2) การเขียนอ้างอิงท้ายบท

1. การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text Citation)

การอ้างอิงในเนื้อหาเป็นการอ้างอิงในระบบนามปี โดยระบุชื่อผู้แต่ง และปีพิมพ์ เพื่อเป็นการแนะผู้อ่านไปยังแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงท้ายเล่มเอกสารวิชาการ ที่มีการจัดเรียงตามล าดับตัวอักษร การอ้างอิงใน เนื้อหา มี 2 ลักษณะ คือ

1) การอ้างอิงชื่อผู้แต่งก่อนข้อความ

ในกรณีที่ชื่อของผู้แต่งที่เป็นคนไทยให้ปรับเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้ชื่อ-สกุลผู้แต่งตามด้วยปีที่พิมพ์ ในวงเล็บ หรือ เครื่องหมายทวิภาคหน้าเลขหน้าในวงเล็บ เช่น

Triwiset (2009) พบว่า.......................... หรือ

Triwiset (2009: 3) พบว่า..........................

2) การอ้างอิงชื่อผู้แต่งท้ายข้อความ

ในกรณีที่ชื่อของผู้แต่งที่เป็นคนไทยให้ปรับเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้ชื่อสกุลผู้แต่งและปีที่พิมพ์ตาม ด้วยเครื่องหมายจุลภาคหลังชื่อผู้แต่งในวงเล็บ หรือ เครื่องหมายทวิภาคหน้าเลขหน้าในวงเล็บ เช่น

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นไทย.................(Triwiset, 2009) หรือ

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นไทย.................(Triwiset, 2009: 4)

การอ้างอิงตามผู้แต่งคนอื่น ให้ใช้ว่า “อ้างใน” (เอกสารภาษาไทย) หรือ “as cited in” (เอกสารภาษาอังกฤษ) ส่วนการอ้างอิงใน รายการอ้างอิง ให้ใช้เอกสารอ้างอิงของผู้แต่งที่อ่าน มาไม่ใช่อ้างอิงผู้แต่งเอกสารต้นฉบับ เช่น

การศึกษาของ Triwiset (1989 อ้างใน Kingkham, 2010: 23)

2. รายการอ้างอิง (Reference List)

การเขียนรายการอ้างอิงท้ายบทความ ในกรณีของรายการอ้างอิงที่เป็นภาษาไทยให้ปรับเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด การอ้างอิงผู้แต่งคนเดิมในลำดับเดียวกันให้เรียงลำดับโดยใช้ปีที่พิมพ์ก่อนเป็นหลัก เช่น

Kingkham, W. (2000).

Kingkham, W. (2001).

การอ้างอิงผู้แต่งคนเดิมที่ตีพิมพ์ในปีเดียวกัน ให้ใช้อักษร a หรือ b เป็นต้น ภายหลังจากปีที่พิมพ์ภายในวงเล็บ เช่น

Baheti, J. R. (2001a). Control...

Baheti, J. R. (2001 b). Roles of...

ในกรณีที่เอกสารอ้างอิงเป็นภาษาไทย ชื่อเรื่องให้เขียนทับศัพท์โดยใช้หลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน (Romanization) ในวงเล็บ ( ) และแปลชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ เขียนในวงเล็บเหลี่ยม [ ] ดังตัวอย่าง

1. หนังสือทั่วไป

Kongkanan, Wipha. (2013). ***Wannakhadisueksa.*** (in Thai) [Thai Literature Study]. Bangkok: Office of the Welfare Promotion Commission for Teachers and Education Personnel.

2. บทความในวารสาร

Phonpradapphet, P. (2017). *Bukkhalathitthan: Uppalak nai mummong thang phasasat parichan.* (in Thai) [Personification: Metaphor in Cognitive Linguistic]. **Journal of Rommayasan,** 15(1): 2.

บทความในวารสาร Journal Article

Author, A. A., & Author, B. B. (Year). Title of article. Title of Journal, volume number (issue number if necessary), inclusive page numbers.

Jacoby, W. G. (1994). Public attitudes toward government spending. American Journal of Political Science, 38(2), 336-361.

บทความในหนังสือพิมพ์ Newspaper Article

Author, A. A. (Year, date). Title of article. Title of Newspaper: Section, inclusive page numbers.

Hatch, B. (2006, July 13). Smoke lingers for those who keep hospitality flowing. Australian Financial Review, p. 14.

หนังสือ Book

Author, A. A., & Author, B. B. (Year). Title of work: Subtitle (edition.). (Volume(s).). Place of publication: Publisher.

Colclough, B., & Colclough, J. (1999). A challenge to change. London, England: Thorsons.

บทหนึ่งในหนังสือ Book Chapter

Author, A. A. (Year). Title of chapter or part. In A. A. Editor & B. B. Editor (Eds.), Title: Subtitle of book (Edition, inclusive page numbers). Place of publication: Publisher.

Friese, C., Hofmann, W., & Wanke, M. (2003). The impulsive consumer: Predicting consumer behavior with implicit reaction time measures. In M. Wanke (Ed.), Social psychology of consumer behavior (pp. 335-364). New York, NY: Psychology Press.

หนังสือแปล Book in Translation

Author, A. A. (Year). Title of Book: Subtitle of Book (T. T. Translator, Trans.). Place of publication: Publisher.

Laplace, P. S. (1951). A philosophical essay on probabilities (F. W. Truscott & F. L. Emory, Trans.). New York: Dover.

รายงานการประชุมวิชาการ Conference Paper

Author, A..A. (Year, Month date). Title of paper. In A. Editor, B. Editor, & C. Editor. Title of Published Proceedings. Paper presented at Title of Conference: Subtitle of Conference, Location (inclusive page numbers). Place of publication: Publisher.

Rowling, L. (1993, September). Schools and grief: How does Australia compare to the United States. In Wandarna coowar: Hidden grief. Paper presented at the Proceedings of the 8th National Conference of the National Association for Loss and Grief (Australia), Yeppoon, Queensland (pp. 196-201). Turramurra, NSW: National Association for Loss and Grief.

วิทยานิพนธ์ที่ยังไม่ตีพิมพ์ Unpublished Thesis

Author, A. A. (Year). Title of thesis: Subtitle. Unpublished thesis type, University, Location of University.

Hos, J. (2005). Mechanochemically synthesized nanomaterials for intermediate temperature solid oxide fuel cell membranes. Unpublished PhD thesis, University of Western Australia, Crawley, Western Australia.

รายงานวิจัย Research Report

Author, A. A. (Year). Title (Report No. xx). Location: Publisher.

Turnitin. (2003). What's wrong with Wikipedia?: Evaluating the sources by students. Oakland, CA: iParadigms, LLC.

การสัมภาษณ์ Interview

Author, A. (Year, Month date). Interview type [email, phone, personal interview, personal interview with.

Cloyd, A. (2014, July 29). Personal interview.

เอกสารจากอินเทอร์เน็ต Internet Document

Author, A. A. (Year). Title: Subtitle. Retrieved from Source or supplier information: internet address

Goldberg, I. (2000). Dr. Ivan's depression central. Retrieved from http://www.psycom.net/depression.central.html

รูปแบบการเขียนบทความตีพิมพ์เผยแพร่ในวิวิธวรรณสาร

ชื่อเรื่องภาษาไทย

(TH Sarabun PSK 18 point ตัวหนา)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH Sarabun PSK 18 point ตัวหนา)

ชื่อผู้เขียนคนที่ 1[1] ชื่อผู้เขียนคนที่ 2[2] และชื่อผู้เขียนคนที่ 3[3] (ภาษาไทย)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวหนา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียนท่านแรกและคณะ

อีเมล:............(TH Sarabun PSK 12 point)

ชื่อผู้เขียนคนที่ 1[1] ชื่อผู้เขียนคนที่ 2[2] และชื่อผู้เขียนคนที่ 3[3] (ภาษาอังกฤษ)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวหนา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียนท่านแรกและคณะ

E-mail: ....(TH Sarabun PSK 12 point)

----

[1]สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย [2]สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย [3]สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย (ภาษาไทย)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวธรรมดา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียนท่านแรกและคณะ

[1]สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย [2]สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย [3]สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย (ภาษาอังกฤษ)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวธรรมดา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียนท่านแรกและคณะ

บทคัดย่อ (TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

บทคัดย่อ ความยาวไม่เกิน 300 คำ (TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

....

....

....

....

....

....

คำสำคัญ: //กก//ขข//คค จำนวน 3-5 คำ

(TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดาชิดซ้าย เคาะระหว่างคำ 2 เคาะ)

Abstract (TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

บทคัดย่อ ความยาวไม่เกิน 300 คำ (TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

....

....

....

....

....

....

Keywords: //aa,//bb,//cc จำนวน 3-5 คำ

(TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดาชิดซ้าย เคาะระหว่างคำ 2 เคาะ)

บทนำ (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา..

....

....

....

....

....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า1 ซม. Tab 0.5)

วัตถุประสงค์การวิจัย (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

1..

2..

3..

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า1 ซม. Tab 0.5)

ทบทวนวรรณกรรม (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา..

....

....

....

....

....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า1 ซม. Tab 0.5)

วิธีการวิจัย (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา..

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า1 ซม. Tab 0.5)

ผลการวิจัย (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา..

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม.Tab 0.5)

อภิปรายผลและสรุปผล (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา..

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม.Tab 0.5)

Reference (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม.Tab 0.5)

ตัวอย่าง การนำเสนอข้อมูลตารางและรูปภาพ แผนภูมิต่างๆ

ตาราง/1//ชื่อตาราง....

(“ตารางที่” TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

(ชื่อตาราง TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

x	x	x	x
x	x	x	x
x	x	x	x
x	x	x	x

ภาพที่ 2 ข้อมูล (TH SarabunPSK 14 ตัวหนา)

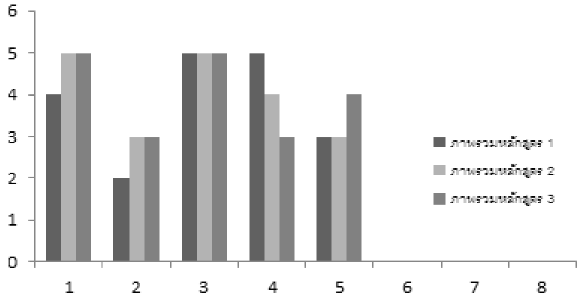

รูปที่/1//ชื่อรูปภาพ, แผนภูมิ

(“รูปที่” TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา กึ่งกลาง ตั้งค่าเป็น 1 คอลัมน์

(ชื่อรูปภาพ TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

(ทั้งนี้ ตาราง/รูปภาพ แผนภูมิ สมการต่างๆ สามารถทำเป็นคอลัมน์เดียวก็ได้ ขึ้นอยู่กับขนาดและความเหมาะสม

รายชื่อกลุ่ม “เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม”

1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุณย์เสนอ ตรีวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2.	รองศาสตราจารย์สงบ บุญคล้อย	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
4.	อาจารย์ดรรชนี อุบลเลิศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
5.	อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ พันธ์ศิริ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
6.	อาจารย์สันติภาพ ชารัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
7.	อาจารย์อุภาวัณณ์ นามหิรัญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
8.	อาจารย์สำราญ ธุระตา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
9.	อาจารย์ณภัทร เชาว์นวม	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
10.	อาจารย์สินทรัพย์ ยืนยาว	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
11.	อาจารย์ปาลิตา ผลประดับเพ็ชร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
12.	อาจารย์พิพัฒน์ ประเสริฐสังข์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
13.	อาจารย์ยุพาวดี อาจหาญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
14.	อาจารย์พิมพ์ผกา ยอดนารี	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
15.	อาจารย์สมปอง มูลมณี	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
16.	อาจารย์ ดร. วิชุดา พรายยงค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
17.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
18.	อาจารย์นาฏอนงค์ พวงสมบัติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
19.	อาจารย์ฐิติกานต์ แก้ววิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
20.	อาจารย์พิชญา เชี่ยวภาษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
21.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐา จักรไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
22.	รองศาสตราจารย์กฤษฎา ศรีธรรมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
23.	อาจารย์สุดารัตน์ มาศวรรณา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
24.	อาจารย์ศศิธร อ่อนเหลา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
25.	อาจารย์สุมาลี พลขุนทรัพย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
26.	อาจารย์ธนพล เอกพจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
27.	อาจารย์อัษฎาวุธ ไสยรส	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
28.	อาจารย์ ดร.สรพันธ์ นันต๊ะภูมิ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
29.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณี แพงวังทอง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
30.	อาจารย์ ดร.พิสุทธิ์พงศ์ เอ็นดู	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
31.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชสรา บุญแสน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
32.	อาจารย์ว่าที่ร้อยตรีคมกริช พยัคฆนันท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
33.	อาจารย์ ดร. ศิริรักษ์ ธิจิตตัง ฟอสเตอร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
34.	อาจารย์รัตนา นามปัญญา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
35.	อาจารย์กันทนา ระยับศรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
36.	อาจารย์นภาพัฒน์ ยิ่งหาญ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
37.	อาจารย์สุภัชญา สวัสดิ์โยธิน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
38.	อาจารย์ ดร. ศุภรัตน์ วัลกานนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
39.	อาจารย์วราภรณ์ ศรสุรินทร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

40.	Miss Namgay Wangmo	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
41.	อาจารย์ ดร.จิรัฐิพร ไทยงูเหลือม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
42.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี พุทธมงคล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
43.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วนิดา ตรีสินธุรส	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
44.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชญาวี ทองกลาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
45.	อาจารย์ ดร.นนทิยา จันทร์เนตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
46.	อาจารย์นัฑพร สุพิชญ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
47.	อาจารย์ ดร.กาญจนา คำผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
48.	อาจารย์คุญช่วย ปิยวิทย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
49.	อาจารย์ ดร.วรเดช มีแสงรุทรกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
50.	อาจารย์ ดร.วุธยา สืบเทพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
51.	อาจารย์วรกุล เชวงกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
52.	อาจารย์วชิรารัตน์ นิรันดร์เตชาภัทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
53.	อาจารย์กนิษฐา พุทธเสถียร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
54.	อาจารย์วุฒินันท์ ชัยศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
55.	อาจารย์ทิพย์วารี สงนอก	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
56.	อาจารย์ปทุมวดี ล้ำเลิศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
57.	อาจารย์รุจิเรข บุญญราศี	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
58.	อาจารย์กนกกาญจน์ วรสีหะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
59.	อาจารย์หทัยวรรณ มณีวงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
60.	อาจารย์จามจุรี นิศยันต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
61.	อาจารย์รุ้งเพชร วรพงศาทิตย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา